

PI PU TE HLA

By
Dy Comdt D SAILO
1st, Assam Rifles

BOON BOOR AGENCY
Bazar, Atzawl
1981

Printed at the David Memorial Press,
Thakthing Bazar, Atzawl 10th Oct 81 30004C

Phek	No	Tiar	Ti lovin	Tih zawk tur
58	7	1	Darte Khan	Darate Khan
60	3	1	(ang hi thaichhiat tur)	
60	4	8	Phun thing	Phan thing
62	6	2	zai khaw	zai kaw
64	13	3	hruai tlei	hruai tlei
69	35	8	32,33,34	33,34,35
75	18	2	(zaiak hi thatchhiat tur)	
76	22	2	an	ang
76	22	4	mai dam hian	mai hian dam
78	31	3	inchi	inchi
86	5	2	len lova	len lova
92	5	1	Khuang chuang	khuang leh chhung
99	21	2	Leithang	Leithang
109	41	1	Chaltuara aite	Chaltuara alte
126	60	1	tuah laiah	tuah laiah
129	76	2	zai leng	Ka zai leng
134	—	8	Ngai nu ing	Ngai nu ting
146	67	4	bawip	bawip
146	70	3	silo	silo che
148	80	2	lainunnema	lainunnema'n
152FA	2	1	chun lungmaw	chun lungmaw
" "	3	2	Chhim thipai	ang chun lian an a hrang e) tih tur

SUB DIVISIONAL LIBRARY
KOLASIB (I) MIZORAM
ACC No. 3478
Date 10.11.1983

THU HMA HRUAI

Tunlai zirna lam kawngah hian Mizo tawng up
te, hla tawng (Poetical words) te hi kan mithamte
hian an lo uar deuh deuh ta a, chuvangln zirlate tan
puitu a lo nih theih beisein he Hla bu hi ka han
chhuah ve a ni A buatsaktu, ka pa, (Brigadier
Ngurhana, Retired) hi hmanlai hun hmang ve phak
a ni a, mi lungleng leh hla ngaihtuah mi a ni bawk a,
hla tam tak a hria a, tin, a ziaik ngei pawhin hla chi
hrang hrang a nei teh bawk a, chung zinga mi chu
ka han thlang chhuak a ni Heng hla thu kalhmang
atangte leh an hla phuah dan atangte hian, kan pi leh
pute nun mawi zia leh an hawihhawm dan a hria
theih a, an nungchang a zir tlak em em in ka hria

Dy Comdt. Dawnghane Sailo B A
(Bom)

1st Assam Rifles, Aizawl,
August 1981

COPI BOOK AGENCY
Bora Bazar Aizawl
Mizoram

Y. L. Tuanga (in)

MIZORAM

THE H. M. A

Mizo hla chi hrang hrang fawmkhawm Pu Ngurliana ziah hi mi rawn entir ve a Ka han en ve thuak thuak a, zirlang tan leh Mizo hla, lama tui mite tan a tangkain a hlu hle awmin ka hria

College-a zotawng, subject pakhat anga, zir tel a nih, Anupin Union Christian College, Barapani ah kum hoib chhung ka zir tir ve a Chu chu 1961 atanga 1963 lai vel kha a ni Ka insat hle a, zirtirtu tur dang remchangan, awm rih loh avanga ti ve hram hram ka ni chawh reng a Mizo hla hlu phoi hi chu a hre lo pawl tak kam zawk awm e. Tuna Pu Ngurliana khawn khawm pawh hi a that leh that loh lam sawi phak turah ka ingai lova, amaherawhchu, ka han chhuar thuak thuakin College naupangte tan tanpuita tha tak anih ngel ka ring.

Ama, hriat rengna atanga tam tak hi chu a ziak chhuah nian Pu Ngurliana hian min hrih a Chutianga bong hlat an aak lae tal lae an hma hla lai bre phak ngel m, phuhkhawm saktu kan lo la nei hi a van-
petit hlat ngawt mian hla hriaghlis dangte pawhin rawn tak ve zel se, kan Mizo hla maw tak tak, theh-
ngahin bo mai hlaubawm tak, uawm em em site hi awn an chhuahpui zel se, a la wma wngawt ang

L.N Tuanga, M Sc, Ph D
Director of Education,
MIZORAM

August 28, 1991

(iii)

A CHHUNGA HLA AWM TE

Phek

1	Lengzem zai	110	1	=	25
2	Salulam hla	30	26	=	33
3	Nidul zai	36	33	=	42
4	Chai hla		42	=	61
	(a) Zepui zai	12			
	(b) Derlung zai	20			
	(c) Lalvunga zai	4			
	(d) Lera zai	15			
	(e) Neihlaia zai	13			
	(f) Mangkhaia zai	9			
	(g) Inhnawhna	3			
	(h) Phunthanga zai	5			
5	Kawrna zai	40	61	=	71
6	Chawngchen zai		71	=	85
	(a) Lumtui zai.	22			
	(b) Tlangkhaw zai	4			
	(c) Buangkhaw zai	6			
	(d) Zailam hla.	9			
	(e) Tlangphe: zai	10			
	(f) Nilen zai.	10			
	(g) Dawn zai	4			
7	Khawhar zai	10	85	=	87
8.	Tlawh Zai	8	87	=	89

Phek

9	Hla dangte	90 = 94
	(a) Thlek zai, 8	
	(b) Thlang zai. 11	
	(c) Valzawizai 7	
	(d) Liankawichhuna zai 10	
10	Tuchhing; pa zai. 22	94 = 100
11	Tlangnuam zai 55	100 = 113
12	Lunglen zai (Sailo zai) 92	113 = 133
13	Puma zai	133 = 150
	(a) Tlanglam zai 71	
	(b) Pu Khawkunga accident hla 7	
	(c) Pu Sena knamtin huap hla 8	
	(d) Speaker Jeep road hawnna hla 10	
14	Nebukanezara mumang hla	150 = 151
15	Nute Ni (Mothers' Day) hla	151 = 152

LENGZEM ZAI

Mizote chu hun rei tak Burma pha; Kabaw vel. ah khian an awm a, kum 1350 vel atang khan Thantlang lamah khian an rawn chhova Thantlang hi chu a lo thengthaw ta bawk a, an lung a leng ta hle a ni ang chu hla tha tak tak te an rawn phuah tan ta an; Chutih laia hla chhuak tharte zinga pakhat chu Lengzem Zai hi a ni a Sailo ho hi an lung a leng bik a, an sa zing bik deuh nge ni ang, thenkhat chuan he hla hi SAILO ZAI an vuah a ni.

He hla bian hun a luah rei hle a ni Chhak leh thlang indo lai, 1877—1880 thlang pawh khan nula tlangvalho zingah chuan hla tlanglaw ber a la ni zel Nula hmeltha Chhingpui an phuahna te pawh kha hemi zai vek hi an la hmang a ni. Tin, an rawn thlang tlak hnu pawhin an la uar em em avang a ni thei e, thenkhat chuan Thlangawmno Zai lo ti mek te pawh an awm a, tin, mi tam tak chuan Thanongei Zai tia lo vuah te pawh an awm. Mizoram mipui hriat dan ber erawh chuan Lengzem Zai a ni

1. Kan intiamna khua romel
Thutin kip te'n kan hrina
Kumsui velah hlei te'n dang leh-dawn lo

= Inhriat reng nan romel zam hi kan intiam
a, thu tam tak kan sawi dun a, kum a lo
vel ang a, romel chu a rawn zam leh ngei
dawn chu a ni tak a le

- 2 Tuk tla: manah zia: mawli
 Chawite bring dar a zam e
 A parin a par e ka ngai chah thei dawn lo
 = A sam zia: mawli ringawt pawlin tla: (Rs 20/
 chu a man alawm, Chawite bring thi ang
 mawli, der a zam chah mawli, a parin a par
 a, ka ngai a reh thei dawn loye
3. Ti tak ni arzanlemin
 Thang zepu han der la
 Kan tum a ri thadangi nen chuan e
 Inngahsak lo ang tak han yantlang han tih-
 der la, mahse, Thadangi nen chuan kan tum
 dan chu ril taka ni
4. A mut hian ka nu dawn lo
 Tia khat ka var hiei loyang e
 Di kan thenna chung khua rei sawh na reng e
 = Ka nua (di) nena kan thenna a rei ta si a,
 a mut reng ka mu thei lo, zan khat chu ka
 tlayer hiei loyang e.
5. Nui hiau hian kovin kal rawh
 Awiner ehham ang ka zal e
 Ebbien zo othum ang a klang thei dawn lo
 = Ka khawher ka mu reng mai a ni, nui hiau-
 vi kha min han kobsak teh u, ka lungien hi
 zo chhum angin a klang thei dawn love
6. Thawh rawh rawh Thadangi
 I klangah ka zal ang e
 Nuan ang pawm lai a tem si loh chuan e
 Ka pawm che a rem si loh pawm, tawh
 pawm si, i klangah lai ka mu ang e.

- 7 Sum tamah ka' zua' n min phai
 Khua rei ka leng zawk ang e'
 Hmel di loh cau ka pawmrem hlei lawng e

=Ka pa chuan sum tam tak avangin pasal mi
 neihtir a tum a, ngaihzawng loh chu ka
 pawm rem hlei lovang a, ka leng rei zawk
 mai ang e.

- 8 Sum tin tam ka hnawl dawn e
 Ka di val rianga nen chuan
 Kan nghak za ang phai zauva nghosai zawng

=Sum tam ringawt chu ka hnawl dawn e, val
 rianga hian Sai te a la han kap ve ang a,
 chumi Saingho chu ka man atan kan la
 nghak za dawn nia

- 9 Tawnmangah lungdi sul zui
 Chhualhtangah zu ngir ila
 Kan tawng love milai ngun pangpari

=Mumangah ngaihzawng kalpui chu, kawt-
 chhualhtah chuan kan han ding na a, milai
 ngunpangpari chu kan tawng leh si lova, a
 lunglen thlak teh e

- 10 Ka nu tuantui ka dawn lo
 Ka zam khua romei angin
 Suilung a leng kei chu pangla mai ka lo ni

=Ka nu lo feh a-tui hi ka ngaihtuah love, lung
 a leng em mai, romei ang huan ka zam a,
 pangla mai ka ni e

- 11 Paogla namai ka iang lo
 Khamtiang pangla ka iang e
 A leng hla thei pawl ka lo ni zu nia maw
 = Pangla namai pawh ka ang lova, kham kova
 pangla ang mai hi ka ni a, a leng hla thei
 pawl tak ka ni zu nia
- 12 Khawiah hermawil tuan maw
 Hliap tiang ka zar zel dawn e
 Thlehte dungdawn van rang chhumah leng
 rawh
 = Khawiahnge hermawil kha a feh ang aw, ni
 sa a tuar lohna turin ka puan hi a hliahtu
 atan chhum ang mai khian ka zarsak zel tur
- 13 Vawina ka ramtuan reng chu
 Zing ri ri: kan chhuah tiangah
 In lam pualva ka ngar-Thangnunnemi
 = Vawina ka ramkal chu, kawtchhuah atang
 reng pawhin in lama awm, Vapual ang maia
 maw: Thangnunnemi ka ngai ngei mai
- 14 Ka chung vahkhua: lenga te
 Sirah mi bel zel lo u
 Thangtuai un noi hiauva eha: ni si lo.
 = Khuaivah te u, min bel min bel sun u, Thang-
 tuai un him taka min ehaish vel pawh a
 ni si lo
- 15 Tinkim dawna pang hlaia.
 Langlon tah zai ka sa e
 Tiangah ehhuan bawngte anga len nuam ing.
 = Tinkim dawna tung a leng a ka tap tlawk
 tlawk mai a ni, tiangah dawng ang maia han
 len deih deih ka ehaish maw e.

- 16 Thapui valnêm mi lawm rawh
 Turni i tuar lo nang e
 Ka zalin thlangkawr thli a au zêl e
 =Thapui val nema hi mi han lawm ve teh, n1
 sa i tuar hauh lovang, ka za1 hian thli a ko
 hiau hiau zêl a n1
- 17 Au thei tak tak ngai em n1
 Turnipui tuar ka hiau ve
 Kum tluang ka lawm turin dam rawh Chaltuaia
 =I za1 chuan thli a ko thei tak tak maw, n1
 sa tuar hi ka hiau asin, kumkhuaa ka lawm
 turin Chaltua1 dam reng ang che
- 18 Sang thing lêrah rodângi
 I ânka dawn ka nuam e
 Phu loh Thangtuai1 ù min tawntir rawh
 =Nang thingler sang taka mi Thuro hi i tawng-
 kam dawn ka chak mange, ka phu zawh loh
 Thangtuai1 ù min tawh tir rawh
- 19 Ka nu ân sâng mi hau suh
 Lal lai zu dawn avangin
 Di lovah suhlung a lêng hlei ngai lo
 =Lal lai zu kan in avang mai chuan ka nu ân
 cheh (hmang) mi hau ma ta che, ngaih loh te
 chungah chuan lung a lêng chuang hlei nem
- 20 Ka nu mi hau mi hau suh
 A bilha tho ta lo chu
 Bela zu pawh a thlum chuang hlei nêmm maw
 =Kan pian chhuahna1n a zir tâk lovah chuan,
 ka nu mi hau, mi hau ma ta che, bêla zûte
 pawh hi a bilhna1n a zir loh chuan a thlum-
 ngai hlei nem.

- 21 Ka nu mi hau tiai lua e
 Ka di Chaltuara biah thu
 A kawı a ngilin ka lo zawm ta mai le
 =Ka nu mi hau tiai tıa a nı, ka di Chaltuara
 thu chu a kawı a ngilin ka lo zawm zo tawh
 a nı e
- 22 Thiani kan zak bil ang maw
 Vawikbat tlang zapui than chu
 Di chhai leh relthang chu mi vanhnuaı dan
 =Engahge thiani kan zah bik teh lul ang le
 tlangvıi ngaih leh mite rel phurh hi chu van
 hnuaı dan alawm:
- 23 Thiani zeng kan tih ang nge
 Kan zawl rık mah puang sela
 Di chhai hi Pawla rıl kan rel nan e
 =Kan tlangvıi ngaihruk pawh hi puang mah
 sela, thiani engge kan tih chuan ang tlang-
 vıi ngaih hi chu Pawla sai (hrem) kan pum
 pelhna mai tur alawm
- 24 Thangte ka tih ting pır ang
 Sen teta ka lungkham cho
 A pian hian Thangte lo piang ve malık rawh
 =Ting pır ang maya maw, Thangte, nausen lai
 atanga ka lungkham tawh cho i ni a, a pian
 hian lo piang ve lo zawk la a tha tır
- 25 Khaw Jianpui baw-ır panvin
 A kai tho Thangnunnemi
 Kel mi tho Kuireng leh Pualhrangin.
 =Khaw Jian arkhuang chuan Thangnunnemi
 a kai tho va, kel mi kalthotu erawh chu Va-
 pual leh Vakul hrım te hi an ni e.

- 26 Chhiar thlang baw-ar hlu senin
 Lantuai lung timawl sela
 Kan tâwnah suihlung a lêng ve dah law maw
 = Archhiara arpa hlusen khuangte hian, Thang
 tuau rilru hi han hneh ve sela, kan hnenah
 hian a lung a lêng ve thei mial dah law maw
- 27 Ka thlawh vauah Haudânga
 Lung an rual siahthing zârah
 Lungrualpui Darhniangi tel hlei nem maw
 = Kan lo vaua Hauhuk chu lungrual takin
 thingzârah an awm a, kei erawh zawng ka
 lungrualpui Darhniangi a tel ve silo
- 28 Thlehte puanin rûn a nghak
 Mah riaka doral lamah
 Fam ka hlau ve Dengpui û lên chhungin
 = Puan silh lai kalsanin râl do tûrin ka han
 chhuak mai a, Dengpui û nulat chhung
 chuan thih ka hlau mang e
- 29 Kal ta la lungphâng lovin
 Rodâng sakawl tî ang che
 Leido daiah ka sakhmîng rawn chhâl rawh
 = Thlaphang hauh lovin kal ta la, indona hmun-
 ah chuan Rodângi Sakêi ka ni alâwm tûn ka
 hmîng rawn chhâl ang che
- 30 Ka di zawng Saiah hrâng suh
 Fam a awl lêngtu hnuaiah
 Hraichawî lai tualah an lêng ve dah lawng e
 = Ka tlangvâl hi zawng Sai râlah chuan hui ve
 suh ang che, kan fate khawlah an lêng ve lo
 dah ang e

- 31 Khuangruah'sur hmarthlang tualah
 Châm reng rawh sawmfâng âwlin
 Bâwngva lawhlêng ka lungdi tûan kham rawh
 = Hmar tlanga ruahsur hi chu kan buh thatna
 turin sur reng mai la, ka ngaihzawng vâl len
 mawî tak kha, lo feh theih lovin siam ang che

- 32 Khuangruah sùr khawmual tinan
 An luang hmun Ruangtui kuaman
 Thapui i luang hmun ang ka chinlai nen
 = Hmun tina ruah surte pawh hi Tuiruangah an
 infio khawm a, an luang hmun vek thin a,
 Thapui nang pawh ka laichin unaute nen in-
 thurual tlang dial dial ang u

- 33 Ruangtui sawhkawî tlatluang lam
 Phai phunchawng leh hermawî
 A ruk te n kan ngai mang e, Liantuai
 = Tuiruang lui luang kawina vel laia Phun-
 chawng pâr te leh Hermawî chu (Liantuai) a
 ruk tein kan ngai mang tak e aw.

- 34 Thapui sùl ang mî tum rawh
 A piang chhung kan nî mahna
 Rairah pawh lianchhung an chang thei zu nia
 maw
 = Tunah mai teh mah îla, kan la piang ve hie
 mahna Thapui mîn tum ve ta che, fahrah
 pawh hi mîlian (mî ropui) ah an chang thei asin

- 35 Hmanah vang khaw brin laun
 Thangtei vertui chawina
 Berhvâtêin a thal e tunah hian e.

=Hmanah betah hian khua a awm lai chuan
 Thangtein zing tui a chawina a ni thina, tunah
 erawh hi chuan savaten an tlan ta mai zu nia
 le aw

- 36 Chhim a hnim hmaro khuangruah
 Suar ang lo chim lovang che
 Zun ngai kan tuarah ni nem duai mai rawh
 =Chhim lama khawdur hmar lama ruah sur hi
 kan hnenah chuanrawn thleng ve lovin, zun
 ngai kan tuar turah chuan ni nem duai mai
 rawh

- 37 Ai, ka nu di loh val nen
 An hril Lurh leh Tan kârah
 Chuang dun ila tâng a chul ngei ang maw
 =Kan ngaih loh tlangvâlte nen Lurh tâng leh
 Tan tângah te khian han chuang ila, min chûl
 ngei mai ang chu maw (Pi pute chuan khing
 tângah han chuan khi chuan lung a lêng duh
 êm êm a ni an ti thia a, nulate pawh hi lung-
 lên vangin an in phal theih ngai mai an ring
 hial thia a ni

- 38 Khua chul tawh hau ka ngai e
 Thuva indi lan lai kha
 Dârpui kan nun ka ngai bang thei dawn lo
 =Thuro inngai ang maia kan awm lai, kan
 khaw hlul kha ka va ngai êm ve aw

- 39 Thuvate di ngai em ni
 A tap e, siaththing zâra'n
 Suihlung rualpui i di kan khalh hrêng e.

= Thuvaté, i lung a lêng hle elo, thung zarah te i
tah le, i lungruai pui ber i di lah chu kan hrên
sak, ta si che a.

40 Thuvaté ang lungruai hnu

Dawn ve teh ka di ânêm

Ti hian kan bâng mai ang maw surhlunglên

= Hân ngah tuah ve teh, theuro ang maia lung-
ruai hnu si, heti mai hian lunglên kan bâng
mai dawn em ni

41 Surhlung lêng thlawn ka lo ni

Ka di Chaltuaia nêu chuan

Thlanghle khuandimin ka mawi hlei nem maw

= Min nei duh silova, ka tlangvâlpâ lakah hi
chuan ka lung a lêng thlawn mai a ni e, mi
dang laka pásal bân nei tur lah chuan ka
mawi tâwh bawk si lo

42 Kawlâwna vîrthi lêngin

Ka tanglâlrawn chhem mah la

Thangpui ù zûn i chhem kiang hlei lawng e

= Kawikil atanga thi lo thawk pawhin mi rawn
chhem mah la, Thangpui ù zûn hi i chhem
kiang hlei lovang e.

43 Hmêla in di zawng Thangtê

Chûnin an hal na ngai e

"ân tām" tîlî ngâih lai bâng lovang che.

= Inngazawng (hmêla induh) hi chu nute pawh-
in min haw ngai e, "min hau zing em mai" tîlî
min ngâih chu lo bâng suh ang che

44 Chunga Pathian tuak sarh

Ka tualah zuangtum mah la

Thangpui ù nen mi tuah rem hlei lawng e

= Pathian nupa tuak sarib meuh pawh kan tual-
ah hian lo chbuk mah ula, Thangpui ù nê
hian mi sawi rem hlei lăwng e

- 45/ Lelte chûn riangin mi au
Hmanah lawm lai ka ngai e
Nui hiauva mual ka liampui ânêmi
= Lelte nu lunglêngin minrawn au va, hmana
kan inlăwm dun lai kha ka ngai mang e aw
hlim tak maia ka kalpui thin ânêmi kha

- 46 Annêmtê ka lung tiawih
Thlangva hartui luang e
I hming sawi puan ang ka bâng thei dăwn lo
= Ânêmtê, ka lung i tiawi a, i hrrel lah chu a
tha sen siar mai si a, i hming sawi hi ka bâng
thei dăwn lo ve

- 47 Khua mi tuah leh lelte pa
Lêng dang zăwng awi lovang che
Lenbuang zâr leh Thangpui ù awi zêl rawh
= Nang lelte pa hi Thangpui ù nena mi sawi
rem turm Pathianin a siam lo che a ni ang e,
mahse mi dang zăwng awi chuang lo la thing
zâr leh Thangpui ù hi awi zêl ang che

- 48 Khua tuah mah laah ngai an ti
Chun tuah sa di Thadângi
Sâm ang ka then lo năng e zawi sial
= Pathian ruatte mah hi an inner ngai e, an ti a,
ka nula (Thadângi) hi chu a nu mi sawi rem
kan ni a, ka then hauh lo vang e

- 49 Damte tui vanhnuai mi hril
Khawng e ka rawn dăwn ang e
Lungkham puallêng an di ka nghih năn e

= Khawng, mi tam takin an sawi Dâmte tui chu
ka han in ve teh ang, mi ngai ve êm êm thintu
ka nula kha ka theihngbuh thei mahna

- 50 Hei hi maw zotui thiàng chu
Sakruang ka rawn nûl ang ê
Hmanah chhai vâl ka lungdi ang khan e
= Hei hi maw zotui thiàng chu ka han in sîl ve
teh ang e, hmana ka chhaih thîn ka ngai-
zawng tlangvâl ang khan.

- 51 Ka chung thlohmu lêng vuaia
Sawmfâng sial ang ka vênpu
Suiblung lêngin Thanghniangi au thiam maw
= Nang ka buh vênpu ka chung Mu hian
Thanghniangi mi koh sak thiam emaw

- 52 Bela zu khâwnthiàng kan dâwn
Kara'n tuai dub lêng sela
A ngûrpu nûn kao ngai bil hlei lawng e
= Hei le, khâwnthiàngah zu chu kan in dun ta
mai a, fate han nei ıla, Lal nûn pawh kan ngai
bik lo vang e (Hman lai chuan inneite kha an
inneih nûn chhuatthlangah hian zubêl hianpu
malah hian phunthli pahni an phun a, hmai
in si rialin, a tualin an khawntir thîn a nî)

- 53 Phaia Phunchawng kûl rengin
A dâwn e, chhun tlai miah
Luah ring lovin ka dâwn e, Thangpuî û ngai
= Phaia Phunchawng pâr khu chu chhunah te,
tlalah te vahkulin an tîan thîn a, kei erawh
chuan nupaia neih pawh beisei ngam sî lovin
Thangpuî û hi ka ngaihtuah ve ngawih ngawih
thîn zawng a nih hi

- 54 Thian a zâm mau raw lêran,
 A zik a kûr na ngái e,
 Vâl ka riang e, Thangte mî kûrpur rawh
 = Thian hrul hi mau lêrah a zâm a, a kurpui ang
 hian, ka ngai êm mai che mî kurpui ve rawh
- 55 Ka suihlung len vang em nî,
 Ka lo nghâk che dailungah,
 Siang í lawí har mang e, Thangnunnêmi
 = Daikiang (kawtchhuah) lungdawhah khân ka
 lo hmuak che a, ka ngaih vang che emaw nî
 dawn, írawn haw har mang e
- 56 Nî te ling liang a sâ e,
 Pârte, chhâwl ang ka uai e,
 Tla ruai rauí lungkham dî ka tawh nân e
 = Pârte, nî a sâ em mai a, hnahchhâwl angin ka
 uai asin, nî hi tla thuaí thuaí sela, ka lung-
 kham ber ka hmu hma mai tûr che a nî e
- 57 Lunglên dai te'n ka tuar sa
 Vawûn ka dîn thar leh e,
 Rau tla'n a zui bâng love Zialmawî
 = Nuam taka lunglên ka tuar tawh hnuin, vawûn
 chuan kan dîn thar leh a (kan inhmu leha)
 Samzialmawî chu ka rilru hian a kalsan thei
 ta lo
- 58 Ka nu, lung zawng a lêng e,
 Kan hêl lai Thangaunnêmi
 Tlei dangah puan ang a hlui ngang dawn e
 = Ka nu, lung zawng a lêng a nî e, kan nula rim
 lai mîn an nei nge nge dawn a nî

- 59 Rilt̃hang ka tawmang reng chu,
 Khua rei ka lèn a emaw,
 Khiang ka awi e, T̃hadang lêng tawnan e
 = Nizana ka mumangah chuan mi t̃ha tak (hmel-
 t̃ha) pasal ka lo nei a, ka lèn reina tur zâwk n̄
 tak ang maw
- 60 T̃hapui i chûn leh zua zawng,
 A biak a t̃lai lo nang e
 Nang leh kei hmêla indi kan nih chuan e
 = Nang leh kei kan inngaihzawn phawt chuan i
 nu leh i pa chu biak a t̃lai lovang e
- 61 Kei zawng ka r̃ang lêngte nu,
 Ar ang vaihna khua rei e,
 Ruangt̃ha puallenga n di t̃hen lo nang e
 = Kei zawng kan rethei a, kan vahvaihna a rei
 tawh si a betianga taksa t̃ha (piañt̃ha hi chu
 (puallênga hian) ka t̃hen lo tawp ang
- 62 Kâwla awmlai lêngte zawng,
 Baw ârin t̃ian zêl ila,
 Di zûn a zâm zengin kan t̃ian ang maw
 = Natna lo thawk hi chu âr pawhin thawi dam
 zel ila, di zûn zâm hi engin nge kan thawi dam
 tâk ang le
- 63 Sawntlung sial sâwm leh dâr za,
 I hlan ang kâwla a awm lai,
 Chhawrt̃hi pui iang leh dâwn e, kan hêl lai'n
 = Sawntlung sial (hlum a siam se lem) sâwm leh
 sawntlung dâr za siamin thawi ila, a lo dam
 ang a, kan hêllai (kan rim lai) hian chhawrt̃
 thlapui alo êng leh ang a, a lo êng leh phung
 mai ang chu

- 64 Mì chu dī nēn an lēng hmun,
 Kei zāwng Sai zalam pēngah,
 Fungki tial leh chengrāng hmachhuan zel ı
 = Mite chu an nūlāte nēn an awm a, kei erawh
 chu Sai kawng pēngah, Silai leh Fungki nēn
 ka awm a nı
- 65 Chung tur nı'n kal a rēl e,
 Phurhblān siam rawh ka lāwmtê,
 Siang zawn a tiai dah ang mı hnutiangah
 = Nı khian feh hawn hun a tı tawh e, ka lāwm
 tê, ı em phurh tur siam la, ı haw tawh ang mı
 hawn reh hnuin kan haw bik dah ang e
- 66 Khua lianpul kan dailungah,
 Dı nēn zāl lai rēl ıla
 Fiaratui thiangah mın ring tawh hlei lāwng e
 = Kawtchhuah lungdawhah hian ı mu dūn mai
 ang mı tēn thianghlımah (ın ngai lovah) mın
 ring tawh hlei lāwng e
- 67 Fiaratui thiang mı tum lo,
 Lēnghnawm tlang zūn a ngai e,
 Khua rei tınkim dāwn love, Puallenga'n
 = Tlangvāl la ngailo (fiaratuithiang) hı mı tum
 lovin intıbawlhhlawh tawh (lēnghnawm) zūn
 ngaiın a awm a, tlangvāla (puallenga) hian tınkim
 a dāwn lo ngei mai
- 68 Ka nu Sai tawng lo rēngin,
 Mım ang kan piang ta sı e,
 Dārchumchlı kan fēng e, vāl ei nān e

= Kan lo piang ve ta si a, Saingho pawh kan man
ve phak ta si lova, (dâr kawngchih hlai) dâr
chumchi tiangvâl ei nân kan fêng ve ta mai
zawng a nih hi

- 69 A lo lêng thangvân zâwlah,
Zârva lêng, Chawngpui rawn sâwm,
Tietir chbâwn tawn a taitir Llandanga
= Muvanlâi a lo lenga, (nupa ang maia lo awm
tawh Liana leh Chawngpui) Chawngpui chu
a rawn sâwm a, a thi ta a, nupa tang then ang
an lo ni a Liana hi pasaltha chbâwn nei meuh
pawh ni mahse, a tap ta tlawk tlawk mai a ni
- 70 Ka ngai e, kan ti ngam lo,
I lenna rûn a zau ve
Thangpui û i hmêl kan ma em ni
= Nang chu in mithaa i lenna in a nuam a, ka
ngai em em che, kan rawn ti ngam lo mai a-
lâwm i hmel hmuh hi ka hreh em ni le ?
- 71 Chung khawri vanrial rûmin
A sâwm vel hmar tlâng khuangruah,
Kei zawng mi sâwm ve lo i nu thajah
= Khawpui ri pawh hian ruahsûr turin a rawn
sâwmvel a ni a, i nupui atan kei zawng mi
sâwm love i nu thajah
- 72 Inthen teh vawng vawng ang aw,
Nang leh kei hmêlma angin
Chûn hal hi mu ang kan ngai thin a pawî ngei
= Nang leh kei chu inhuatna nei ang maia, kan
inthen vawng vawog mai ang maw, nute mi-
hau hi kan haw si thin a, a pawî ngei zawog
a nih hi. (Nupa inthen an ni)

- 73 Zanin kan tum lêng tlung e,
Chernghalengte kan rûnah,
Bela zu khawnthiang ı dawn dun ang aw
= Zanin chu neih ka tum tak, sangha lêng ang
maia mawi chu a lə thleng ta a, inneihna zu ah
khawnthiang chu ı khawn dun (ı in dun) ngai
ang aw
- 74 Ka lâwm chan loh mi lâwmte,
ı tuanna lamkawı kıpan,
Chhâwl kan thui che, zawl aidiահ chang rawh
= Lâwm pawh ka lâwm chang lo che a, ı kalna
kawng pêng tinah khân chhâwl ka thui che a,
chûngte chu Zawl-aidiահ chang sela ka va tı
tak êm
- 75 Vawun ka tuanpui lêngin,
Râltiang lungdi a ngai e,
Ni chhûn tuanpui vâl mi ngai ve lâwm ni
= Vawuna ka feh pul nula chuan, ram danga a
ngaihzawng hlir a ngaihtuah mai a, ı fehpu ı
tlangvâl hi mi ngai ve lo emaw ni
- 76 Sûr lo te n khawtlâng thiang rawh,
Kan rawn chhawm Hermawipui,
Phu loh lungdi ka zui tun kum chhung zawng
= Ruahsur lo la, khaw thiang takin awm teh,
Hermawipui kan rawn chhawm a ni Kumin
chhung chu phu loh tawp si, ngaihzawng ka
lâwm kumtluan dawn a ni e
- 77 Ka zui kumtluang ka di nê,
“Haw-awih” ı nau tih ka nuam e,
Sial an ngên e, Thapui chûn leh zuain

= Kumtluana ka lo zui tawh sa, ka suia nu nen
 hi chuan fa han neh ka duh mang e, mahse a
 nu leh pate lah chuan man atan Sial an ngên a,
 ka tlin si lo.

- 78 Chûn leh zua dorai an ni,
 Thapui pawnah lo chhuak la,
 Thenloh nemrângpuan ka lo zawn ang che
 = I nu leh i pate chu kan hmêlma an ni ngawt
 alâwm, pawnah lo chhuak la, inthen lohna tur
 in puan ka lo zawn teh ang che.

- 79 Ni a chhuak chhaktiang dâiah,
 Mi ú te tûanpui lohvin,
 Awkpa'n hutuângah chhui liam tawh mai rawh
 = Chhak lamah khian ni a lo chhuak leh thin a
 mi úte kan fehpuí si lova, Awk hian han um
 zui sela, han lem pil mai teh sela aw

- 80 I zûnah vai lai a ni,
 Thle thle lo rawh, Thadângi
 Nêm te n tawng la, kumtluang ka hril rengah
 = I zûn ngaia kan vai lai a nih hi, min thlêk min
 thlêk san lo la, kumkhuaa kan sawi turin tha
 tak takin min chhang ta che (tawng ta che)

- 81 Rairah ka silhpuan a chhia,
 Kawla awmlai lêng vângin
 Vâl ka riang e, Thangte min kûrpui rawh
 = Thihna avângin kei zawng fabrah rethei ka ni
 e, puan silh tur tha pawh ka nei lova, ka rethei
 êm mai a, Thangte min tuarpui ve rawh

- 82 Ka nu, Nongen dii rawh,
 Neih loh changsiat va tiam la,
 Ka chawî nâug e, luah lai a rem chuanin

= Ka nu Nongei hi ka nupui atan va dil la, tun-
ah nei lo mah ıla Sial pawh va tiam mai ang
che, kan innerh theih phawt chuan ka chawi
êm êm ang

83 Hmanah lêng i zawl emaw,
Phunlung hmingthangah chuang che,
Milai dawntuai tunge i sakhming le?

= Hmanah nula i ngai ve em le, lungphunah i
lim a chuang a, mi lai dawntuai, tunge i hming
ni le?

84 Phunlung hmingthangah kan chuan,
Kan famna khuarei ta e,
Di ngaih leh sakhming kan sawi thei dawn lo

= Lungphunah kan chuang a mahse kan thihna
a rei tawh êm mai a, kan hming leh kan nula
ngaihte kan sawi thei dawn love (Lungphuna
milim awnte kha an tawng tûr angin an
phuah a ni)

85 A hming ka hai ni si lo
Auh ruai ruai ka nuam mang e,
Khawiah ramtuan ang maw Lalnunnêm

= Lalnunnêm hi khawiah tak ram kal ang maw,
a hming lah ka hai si lova, ka au ruai ruai mai
dawn em ni aw

86 Ri der der kâwlah thâm rawh,
Vâl zawn run-rem pialleiah,
Ti hian a do reng dawn em ni, ka tuain,

= Khawpui ri der der mahse sur êm suh ang
che, tlangvâlhote'na in an siamsak leiah hian
ka fanu hian ruah a do reng mai dawn em ni
ang

- 87 Duai duai taka rûn nguï e,
 Chûn leh zua ngai lo angin,
 Hmuh ka nuam e, Dârpui kal siam zawn
 = In lah chu a zau diai duai si a, a nguï ruai ta
 mai, a nu leh pa mi ngai lo ang mai a, Dâr-
 pui n mitthi khua a han pan lai chu hmuh ka
 châk mang e âw.
- 88 Lung min lénna khua rei e,
 Babsâm thlah mawi lêngte nu,
 I zûn ka ngai chul love Ronêmi
 = Ka lung i tih lénna a rei tawh a, i sam han
 thlahte pawh a mawi si a, i zûn ngaih hi a chul
 thei love
- 89 Min chûl suh chhai lai ka nei,
 Ka di a vai ri ai ang e,
 Tlei dangah lungher la, khua tlai hma'n e
 = Min chûl suh, chhailai (tlangvâl) nei ka nia a
 mangang dah ange I khawtlai hmain mi
 dangte lam lo hawi zâwk mai rawh
- 90 A rûka di tian tum lo
 Lênthiamvâla i uange,
 A nguï fam rolung mi chiltir e
 = Nula ngaihthe a rûka bân san tum lo, nula ngai
 thei uang a, Lal lungdawhahte khân kan lo
 awmdun ta kha a pawî mang e
- 91 Kei zawn ka riang lêngte nu,
 Thing tin pâr a ni dang e,
 Chimi loh Thadângi thai ka chhân dâwn lo
 = Kei zawn ka rethei ngoi mai, bun a lo inher
 a, thingtin a lo pâr a, rilrute a lo dang zêl a,
 en chimi loh (en nin loh) Thadângi pawh hi
 nupuiab ka siam thei dâwn na nge maw aw.

- 92 Kârah bâwngte palaı rawh,
Rem thu ı sawı loh chuanin,
Suihlung tlang him thing ang her rawh
= Nang bâwngte (sava) palaıa ı kaı a, rem thu ı
sawı loh chuanin, Thapui rilru chu tlanga
thing thlin a chhem her ang mai hian ka lam-
ah her tir rawh
- 93 Ka nu, mi hau, mi hau suh
Hauh rualin ka piang love,
Sunhlu kungah thei dang a rah ngai lo
= Ka nu mi hau suh, hau tır ka nı bik love, ka
chhın chiah che a nih hi, Sunhlu kungah thei
dang a rah thei lo ang hi kan ni e
- 94 Khua-rei zawng ka tiam ngam lo,
Zo awı lelte kiu changin
Min han ngai ve ang maw Ngınpangpârı'n.
= Nakin ni khaw reıah chuan mi han ngai thin
lo mahse Zo-âwı lelte kiu châng hi chuan mi
han ngai ve tak ang maw aw
- 95 Bungpui leh Phunchawng kârah,
Rianghleın ram ka tıan e,
Kâwı khaw lelte di ngai mi hıem lul rawh
= Bungpui leh Phunchawng ınkarah reıthei tak
maın hna ka thawk a, nang lelte chutiang di
ngai chu min han hıem lul teh khai
- 96 Phu loh ngai a nâ tı rawh,
Kan tahna hau lai rınah,
Lelthang tahna chhuahtlang thing lenbuangah
= Lelte chu kawtchbuaı thing lerah a tap thin a
keinı phu loh zın lêng ngai zet erawh chu nei-
nung tak ınah pawh kan tap tlawk tlawk mai
a nı

- 97 Chul thum berhvate mah hian,
 Pàrtin tam a làwr love,
 Vâl par ka lawr lovang di lèn chhùng zawng
 = Lo neih pangngai, a kum zâwna vawî thum
 lai kan han neihwa hmuna savate mah hian
 pàrtin tam an tlan lawr teh chiam lova, kei
 pawh ka tlangvâl a lèn chhùng hi chuan tlang-
 vâl dang ka ngai lawr diat duat lovang
- 98 Zan khat lo lêng Chaltuaia,
 Ka rûa cham a hlau ve,
 Pualhrâng mah hi a cham e thing lenbuangah
 ~ Chaltuaia chu kan inah zan khat chauh a lo
 lêng a, awm hlen a hlau a ni ang Vapual mah
 hi thingzarah an châm reng asin
- 99 A mi ena vâl rianga,
 Kei ka en Phunchawng dawn lai,
 Aitenawnpârî n di ka tuah sual e
 = Mite en dan chuan Vâlrianga a lo ni reng a,
 kei erawh chuan Phunchawng tuai ang mai a
 duhawmin ka lo hmu a Aitenawnpârî hian ka
 lo kawp sual ngei mai e
- 100 Sîar thlangtlai liam mah hian,
 Van zawl a pêl ngai love,
 Ai ka di e, ka rûn chu pel lul suh
 = Arsî thlang lama liam thinte mah khian van
 zawl khi an pêl ngai si lova, nang pawhin
 kan in hi pêl lul suh ang che
- 101 A chûn a zûa sual em ni,
 Thapuin awmlai vei e,
 Sawatlung sial sawm dâr za an hian lawm ni

= A nu leh a pa tihsual em ni ang le, Thapui
a damlo ta tlat mai a, sawntlung sial sawm
dâr zain an thawi lo em ni

- 102 Chaltuai di tuah nân emaw,
Ramloh kumlêng ká phawí e,
A châng a tam Chhingpui mi chhiarpui rawh
= Eng tikah nge Chaltuasia nên hian kan inneih
theih ang tih hriat nân ramhnuasia kumleng
ka han phawí a, a châng a lo tam hle mai a
Chhingpui mi han chhiarpui teh (Kumleng
hi hnim a ni a lei chung lamah hian châng
a nei a, chu mi kan puawí chhuah lei chung
lama a châng awm zat chu kum khut tluk
chhiar zelín, lênei tur leh tur loh an en thia
a ni)

- 103 Hùivate hram tin thiama
Thadâng ramtuanna tlângah
Hmaloh siahting zâr an va au vang che
= Nang Vahui hrâm-tin i thiam a, Thadangi
tuanna tlângah va kal ta la, chuta ching zâr
a tang chuan min va auhsak ang che

- 104 Hmanah Tualvungi kotu,
Hùivate lo lêng leh la,
Ka lungkham Thangpui ô min koh lul rawh
= Nang vahui, hmana Tualvungi kotu, lo lêng
leh la, ka lungkham Thangpui kha min va
koh lul teh khai

- 05 Fiaratui te a luang e,
Chawngpuin fim a hlir e,
Laldanga'n hrang a hlir tlân lo nang e

= Fiara tui luanga Chawngpulin a fim a han
hlir ang hian kan Lai chuan tlan lo tawp tur
mi huaisen a hlir a ni

- 106 Vâl kiang rawh ka zâl dawn e,
Ainaw npâr a lo lêng e,
Sialin tlang za ka bum zo hlei lawng e
= Nola hian tlangvâl a nei a, chu chu hre lovin
tlangvâl dangin nupua neih an tum a Sial
an lenpui a, chutia tlangvâl dang amah rim-
tute pawh chu an awm lain, a tlangvâlpa
kha a rawn lêng ve a, a ngaih a tha ta a,
tlangvâl dang kha kiang sela mut mai a duh
ta a ri A ran tur Sial an lenpui pawh khan
a tlangvâl neih chu thup zovin a ring ta lo a
ni
- 107 Chu tê zai vawr a bang lo,
Ka vau m u kang kûr lera'n,
Zai a sa e, min hnê m e Rodangin
= Lo vaua mau kang ro, kur lêrah hian Thuro
a rawn fu a, a hrâm ta nghet nghet mai a
chu mi phuahna chu a ni
- 103 A lawm mah ka lawm chang lo,
Zai i ban ang Phangngovi,
Pualchang thi chhem ahgin her dah law maw
= Kan lawm chan loh Phangngovi bi hla talin
phuah na Vapualchang thlin a chhem her
ang hian kermahni lamah a rawn her ve
mial dah law maw
- 109 Lute damdiai tipawltu,
Kawng leh lam a min dawn e,
Tang fan fan la, lenlai i dah dawn lo

= Ruahtui a han tam a, tuitai a lo pôt a, a tui
 chu a pâwl riai thin a ni, ruah tui tam avang
 chuan lei a lo min a, kalkawngte a lo min
 hek thin, chumi kawng min lo tura an phuah-
 na chu a ni

- 110 Awî ka rei rei, ka rei rei,
 Awî ka reia, aia aî,
 Khitah mat leh rial a then an tî,
 Keî zawng Thapui dî then chu,
 Ka zuam love luahlâl mî tiam lul rawh,
 = Mat lui leh Tuirial chu tîang khat aţanga
 hnâr nelin pakhat a chhim luan a, pakhat a
 hmar luan a, chutiang taka dî han then chu
 ka zuam hauh lo mai A mak mang e, Awî
 ka rei, a tî hial a ni

SALULAM HLA

Salulam hlate hi a chhuah tırh lai chhuia harsa
ble mai thenkhat chuan Silai kan neih hnua chhuak
chauh turah an ngai a, mahse Silai kan neih hma
pawhin Salulam hlate chu awm thei an ni Miin sa a
han awk a, a Salu kha rapchungah an dah a, a lo
ro hunah tar chhuah theih a lo nih tawh kha chuan
an pi leh puten Salu an rawn chhuang a, chu chu ar-
lâ a vâv hlak khan Puithamin a kaptu kha a kut a
chawh mai loh nan a rawn thawi a, mal a rawn sawm
a ni ber a, mi neinung deubte chuan nileng zankhua-
in zu hmun an siam a, Salu kha an lampui a, an hlim
êm êm thin Chuvângin Sakhal hlate hi chu a chhuah-
na a rei viâu tawhin a rin theih Entir nan —

- 1 Khisa tûk chhuak chhumpui zing hnuaiah,
A ki riu riau, riang lo thlawh nân a tha e, tihle leh
- 2 Rûn luih Zuksiat kâp ing,
Pelpawlah Phuaivawm kâp ing,
Awı ing, awı ing, thinglenbuang awı ing,
Thingpui rihnim thinglenbuang awı ing

No 1-na bla thu han thlir chuan Sakhi ki pawh
hlo thlawh nan an it theih avâng hian, an aia chak
zawk hoam dang hlauh vânga Kabaw phâl kuam kal-
sana Thantlâng an rawn lawn tantırh vel lai A D
1350—1450 inkara, kan thlahtute an retheih hun lai
kha a nın a rinawm a, mahse chutih hun lai pawh
chuan Sate an awkın Salu lamna pheı chu an nei thei
tho tawhin a rin theih

Tin, No 2-na thu han thlir leh ta ıla, a thute hi
Ralte tawng a nih avâng hian anniho hi chuan A D
1480 ah khar Silai an nei tan tawh a, an sa kah lu
lâmnaa an phuah pawh ni ngein a briat theih tawh
bawh a, Savawm kah an han tumna pawh hi Pelpawl
ramte a lo ni ta a, chuvângin A D 1480—1500 inkara

an phuah pawh ni nge in a rin theih a ni

Fin, Salulam hlapui erawn hi chu, an hla thu kal hmaogte pawh hian hma a lo sawn ta hle a an pa saltha Lianlunga te Rokhawliana te phuah te pawh an lo ni ta a kan thlahtuten Tiau lui an rawn kân hnu 1700 hnu lam ni ngei tur a ni A thluk hian lung a tilenga upahovin hmeichhe tâwl lung naka an han sa chu a maw hle a ni

SALULAM HLA PUI

A thlûk a hla lak tâwk Ezi e, Ezi e, Eza e Eza e
zawn dan (Doh is) Awza e, Awza e, Aw i,
Awzi

- 1 Va ko u va ko u, ka pa Hminglian
Rihchin tlângah va ko u ka pa Hminglian,
= Rih tlâng vel atang khian ka pa Hmingliada
kha va ko teh u
- 2 Rihchin tlângah va ko u ka pa Hminglian,
Phul zingah ngam zo rawh e koh theih phung loh
= Rih tlâng vêlah a ngam ta emaw ni, ko theih
rual a ni ta lo
- 3 Phul zingah ngam zo rawh e, koh theih phung loh
A brai lawi ang a than hi khaw an thei maw
= Phulzing (Zingmu tlâng) vêlah a ngam zo ta
a ni ang a, a koh theih tak si lovah chuan a
fapa in ka sa kahte hi khaw i lai atang takin
lo hre ve ang maw?
- 4 A mi ngul maw zing zawk e, a sa ngul maw
Hruahhrur an ban kherh chia e, kan tual hmaiah
= Enteh u, kan kawta thil inphun, la phiar inphan

chhi chhai te hi, mihring thahna ngul phun nge
an nih a, sa kahna ngul phun zawk le?

- 5 Nghalpa tâng lai ka chhiah e, ram tin a fan
Lunghnêmi biah ka tiam e, vâl dang a chhai
= Chu Sanghal chu ka kah ngei turin ka ngaia
a hliam tawha mahse ramtin a la fang a, Lung-
hnêmi lah chu ka ta ngei ni turin ka hrih a
vâldang a lo chhai si
- 6 Awî nâng e, awî nang e, awî nâng ka tî
Hringhniang ka chawite angin, awî nâng ka tî
= Ka naute puak lai ka awî ang liak liakin, salû
hi ka han awî teh ang e
- 7 Hringhniang ka chawite hmanin, hliam sa an zui,
Tumpâng pui maw an zui, Sai lian pui maw
= Ka fate pawhin an sa hliem, Sai te, Tumpâng-
te pawh an zui asin
- 8 Tumpâng pui maw an zui, Sai lian pui maw,
saw chenah Tiau lei kuamah, kan thang sa vung
= Tiau lui phai thleng thleng khuan Sâi an zui a
lumpâng an zui a, kan hmingthang hle tawh
a ni
- 9 Chang lai rel i ka thini lai a dam thei lo,
Kawlah vuitum ki a tha e zui lai rêl ing
= Tumpâng ki tha deuh mai, bla takan sâwn a
awm a, i han zui (ûm) ve phawt mai teh ang,
thini lai a dam thei love
- 10 Ningzu thlum lo siam che maw ka chûni nu,
Buaidim ki tha ram laiah thawng na zel ing
= Ka nu, zû kha thlum tak tûrin lo bilih phawt

mai la, Sazuk kɪ ʈba tak tak, ramhnuaiah ka
han ʊm zêl ang e

- 11 Keini rûna mawɪ lova, zalêng kan khawm,
Rîng dem demɪn va la u, lêngchawm a ʈba
= Keini ina mawɪ lovɪn hei ʈhenruaɪ kan khawm
a nɪ a khuang rîng tak kha va la teh u
- 12 Phuaivawm hrâng leh nghovâr a ʈhiangɪn kan ban
Hrɪlh teh u, ʈuanphung chenɪn, tu hraɪ awm maw
= Savawm leh Sanghal aruaɪn ka rawn kap a
hman lai pawhɪn hetiang hɪ tunge awm ngai nɪ
han inzawt vêl teh u
- 13 Hrɪlh teh u, ʈuanphung chenɪn, tu hraɪ awm maw,
Chang sialɪn awm lai kan kham Thanchungnunga
= Han inzawt vêl teh u, Siala salu han lâwm hɪ
tunge awm ngai le Sialɪn awm nɪ kan kham a
nɪh hɪ. (Hla hmasa No 12-na en hian heta an
se talh hɪ Sa âi an nɪ lova, Sa lu lâwm an nɪ
zâwkɪn a lang)
- 14 Chhûng khat serh ang kɪm laiaɪh ka thang thiam lo
Tunah erawh nghovârɪn ka rûn a vêl
= Kan chhungkua kan dam kɪm lai-te khân ka
thang hman si lova, tunah chuan Nghalchang
(Nghovâr) luɪn kan in a ngbâk ta (Hmanlai
chuan sa kah theih te hɪ an inelna ber a nɪ
bawk a, an nu leh pa-te'n emaw an nupur te
emaw an thɪh san hnu a, sabrâng an han kâpte
chu, an lung a lêng thei êm êm a, an hlado
chham te pawh hɪ an ʈap zawh zawh ʈhin a nɪ)
- 15 In nuthai ruang buan ang in pawm chhûngah
khân
Chhermei chawɪn nghovâr pa lu, sawmhlei ka ʈhin

= Nupute pawma in mut hle hle chung khân
kei chuan meichher chhun (hei hiân a thim a
vâr thlu lova vâk a entir) Sanghal sawm aia
tam ka kâp tawh asin

- 16 Dungah khamkei rawlianin buah ang a pawm,
A thlunglu siaki ring tha, chawltui dawnna
= Dung tlângah khian Sakein Tumpâng alo seh
a, a ki lah chu zu in nân a tha êm êm mai si
(Dung tlâng a an ram chhuahin Sakein Tum-
pâng a lo seh a, a tlaw an chhar a, a ki chu zu
in nâa an itza an phuah a ni A ki hi chu it
hle mahse an hawn lovang, Sakei seh ki zu in
nân an hmang duh ngai lo)

- 17 Chalvawm chhai lai kan rel e Zawlkhaw daiah
A fam suai e siktuih luang thia zo rawh
= Tumpâng kah tumin kan kal a, mahse Zawl-
khaw daiah khian a lo fam suai a (Sakein alo
seh a) tuisika luang ral mai mai tur a ni ta

- 18 Sangkaijah nghovarin lawi a rêl love,
Kan hmun in maw a hnawm, rûn lo thian u
= Kan sahliam (Sanghal) chuan chho sang a kai
thei ta hauh lo mai, kan man ngei ang, chu
vângin kan inte kha lo phiat fai tha rawh u

- 19 Rûn lo thian, rûn lo thian u Nunnêmpui,
Sianglên bykthâm lo thian u, Nunnêmpui
= Nunnêmpui (hei hi a nupui a ni ngei ang) thâm
kha lo tifaî tha ula, tin, kan in pawh lo thian
fai rawh u

- 20 A zung ri ri ri ti lova, hmâr zawl ka fan,
A lum tial tial chang ramah, zûn chhawl ka thuai

=Khawcbhe hnuai pawh paⁿⁱ ti lovin hmâr
zâwl ka va fâng a, ka kâp lum tawp tawp ta
mai a, a tâwpâh chuan ka chhawlbhîn ta a ni

- 21 Hrualhruai an bân kherh chiaⁱ e kân tual hmaiah,
A zik a thim hman love, tualto lo ang
=Kan kawta Sa aihna thingphuna laphiar an
phanna, thingphunte chu a zik pawh an thim
(vûai) hman lova, Sa aihna baw^k kan nei leh a
sangul kan phun leh ta a kan sangul phun te
chu anmahnia to (natural plants) a ang ta mai
alâwm (Hei hi vangpauna, uanna tawngkam
a ni)

- 22 A lo thange saw saw zawl ang nghawr dim e,
A rual laiah kei ka vanduai than ni awm lo
=A thiante ramchhuak blawhtling lo haw chuan
tlâng an rawn tlir dup dup mai a mahse ani
zawng a han vah chhuah ve thim pawhin blawh-
chham bawkin a lo haw leh thim a, chuvângin
a thiante tlângtlir a han hriat chuan vanduai a
intî êm mai a, he hla hi a phuah ta a ni

- 23 Kei zawngin mi ka man lo sa ka man lo
Thlangchhuak zia âm fông rengah ka mawⁱ si lo
=Râl pawh that lova, sa pawh kap si lova, han
awm ngawt mai chu pawnfên feng tura siam
êm chu nîn ka lang si lo

- 24 Rual laiah kei ka vanduai, than ni awm lo,
Ningzû leh aisa kârah, than lai har na
=Thenrual zingah kei zawng ka vanduai a nih
hi, zu leh sa chen mi maitute tan zawng than
a harsa a nih hi

- 25 Sianglên bukthlâm zau hnuaiah thu di kan hril,
 Chûnnu lung a rual love, then leh ngai e
 = Kan thlâm hnuaiah thu di kan sawi dôn a, kan
 lo ingai tawh chu a ni a, mahse ka nu'n min
 dubpu ve thei si lova, ka then leh mai a ni ang
 chu (Nula tlangval ingai mai an ni a, chu-
 vângin inpâwina, mutdunna tur hian, thlâm
 hnua an hmang a ni, thlâm hnuaiah, lei chung-
 ah a nih kha chuan an buhbalin a tuar iovang
 tih an ring thin Nula tlangval chu mi thlâma
 mut dun pawhin lei chawina a ni)
- 26 Vawin chuan kan lo awm e, lungruni thawn,
 Zaitin tam kan chhiar e, tlai ni a tla
 = Vawin chuan Lungruni nên kan awm a, thu
 tam tak kan sawi dôn a, ni a lo tla ta mai a ni
 (thawn' tih bi Fânai lam tawngkauchheh dan
 a ni a, 'nên tih nan an hmang a mahse 'kim
 nia inhriatna lam sawinaah an hmang thin
 'Zaitin tam kan chhiar e kan zai kan zai e, tih-
 na lam ni lovin, thu tam tak, a tui tur zawng
 zawng kan sawi dôn e tihna a ni zâwk
- 27 Lungdi tawn thangvân ni a tla awl e,
 'lawn loh nun thangvân zâwlah serh ang châm e
 = Ngaihzâwng tawn ni chuan ni a tla awl a, tawn
 loh ni erawh chuan vânzâwla ni khi pânser
 ang main a châm tlat mai
- 28 Ka ngaihin lêng dang zuan e, ka lung mîr lên,
 Nghaihriama ka chan leiah, luaithli ka nûl
 = Sanghai ka beih nasat avangin, nula ka rim ve
 hman lova, ka ngaihzawng pawhin lêng dang a
 lo zuan ta a, ka lung mi lên si a, ka mittui
 brûk a ngai ta a ni e

- 29 Chhawkhlei a pâr vânglâia, khua-tin a ên,
 Mî û an hmêl di laiah, puan ang hlui lo
 = Chhawkhlei pâr vânglâi hî chuan khawtin a ên
 mai a, mî ute hmêl pawh hî an tlangvâlte tân
 chuan puan ang an hlui thei love
- 30 Kan lênlâi leh kan vânglâi, tawnmang chang ta,
 Hreuthang tha mual ka liampui lai kha ngâi ing
 = Kan lênlai leh kan vânglâi, Sazuk kî tha pui
 pui mual-liam luah luah khawpa ka han ûm
 laite kha mumang ang mai a lo nî ta

NIDUL ZAI

Sailo lai Laltuaka hovin Puithiam leh a upate nên
 zupêng pai meuhvin an khaw bul tâng chhipah chuan
 an chuang a, an lunglêng chuan hla phuah an tum a
 Hla an phuah thiam theih nân Puithiam chuan in-
 thawina thiam hla chu chhamin a han thawî hlawn a
 tâng chhip sâng lai takah chuan an zupêng pai chu
 an hûng a, an thui hual tiah mai a, Puithiamin a
 chham zawh chuan zû chu an in ta a Chutla zû an
 han in lai chuan a upate zinga pakhat chuan an vêl
 ramte chu a han thir a, a han hawî vêl a, hla No 1 na
 hî a han chham chhuak ta a nî He hla hî upa ho te n
 zû hmîn zaia an hmang chung hian, nula tlangvâlte
 chuan a thlûk bran ang deuhvin, a chhamin an chham
 zat zat a, a tlar thumna zêl erawh hî chu an han chham
 nawnnaah chuan an thlûk diah diah thîh a nî

He hla chhuah tîr lai hun hî, tunlaja kan Mizo
 History chhutute chhut dân zûl zun hetiang hian a
 chhut theih ang Sailova fapa Chungnunga hun lai
 A D 1725 aţanga kum 15 zêl san khata chhûtin Lal-
 hluma fapa Laltuaka hova an hla phuahna hî A D
 1755 vêl nî ngêi tur a nî Engpawhise, kan thlahtute

hian Tiau lui khi c^hu an rawn kân thla tawh nui a
rin theib Nidul Zai a hlate chu hengte hi an ni —

- 1 Khua chuan tâng e dailungah,
Ka hawî vêl e kâwlrâwn chenin tâng a lang,
Lêntlang ka en lung a chhia
= Khua chuanin han hawî vel ıla kawikil thlong
in tâng a lang a, Lêntlâng han en pheî khi
chuan lung a chhia e
- 2 uihlunglênin a lang lo tâng a awm lo,
Lâwma hlima kan kalna Mirâwng lamlian,
Chul thein kei ka ring lo
— Lunglêng taka han hawî vêl chuan a lang lo
tâng a awm sî lova, kan lâwmbote nêna him
taka kan kalna Mirâwng lamhamte saw, chul
thein ka ring love
- 3 Uleuh zaisa fûr khawthiang leh thal kârah,
Hmanah ka lâwm ramtuanpui lêng ka ngai e,
Khawiah hralêng awi ang maw
— Fur leh thâl kârah hian Uleuh a rawn hrâm a
hmana ka lâwmnu kha ka va ngâi tak em,
khawiah hian a fate awi ve tak ang maw
- 4 Ka lâm ang e, chhimtlâng Nidul zaiin aw,
Kan mi duh lêngi tâwnah ka zâl ang e,
Ramtuanah Khuangbniang tel lo
= Chhim tâng Nidul zaiin ka han lam teh ang a
kan febnah pawh a rawn tel sî lova, ka duh
tak kiangah chuan ka mu mai teh ang
- 5 Khua zu chuan, Râogpui kawtchhah dailungah,
Fûr khawthiang leh zokaia Thangnunnêmi'n,
Lung mia lên e Darvuaia

= Rangpui kawtchbuaahah khua zu thlii ıla zo-
tlang lama feh Thangnuonêmi leh fur khaw-
thiang hi zawngin lung an tiêng a nih hi

- 6 Hliap dêl dul tlangpui anga Nunnêm kan ngaih,
Kan tawn aiah a chuang lo kan mi lungduh,
Ni anga dul châng awm lo
= Hliap dêl dul tlangpui ang mai khian Nunnêm
chu kan va ngai êm mahse keini ang chuan
han chan phâk rual lah a ni si lova, kan ngaih-
zia chuan ni anga dul chang pawh a nei lo a ni
- 7 Ka zâl nâ a Chaltuai zân mû ka chhing lo
Sialin tinkim dawn ve maw, laikhum chungan,
Tinkim ka dawn lai a ni
= Ka mu rawk nâ a, ka muhil thei haah lo mai,
Siali (nula) kban tinkim dawn ve tak ang maw,
kei zawng tinkim ka dawn lai tak a ni e
- 8 Ka tak laichhuatah a zâl reng e, Chaltuai,
Ka rauvi thla a lêng e saw hmar tlangan
Lalhniang rûn sumtual a vêl
= Ka tak chu chhuatlah a mu reng na a, ka
ka rilru chu hmar tlang lamah a lêng a, Lal-
hniangi te kawtah a awm reng mai a ni
- 9 Sawmfâng kan thlawh Rihlipui ang a dum dūr,
En teh lawmi ka thai chan i zuam emaw,
Tiel dang sùl ang ka tum lo
= Kan buh lah chu Rihlipui ang main a dum
dūr mai sia, ka nupui a awm i zuam emaw, kei
zawngin tumah dang ka tum thei lo a ni
- 10 I ti lo te n ka thai chang rawh nunnêmtê,
Fapa lenruai laiah cherbêl ang hung i,
Chûlo lungkham a awm lo

= Nunnêmtê, engmah chhuanlam siam lovin ka
nupuiab rawn tang mai la, thiante zingah fapa
cherbêl ang main kan hung ang chu, chulo
chu ngaihtuah a awm love (Cherbêl hi zu bêl
lian tak a ni a, a hun rem nan leh a put vêl
rem nan hruhnangin an cher thin a ni)

- 11 Vâl ka riang e ka rûnan ite lenglo,
Thiam daw ang zu dil îla lêngi zua pa,
Rem tak ang maw biahthu ziwng
= Kan rethei a kan inah engmah neih kan nei si
lova, nula pa hi, inthawinaa puthiam daw hla
chham ang mai hian thiam takin zu dil îla,
saw rem theih ni tak ang maw
- 12 A min lungdi an zui e, luah lai an tiam
Vâlrianga lungdi zui chu saw hmar tlangah,
Luah loh te'n tlei dang chang e
= Mite chuan an ngaihzawng an zuite chu inneih
an tiam thin a \ âlrianga ngaihzawng ve chuan
hmar lamah sawn, mi dang a nei ta hlauih mai
- 13 Lung a lêng e zeng kan tih ang nge
I chawnbânah hrui ang ka vuan zêl ang che,
Kei ang hian di mi ngai lo
= Lung a lêng a, a tih ngaihna a awm si lo, i ban-
ah hian ka vuan ringawt mai tih ang, kei ang
hian mi ngai ve si lo
- 14 Tumpang sialin a duh tlang tin dung a zui,
Lungduh Thangtuah lâwm lova kum sùl vei tur,
Sawmfâng e tha cham chungah
= Tumpang sial chu a duh duhna tlangah a ka
thin a, kan lo bûh thi tak mai th'awhpui tura
'i hangtuah lâwm ve hauh lova, kum a han vei
mai tur tak chu aw

- 15 Kan tum ang hian awm ta che le Nunnênte,
 A nı a thla dang lova duh lêng i zawn,
 Lung a lêng kan tih lain,
 = Kan tum ang pawh hian awm ve ta che kan
 lung a lêng êm êm laia, ngaihzâwng dang i
 zawn mai le, a nı a thla pawh a la awm êm
 hlei nênte le
- 16 Aı ka nu e Chaltuaia n tang a chûle,
 A biahthu leh a zai a lêngtir zêl e,
 Sialı ka zâl mai dâwn e
 = Ka nu, Chaltuaia chuan ka pang vêl hi a han
 chûl a, thiam takin a sawı a, hla a sa baw k a,
 ka tuar zo ngang love, ka mu mai dâwn e (Ka
 inpawltir mai dâwn e tihna a nı)
- 17 Tuan a tul e, ka nu tlângah va au rawh,
 Thangnunnêmi kan ngaih mual a liam dâwn e,
 Hnutiang sül ang a hawı lo
 = Lova feh a tul sı a ka nu nang talin va ùm teh
 Thangnunnêmi a kal liam tak ngial dâwn
 alâwm
- 18 Pı pu sulhnû hei hi maw hmartlâng tual nuam,
 Suılunglênı a chhipah i chuang ang aw,
 Kan ngaih Lungrunpuı nênte
 = Hei hi maw, kan pı pûte lo chênna hmartlâng
 ram nuam chu, kan ngaih Lungrunpuı nênte
 lunglên nı chuan a chhipah i han chuang ang u
- 19 Ka chung kâwngo lungruale khawtlâng an liam,
 Suılung rualpuı ka nei lo, lian khaw zâwlah,
 Mahriakin âr ang ka vai,
 = Vapualte zawng lungruaı takin an thlawk a,
 muıl an liam a, hei ang khawlianah pawh

lungrualpui reng ka nei ve lova, keimah ebauh-
vin ka lêng vêl thìn a nì

- 20 Khiangawiab chuan i hma lua Nunnêmpui,
Lênlai i ngai lo em nì, hian khaw zâwla'n,
Kır leh rawh Thadâng khiangawı
= Nunnêmpui chuan pasal i nei hma lutuk e,
hei anga khaw hiana kan lênlai nunte hi i ngai
ve lo em nì, i pasal nei chu lo kır leh mai rawh
- 21 I duh zisâm ang thlang rawh le Nunnêmpui,
Laiah chawı ùm ang thù la, hnamtin vâlin
Kan bêl vêl hiam hiam ang che
= Tuichawina ùm bûr hùn ang mai hian a lai'ah
han thù la, kan han kıl bial ang che a, i mi duh
zâwng chu thlang rawh le (Tiangvâl tam takin
nula an rim a, an thut hual lai' thìn hi a nì)
- 22 Ka lo lêng e i rûn lumah Chaltuaia,
Khârtung ritlêng min hawn rawh Sialı chûn nu
I brai zûnlêng ngai ka nì
= Iin lum tûrin (tılım tûrin) ka lo lêng a, kawng
khâr min hawn rawh le i fa zûn ngai ka nih hi
- 23 Ka lo lêng e, khârlai min hawn rawh Sialı,
Ka ngai ber che tlang za rêl ka dâwn zo lo,
Tihian kan lên tul ang maw
= Ka lo lêng e, kawng min hawn rawh, ka ngai
ber mai che a, mi rêl tur pıwh ka dâwn zo lo
a nì, heti hian kan lêng reng mai dâwn emaw
nı ang? (Innei lovin kan lengtul dêr mai dâwn
emaw nı ang le)
- 24 Kâwisa ang rûm rûm lo la lêngi zua pa,
Hetih vâng hian Chaltuaia'n lêngthiã ka zah,

Ngai lo angin rùn ka rial

= Sakei ang mai hian rùm rùm teh sub aw, i he
tìh avâng hian ka lo lêng ngam lova ngai lo
ang mai hian i in hi ka rawn rial leh daih tbin
a ni ("Ngai lo angin" tìh hi "lênglêng lo angin"
tìhna a ni)

- 25 I chùn lung maw rual lova i zua lung maw,
Kan va lên leh sialin nêmtê'n mî chhâng lo
A hlau ve kumtluang rùn kai

= I nu nge, i pa nge ni zâwk le, lungawî ve lo
chu, kan va lênin nêmtêin (tawngkam t̃hā
pawhîe) mîn lo chhâng ngai hek lova kan lî
reng hi (fo hi) a hlau a ni

- 26 Lung a lêng e keimahnî bûk khaw rûnah
Thangnêmtê zai i thlôwh teh duai duai ang aw
Kan cho rual loh lêng em ni

= Lung a lêng sî a, keimahnî thîâmah hian i zâi
i zâi mai teh ang, kan phu rual loh lêng em ni
aw

- 27 Awî ka nu e zawl loh Sialî ka lungkham,
Chung Pathian leh khuanu n mî tuahrem selang
Thapui kan luah hrâm ang e

= Ka nu, ka ngaih loh Sialî ka lungkham tlat
mai a, Pathian hian mîn tuahrem hrâm sela
nupua deih hrâm ka duh a ni

- 28 Lêng kan bêl leh vâl thain mî dang zêl e,
Châng ram nghosai kan zui leh mual a liam e
Kan phâk tur zolêng awm lo

= Nula kan rim leh mî'n mî tlâktlum khalh zêl a
(mî dang zêla) ramhnuaiah sai ka va zui ve
aleh, ùmphâk lohvin mual mîn liamsan zêl a,

kan phâk túr tumah an awm lo a nih hi

- 29 Mima chi mah tiàng zapui ka dil ngai lo,
Hraileng awiah Thapui nang ka dil ache,
Aw tih rawh nuam leng mi hril
= Mim chi pawh hi mi ka dil ngai lova, Thapui
nang er wh chu kan fate han awi tur hian ka
sâwm ache, ti rawh i mu dun mai ang khai,
mite pawhin nuam an tih ber alâwm
- 30 Pathawi zai leh zotupui a nêw ngai e,
Chutin zai lo rêl lo la, Nuncompui
Sial tiam ang che pathlawi zawng
= Pathlawi zawng leh zohnim zawng a nêw ngai
e, chutin mut mai lo tum lo la, in mut dun
hmain pathlawi zawng a neih loh che chuan se
chawi turin lo tiam ang che
- 31 Lâwma kan sâwm a nuam lo fithla hawl e
Pathlawi zai lem Liando câr vawnin vawng rawh
Khua rei i lên ai rengah
= Lâwmah kan sâwma, a duh lo fithla hawl mai
a, a duh leh Pathlawi tihderna chu Liando câr
vawn takin vawng ang hmiàng, a leng rei ting
mai tur alâwm
- 32 Kal tạ pouh la Chaltuai min ti riang vai e,
Zân a rei e, baw arin tin tiang a rêl
Laikhum lam zawn a tul e
= Arte pawh a khuang tawh a, (leng hawn âr)
ti ve tawh ta che, min ti rethei êm mai, mut a
hun tawh e (Hei hi tiangvâl nula rim hawn
nachang bre lo nuah a phuahna a ni)
- 33 Sai ah hrâng e, fungsi tial pai mawi vâla,

**Ka kal tang e Puallênga chhîm tlâng darah,
Miah hrâng chi an awm lo**

= Puallênga hi ramvak mi funkci tial pai maw
Vâla intî hial, Sai kâp thei tak a ni a, mahse
a mawngkua a hûr a Tuaiphengah a lo chang
ta a, chhîm lamah khaw fanga a kal dawnin
khawthlang lamah khuan a nau ramchhuak
chuan Sai a lo hliam a, a thianten an beihpui
duh tawh si lova, a û Tuai khawfang tur nê
an intawk a, a û chu tunhma lama pasaltha
saikâp thei kha 3 ni si a, a lo sâwm ta a, a nau
sahliam chu a kahthluk pui ta a, chumi tuma
a û Puallênga phuah chu a ni

A hla thu awmzia chu Hmanah chuan kei
pawh funkci tial pai maw, sâi kâp thei ka ni a,
tunah hetiang hian khaw fangin ka awm ta a,
mihring hi huaisen tur bika siam tumah an
awm love, a ti a, a nau chu engmah hlau lo
tura a fulhna a ni

**34 Ka zua fam e, ka chûnin lamkhiang a awi,
A hrai âr ang kan vâi e, liankhawzâwlah,
Kei anga nun riang awm maw**

= Ka pa'n min thihsan a, ka nu'n pasal min
neihsan si e, khawlian hei angah hian a fate
chu âr ang maiin kan vai ta a nih hi, kei anga
nun rethei hi awm tak ang maw.

**35 Hlan ang ka en châwnbânah hrui ang ka vuan,
Lungrunpui chhîmblei tual a chang dawn e,
Awmlai lêng zeng kher emaw**

= Lungrunpui lei a chang mai tur chu tuar êm
êmîn ka en a, a bânah ka vuan a, eng hri kher
nge lo ni le

6 Ka tawnmangah lengtuain biahtu mi tiam,

Hai ang ka thang hrartlang thng lenbuang zâr, h
Fam a awl lungdi ngân

= Ka mumangah chuan Lêngtuahn thu min lo
hrilh a, ka han thanbarh chuan, thng zâr
ka lo awm reng mai a, ngâihzâwngte ngai a thih
a awl mang dâwn e (He hla hi 1880 vêl lai
khan Mangsawma hovin Vangai tlâng Tui-
ruang râlah sawn Thelret an va hnoi a, tlângvâl
pakhat chu, thelret hnoi khal hun an ngah
lain thngzârah chuan a lo mu thlu a, chu m'
phuah chu a ni)

CHAI HLA

Tunlala kan mithiamte chhui dân Mizovin Kut
kan neih tanna chu Thantlang vela kan awm lai
A D 1400 ni âwma sawi a ni a, mahse kût an neih
tantirb atang hian Chai hi an hmang tan ve mai nge
ni ang hriatna chu a awm lova chumi hnu kum 80
lai hnuah Suaipui kbua an Chapchâr kût hmang an
chai mup mup lai kha Pawihovin an rûn ni awmin
sawi a ni a, chu chu A D 1480 vêl a nih rin a ni a
Tuna ka han ziak Lallula Zopui zai erawh hi chu Lal-
lula'n Zopui a chhuahsan hma 1755—1765 vêl inkâra
an phuah a m' Tin, Zopui an chhuahsan atanga kum
30 vêlah Darlung an rawn thleng a, chutah chuan an
Chapchâr kût hmannahte hla hnan an la phuah belh
leh ta zel a, a thlûk hrangin, a hmanna hunte a hrang
lo nachong hian an awmna khaw hmingchawlin "Dar-
lung zai" an ti ta mai a, chu chu kan ziak zâwm zel ang

CHAI HLA ZOPUI ZAI

- 1 Zopui kan khawdung a sei taka
A Jarah Liandang a tualleng e

(Hei hi chu a fiah sa e)

- 2 Zopui kan awm khua a cheng lur e
Sakawl leh awmlai chu leng lo se
= Kan Zopui khaw cheng lur mai hi chu Sakei
leh britlanga natna hi chu awm lo sela a va
nuam dawn tak em'
- 3 Sakawl leh awmlai chu leng lo se
Ka zai leh Chawngdângi leng rih se
= Sakei leh britlang bi chu leng lo sela, ka zai
leh Chawngdângi leng rih mai se ka va ti em
(Upa sawl dan chuan Chawngthluai hi chu
nula hmeltba chu a ni lova, tlangval lêm thiam
(mi biak thiam) a ngaihzawng pawh hriat harsa
khawpa mi tin tilungawi thiam a ni an ti)
- 4 Hrum sawm lo lian ka dang zo love,
Kan changsialin Tiaupui dung a zui
= Chhip lama samzial ho ka dang zo love, kan
sialte chu an rawn kawia, Tiau dung te an
zawhpui thin a ni
- 5 Kan chang sialin Tiaupui dung a zui
Hrum sawm daiah luaithli ka nul e
= (Hei hi chu thenkhatin an sial an ui lutuk chu
han umzui ila, an mahni in lum ngeiah han dil
ila min kir leh phal mahna tiin an um zui a
mahse an lo pe kir leh phal chuang si lova, chu
chu an phuahna a ni Luaithli nul tih chu mit
tui tla zawih zawih lungngaihna hi a ni)
- 6 Chhimtiang hmartiang sa ang tlan mah la,
Zopuih hnutiang ka dal nang e
= Chhim lam leh hmar lama mi te pawh tlanche

mah ula, Zopuah hian a tianchhe hnahnung
berah ka tang nang e (Thlanrawn Pawi an
rawt chiam hnu khan an phubarawn lak leh
hmain an khaw thenawm tam tak kha an pem-
darh ta chum chum mai a, chu mi phuahna
chu a ni)

- 7 Zopuah houtiang ka dal nang e,
Hrum sawmpui thuan ang ka do nang e
(Hei hi chu a fiah sa e)
- 8 Hrum sawm pui thuan ang ka do nang e,
Thlang tlaah Vuaia ka mawi love
= Chhip lama sam zial ho chu ka do nang e,
Vuaia hi thlang tla turah chuan ka mawi love
(Vuaia tih hi mipa lam (pa emaw tlangval emaw
pawh ni se) sawi nan an hmanh thin
9. Thlang tlaah Vuaia ka mawi love,
Do kim lenchhawnah tuan zel ing e
= Vuaia chu thlang tlak nen chuan kan inmawi
lova, ka lo do ang a, chhawn neih nan ka lo
hmanh zawk mai ang
- 10 Lo kan neih e khi Lenpui pangan,
Ram va tuanpui lenrual ka nei lo
= (Hei hi chu a fiah sa e)
- 11 Ram va tuanpui lenrual ka nei lo,
Ka vau chhimzawng lenrualah ka nei
- Lova fehpui reng ka nei lova, ka vauva Zawng-
ho ka kawm mai mai a ni e
- 12 Tiaupui kuamah zan sial ang ka riah,
Pualva awn ruai khua lawi nuam ing e

= Tiau lui phajah ka riak a, Vapual a lo hrâm a,
ka lung a lêng a in lama hawn ka chak mai a ni

CHAI HLA DARLUNG ZAI

Lallula hote chu Zopui leh Darlung inkarah hian
hmun tam takah rei lo te te an rawn awm thla zel a,
a khaw pasarihnah chuan urhsûn taka kutpui
hmangin an awm leh ngam ta a, hla te an phuah belh
ta zel a, chu chu Darlung Zai tia kan lo hriat hi a ni

- 1 Han thlir ing e, chhak tiang kan vangkhua,
Chumchi lêng romei a kai chia e
= Chhak lama kan khua te kha han thlir mah ila
romei a lo zâm a, boruak phe mep mep hi kan
hmuh theih tawh a ni mai si;
- 2 Mi chuan ve u, Darlung kan awm khua,
Lal dang rûn in lai a zam ruai e
= (Hei hi chu a fiah sa e)
- 3 Laldang run in lai a zam ruai e,
Ni tin tiandar a ri chhar nghian e
= Laldanga in a zâm ruih mai a chutah chuan ni
tin hian pi pute ro dârbu tumrik hi a ri chhar
nghiat nghiat mai a ni
- 4 Darlung zathum lêng zawng in laiah,
Mual ang chungnung Tuahdang ka lungdi
= Darlung zathum khuaah hian ka ngaihzawng
Tuahdang hi a chungnung bik larh a ni e
- 5 Mual ang chungnung Tuahdang ka lungdi
Laikhumah ehham ang zâl pui ing e,
= Midangte aia tha chungnung, ka ngaihzawng

Tuahdang chu khama han mui-pui ka va duh em'

- 6 Suihleng chhîr m'aw, chawngtinkhawli thawa,
 Lera bûkt hlam laikhumah kan neih
 = Lera thlam kha khumah kan hmang ta mai a
 Chawngtinkhawli kha incbîr viau tak ang
 maw aw
- 7 Uang leh uang lo le, Chawngtinkhawli,
 A tang nem buan ang ka pawm ngawi e
 = Uang ka ni emaw ni lo emaw, Chawngtinkhawli
 tangnem chu ka pawm ngawih ngawih alawm
- 8 Di ka thlah che chun nu va ko la,
 Sechaltuaia a leng e ti rawh
 - Inneih dan tur thu i lo sawi ho teh ang u, i nu
 va ko la, Sechaltuaia a lo leng e, va ti rawh
- 9 A thlunglu leh ritva chang an hawih
 Thangi tawn pâ ang a chungnung e
 = A lu leh sava chang pawh chu a inmawi mang
 e, Thangi'n a han tawn meuh chuan pâ ang
 man a mawi alawm
- 10 Lo kai ve la kan dawhtling chungah,
 Rûn kai lo mi u ka ngai ngai lo
 = Kan inah te hian lo lengin, kan dawhtlengah
 te hian rawn thh ve rawh Ina rawn leng lo
 chu mi ka ngai ngai lo e
- 11 Lalruang behthi khamna ka nei lo,
 Lughnemte nu zain kham ang e
 - Man leh mua atan pek tur thi pawh engmah
 ka nei lova, chuvangin Lughnem nu chu hia

ka ti lunglengin ka kham mai ang e (Tlangval
pakhat hian nula hi fa a neihpui a, man leh
mual tur engmah a neih loh avar g n an innei
thei si lova tih lunglenna neih hi am a tum a ni)

- 12 Zai va zam tang belzu kung inah
Chawngdangi lamchang kawipui ang e
= Zu inna hmunah va be zawlila (titpui ila)
Chawngdangi chu kalkawngah kan kalpui
thei mai ang
- 13 Chawngdangi lamchang kawipui ila
Chhingdangi zai zu dawnpui ila
= Chawngdangi chu feh kawngah kalpui thui ila
Chhingdangi erawh hi chu zu hmunah zai pui
thei reng ila
- 14 Chhima hlui hnu bmarah tual lo leng,
Tleitir chan thiam lungdi Lianngovi
= Chhim lama a awm lai chuan lengleh (nuthlawi)
a ni tawh a, hmar lamah a rawn awm a, a in-
chei parh a, nula tleirawl ang mai a ni e, Lian-
ngovi chu a va ngaihawm em'
- 15 Saw chhim tiang saw ngba ang kan lenna,
Zunfei kan chaw Sai a rum chur e
= Chhim lam ram saw sangha ang maia kan lenna
a ni a, kan fei pawhin Saite chu kan chhun
rum chur chur mai a ni
- 16 Zunfei kan chaw Sai a rum chur e,
Ka kah rual laiah thang chungnung e
= Fei kan han lek a, Saite chu a rum chur chur
mai a, ka sa kahte chu thiante pawhin an sawi
duh bik a ni

- 17 Mat leh Rialah mau a tam hmasa,
 Vanhnuaı rawn fang thlang vaipui chenin
 = Tuirial leh Mat hnarah khian mau a tam hma-
 sa a, a rawn darh zau zêl a, vairam a thlang
 ta a ni.
- 18 Vanhnuaı rawn fang thlang vaipui chenin,
 Cbbaktiang rûn ral kawı a deng maw e
 = Vairam thlengin mau tam chuan a fang ta a,
 khawchhak lamah Rûn lui ral te khi han deng
 pha ve tak ang maw
- 19 Lentu hnuaıah Saipui huk rul e,
 Zawlkhaw hawıh theırual a chiar dip e
 = Ramhnuaıah Saipui a hûk rul rul a, mahse
 kan zui hman sı lova kan rallulam a tul a, theı
 rual kan tum ri ngbiat ngbiat mai a kan khua
 nen pawh a inmawı reng a ni
- 20 Zawlkhaw hawıh theırual a chiar dip e
 Theırualin lamdâr a hnuaıchhih e
 = Zawlkhaw mawı theırual a ri ngbiat ngbiat
 reng mai a, theırual hi chuan himna thawm
 ri dangte chu a hnuaıchhih a ni

CHAI HLA Lalvunga Zai

Hualngo lai Lalvunga Farzawlah a awm laun a
 khaw tlangval hmettha hmingthang Lianchia kha min
 an that a, a thattuah Zadeng lai Darzatuala leh
 Thangluah lai, Lal Lalpuıhluta chu a ring deuh va, a
 lai tawmpui Lianpuia pawh kha Lianchia thah dan
 tur remruatpuıtuah atang ve in a ring bawk a, chu-
 vangin Lianpuia chu a hnawt chhuik ta a, Lianpuia
 chuan Tiau a rawn kân thia a, Maubawk ram

Lianpuia hmun an tihah hian awm hmun a khuar ta a, chumi hnuah chuan, Darzatuala pawh a rawn thlang tla ve a, Farkawn Lamsialah khian a awm a, Lalpuhluta kha chu Chawngtuah a awm chhuk bawh a Lalvunga kha, "Remna thuthlung i siam ang," tun an ko chhuak a, a rawn chhuk veleh Chhakchhuak nuthlawi Huallianpuu chuan Lalvunga chu "thah che an tum a ni tlan haw leh vat rawh," tun a lo hrilh a, mahse Lalvunga hi mihuaifsen, pasaltha a ni a, "Tual khelh ralah Lalvung ka tlan ngai lo," a ti tlat a, an that ta a, a ruang chu Iva lui dungah pukah an thuk ru a ni an ti

- 1 Tlan rawh, tlan rawh, Lalvung tlan rawh râl an ti,
Tualkhêl ralah Lalvung ka tlan ngai lo ve
(Hei hi chu a fiah sa e)
- 2 Lalvunga n ka lian a ti, Farzawl a luah,
= Lalvunga chuan Farzawl a luah a, ropui (lian)
a inti hle a, amah chauhvin Farzawl a chang ta
hi a luah sual ta a nih hi a sial pawh sawm
thum lai an lak sak ta a (Lalvunga an thah
hru hian Darzatuala leh Lalpuhluta kha a
khuaa sialte kha an han kaw sak vak mai a,
chu mi chu an phuahna a ni)
- 3 Lalvunga nu tap tap lo la i chauh vang
I fa Lalvung sahlamah uai za ta e
—(Tlar khatna hi a hrilh fiahdan chihnih a awm
fo va, a phuahtu a biak phâk tawh si lo va
mahni duh zawk zawk pawm mai tur a ni)
(a) Lalvunga nu i chan a chhiat tâk êm avang-
in tap tap teh suh i fa Lalvunga lah sahlamah
a lu an khai a, an lām hual tlut tlut tawh a ni
(b) Lalvunga nu i chauh ang e, tap tap teh suh,

i fa Lalvunga chu sahlamah an khaia an lâm
hual tlut tlut tawh a ni

- 4 Lung an dawh, lung an dawh, ro lung an dawh e,
Cherchingimah dar bang maw vanpuî chhing
na e

=Lalvunga lung chu an dawh a tah chuan thir
kak thuamah hian dar an chhiahte chu an
khaia, mi ai zawnghin a lo ropuun a lo hausa
teh zawngh a ni e

CHAI HLA Lera Zai

Lera hi Hmar a ni a, Hmarah pawh eng hnam
tak nge chu briat a ni lo A hlaah hian Hmar tawng
a hman tel zeuh zeuh avangin Hmar tawng hre lo
chuan an hrilhsiah suai palh thei a ni A hla thu
atanga han suangtuah chuan Lera lungphun a han
chuanin, Pâng khua lang thei a, a sawi avang hian
Tiaurawn kân chhuk hnu a mi a ni ve ngei ang He
hla hi a sak a nuam a, a lar em em a ni

- 1 Lera zai chu fam ta se i ti,
Ka zai leh Dârpui a fam ngai lo
=Lera zai hi chu reh tawh sela (thi tawh sela) i
ti a, ka zai (ka hla thluk) leh Darkhuang ri hi
chu a ~~thi~~ ngai lo ve
- 2 Lera lungphunah chumchi chhuahna,
Chumchi chhuahna Pâng khua a lang e.
=Lera lungphun atang chuan hmeichhe kawng-
chih 'chumchi' chhuahna Pâng khua a lang e
- 3 Lera thlafam nau ang kan tap e,
Lentupui maw thieh puanah kan zar
=Lera hi tua tia a ni a, a ruang an hmu zo lova

a ruang aiah hnahchhâwl puanin an tuam a,
 chu chu an zâwn haw ta a, chumi phuahna chu
 anı (Hei hi hmanlai chuan kan pi pute n an lo
 chin dan rêng a ni, thenkhat chuan di-te an têt
 khâwm a an zâwn thin)

- 4 Lentupui maw thleh puanah kan zar,
 Ram lai hawihah thlunglu maw kan lei
 = Hnahchhâwl fun chu kan han zâwn a, Sialı
 khaw mawı atân mi zâwn ang takin kan lute
 kan han thlêk tır vêt a ni
- 5 Ka chûn-ı nu mi ko ko mah la,
 Zai leh lenchawm ka bêng lai rih e
 = Ka nu min ko min ko mah la, kan zai rih a,
 khuang ka bêng rih alawm
- 6 Ka chûn ı nu n kbiangawiah mi tır,
 Ka lêng rih dawn hmun do ram loh vah
 = Ka nu chuan pasal nei turin mi tır a, mahse
 kan khaw han do tu (kan khawzawn) ram-
 hnuaiah hian ka la lêng rih dawn e (Tlangvai-
 te nêna an thing phurh hona rama lenlai han
 chen vêt chu a la châk thu sawina a ni)
- 7 Kawrfên tui leh ka hmêl an hawih a,
 Ka lêng rih ang hmun do ram lovah
 = Ka hmêl hi thifên han awrh nên chuan a
 inhmehin a inmawı si a, hmundo ramah hi
 chuan kan lêng rih teh ang
- 8 Lawitlâng lai chu behthi-in an hawih,
 Tluang lam chung a kâwngo lêng ka sawn
 = Lawitlâng (hmâr) lai chu thi awrh nên chuan
 an in mawı ngei mai, kal kawng a, a lokal

pawh Vapual a rawn thlawk emaw ka ti mai
a ni

- 9 Hmêl di khawm an then na ngai e,
Tawng leh neng e, neih chawng chhung inah
= Hmêla indub tak (in ngai zawng tak) pawh hi
in then hi zawng a awm mek reng a, mahse mi
hausa chawngchenna lamah kan la in tawng
leh êm ang chu maw
- 10 Di leh di an tawng khaw chul thing ang,
Ngaib luat in di tlu ruai ruai ing e
= In ngai leh in ngai tak rai an in tawng fu ta a,
an in ngaib luat a leiah an tlu rawk rawk mai
a ni
- 11 Tual hmai hawibah siabthing ril kan phun,
Challiana lu puan ang kan zâr a
= Kan kawta seluphan hi chuan kawt a ti maw
teh e, Sechal lu lian tak kan han târ leh ngâh
si a
- 12 Hmun do ram lovah suihlung a lêng e,
Luah loh lhangnêmi mi û ngai ing e
= Kan hmun do ramah khu chuan lung a lêng
thing ngai mai, Luah loh (nupua la neih loh)
mi û lhangnêmi ka ngai ngai mai e
- 13 Lêng tuai tirtê ka hmêlma lo la,
Kan chhûngin ram ang va fang ve la
= Lêngtuai tirtê min haw mai lo la, kan in-
chhungte pawh hi rawn fang ve ang che.
- 14, Siall chûn nu thli ang hrâng mah la,
I lénlai kha mû ang ngai ve la.

= Nang nula nu (Siail) nu hi i hlauhawm hle mai
a, i nulat lai kha ngaihtuah ve ta che

- 15 Ka lénlai mû ang ka ngai nâ a,
Nang angin relthang ka phur ngai lo
= Ka nulat ve lai ka han ngaihtuah pawhin, nang
ang hi chuan mite rêl leh sawisêl ka ni ve ngai lo

CHAI HLA, Neihlaia Zai

Neihlaia hi hmâr a ni a, Lungpho khaw kiang
Ngentiangah khien a awm a ni Thenkhat chuan Lal
nin an sawi bawk Neihlaia hian Zawl-aidi hi nei a,
chu Zawl-aidi chuan lazai (tuang hrui) hi a zût a,
nula thingphurhna kawngah hian a ngaihtuah nula
in a pal thei mahna tin a zama (a thlung a) Chu chu
a farnu leh a thian thenkhat-ten an hre ru a, a farnu
chuan Zawl-aidi hi a awm tak tak dawn em maw ni
tin a ringhlel deuhva, fiah a chak em em a, a va pal
chhin ta a Zawl-aidi chu a lo awm na ngei mai a, a
farnu chuan a nutapa Neihlaia chu a ngai em em ta
mai a, a awm hlei thei ta lova, a nutapa bulah ngawt
mai a mu ta mai a, a buaipui awm tîk em avang
chuan Neihlaia chuan a teh theih tîk hlaubin tih
thuah alo pawl ta a an vanduaia siamin a raf tî hlauh
mai si a, Neihlaia chu a zak a, "ka pawl love" atî tang
tang mai an. Hla atang hian a lo lang ang Heng bla-
hte pawh hian hmâr tawng an tmanz zeuh zeuh
bawk an.

- 1 Neihlaia'a tuanghrui á zam,
Kâwihrei bâtin Siail nang va tawn chhin teh
= Nula thing phur tûrtê chuan Neihlaia tuang-
hrui zâm chu an hmu a, an em ruakah khân
hreipute an la phur hlawm a, an thiantê hnên-

ah chuan, "A dik teh rêng enaw thian kha tia
hreipui phur chung pawh khân han tawn chhin
teh," an inti hlawm a ni.

- 2 Neihlaia thail sel zânah
Khawte daiab, zan sial ang rish nuam ing e
= Neihlaia nupui tûr an sawi zân chuan, sial ang
maia khawdaiah rish ka duh zawk ani (Hei hi
a farnu phuah kha ani A dutapa nupui neih
zân chuan ramhnuaiah a riak bo daih an ti
rêng a ni)
- 3 Ka ù Neihlaia chun rawh,
Phâ pha lo la, "Ka zawl tak e" lo ti la
= Ka ù Neihlaia chu, phâ pha lovin, "ka ngaih
tâk kha maw le," lo ti mai la
4. Nau rawn chawî nau rawn chawî e,
Naute tap e, Neihlaia'n nau rawn chawî e
=(Hei hi chu a fiahsa e)
- 5 Neihlaia'n tuikhur a hiat,
A fim hmasu berhva te'n fiam nân nei e
= Neihlaia tuikhur hiah chu a lo ting fima, sava
teu inbual nan an rawn hmang mai ani
6. Kan sa ùm ang mawl ve rawh,
Tâng khat chawî Neihlaia'n "zawl law," a ti
= Kan sa hiam ùm ang mai hian a mawl zu nia
maw le, Neihlaia chuan tâng khat a chawî (nu
pakhat pawm tlei ve ve) engtin nge kan ingaih
ang, "ka pawl lo ye," zu han ti a.
- 7 Neihlaia'n ram loh mi sem,
Zau ta lua e, Sialin i ah hmang lo tang
= Hei hi lovah tur en lai a ni a, hmeithai pakhat

hi a ram pawm chu a sem duaih mai a, a zau
lutuk e, engah mah ka hmang sêng duah lo-
vang e, a tihua a ni

- 8 Tuipui luang chhuak sen vung e,
Ka ú Ne hlai, thlanthla peu leute lo ang
=Tuipui chu sen phút khawpin a lian mai a, ka
ú Neihlala chu thlanthla in tui a zu chhaih a,
a zu khak sek sek thin ang mai hi a ui (Neih-
lala hi tui a thiam hie a ni ang)
- 9 Tukin ka feh tluang lamah
Ka hma lovah tuipui luang chhuak sen vung e
=Tukin ka feh kal lam chuan, kan pah lamah
tuipui lian chu sen vung khawpin a luang
chhuak a ni
- 10 Ka âr aw tual bawm a te
Tualhliap tiangah tual kârah tiai ni lo tla
=Ngentiang ram Tualhliap pheia an awm lai
khian a ram a nuam a, sawntlung a tam a
tlaiah hian phingphihlip an chhuak nasa thin
a, âr hian lawina châng hre lo khawpin ni tlak
thleng thlengin phingphihlip an um mai thin
a, chu mi phuahna chu a ni
- 11 Zuang in hliap zuang in hliap e
Kan khaw lâmlung Ngentiang tlang zuangin
hliap e
=Tuichang kam a Lâmlung an tih lungphêk zau
tak, hmanlala an chana thin chu Ngentiang
tlanga Zuang thingte'n a hliap awl thin em em
a, chu mi chu an phuahna a ni
- 12 Kei mahni hringfâr zâwlah,

Kan savung e, darhain ningzu kan dawn.

-Kei mahni khawzawi kan zu leh sa chenna
hmunah chuan kan zu rui hi kan sa bual bual
a, darno (dar hai) in zu kan in a ni.

13 Tuma'n mu ang ngai lovin

Kei mahte'n e, Tiau ralah ar ang ka vai

-Titi a an sawidan chuan indo laia Pawun an
man chhoh nula pakhat hi a han lamtu tur
chhungte a nei tawh si löva, küt ni väng thlate
hian a lung a lêng thei em em a, tunhama a, a
thianteho nena an lo sak thin, Nelhlaia zai
hien he hia hi a phuah ve nün an sawi

CHAI HLA

Mangkhaia Zai

Mangkhaia hi Mangthawnga fapa a ni a, Ralte
lai hausa leh lai fang a ni a, Champhaiah khian a lai
a ni. A hausa leh a fang avangin Zedeng laltê'n
an huphurh a, tichuan Zedeng lai Dara lovin dai
pawnah sum kan pe ang ebe tun an bum chhuak a,
an man ta an

1. Dara sawngka larah ka chuan e,

Kan Champhai khua thloh ang thli ing e

=Dara leika ah ka chuan e, Kén Champha
khua chu thloh savá in thli a thliira a hawí vèi
ruai thin ang hian ka thli a ni

2. Ka di ka zawi ka ti lêm love, La nu pahlung a lêng lêm dâ e

-Ka ngai a, ka pawl tawh hlawn ani pheí chu
ka ti lêm löva, mahse nula lunglêng ve tak tak
chu an tam ngei mai.

- 3 **Khua lo thál e, romei kai chlai e,**
 Chung kawingo anga lên nuam ing e.
 = **Khua lo thál a, romei a lo zám a, Kâwlhâwk**
 ang mai a han thlawh a chákawm thín ngel
 mái
4. **Ka nun Tuichhin lamzawl a phiat e,**
 Keun Dâra rún In ka phiat e
 = **Ka nu chuan Tuichhin hmuna mite lâwmna**
 hmun ber kan kawt zawl a phiat thín a, kei
 erawh chuan Dâra inchhung ka phiat a nih hí
- 5 **Ka pa'n dâr thir bu riat a noi e,**
 Mín tlan duh lo, ka pa Mangthawnga
 = **(Hei hí chu a fiahsa a, Lal hausa leh neinung**
 tak an nih thu pawh kha kan sawi tawh a, a
 pa Mangthawnga hí a kawm êm avangín a tlan
 théi ta lova, a sal tanna Dâra inah hian a thi
 ta ní âwm berin Ralte upaho chuan an sawi
 thín)
- 6 **Mín tlan duh lo, ka pa Mangthawnga,**
 Kan neih cher thil zawng tlangthang na e
 = **A thu hí chu a fiahsa a, "Kan neih cher thil," a**
 tih kher hí hmanlal chuan tuithâwl te, Zu bel
 te, Saumbúrte an cher thín a, tin, Dâr bu leh
 Darkhuangte pawh hí hruihnâng tah mawí
 takin an siam thín, chu pawh chu cher ang
 bawk a ní
- Bualte sablama uai ta hnu kha,**
Mangkhaia kírín ka ring love.
 "He tih hunlai hian **Mangkhaia thih leh thih**
loh hí an inhnalna a ní fova, chanchin bre
takin he hía hí a phuah a ní ngei ang Bualte

khaw Lal Darte khan an that ta ngei e; khaw-
 laiah a lō pawh sahlamah an tār, ta ngei a ni
 tūh a hriat theih

8. Mangkhāia kirin ka ring love,

Tui leh luang kirin ka ring zawk e

= Bualte ram vèlah chuan Tuilehluang a awm a
 ni ang a Mangkhāia kir a chuan ebu pawh
 chu a leluang ka ring zawk e, a ti a ni. Tuileh-
 luang hm̄ing an vuah dan chu lui reng reng
 hmar haw zawng vèka an luanna ramah khân
 lui pakhat chhim haw zawngin luang ta sela,
 Chhimluang ti a yushua hi hm̄un tam ber a ni
 a, mahse hm̄un thenkhatah chuan chutiang lui
 baw chu Tuilehluang ti a lo vualte an awm
 thin a ni.

9 Min hrui ve la ka pa khawzawlan,

Hm̄un in lai tha mi luah tir ve la.

= H̄ei h̄i Mangkhāia phuah baw a ni ang, khaw
 thenkhatah chuan "Min hrui ve la, ka pa
 Mangthawnga," tia sa pawh an tam mai Tan,
 "hm̄un in lai tha mi luah tir ve la" a tih leh kher
 avang hian Mangkhāia te pa fa hi an inhm̄u
 thiam vak lo anhi tinga sawi Ralte upa zing-
 ah chuan an awm thin

CHAI HLA. Inhawhna hla.

He hla hi chu dan naranin an chai kha an t n
 dawn lamah bauna hla ang denhv̄in an hm̄ang, denh
 ber a, tin, a chāng chuan khawnbaw upa in hrang
 hrang atanga muat rawn chai chhuakte kha an in-
 suhm̄in hm̄in, inhm̄in hm̄in ang denhv̄in an inhawt
 baw thin An inhm̄in kha an kha an phah a, mahse

an la inkaibkuah thova, a tlar zawngin an awm a,
an inep a, an han inhnawt hmasa a, chutah an infin
chauh thin a ni,

- 1 Râl awm e, Khuang phaizâwlah râl awm e,
Zam zove, a khua zawng zawng zâm zove
=(A thu awmzia chu a fiah sa e)
- 2 Hnawt tang e, i ti hnawt tang e,
Dil ing e dil ing e, sawmfâng dil ing e
=I hnawt ang u, i hnawt ang u, âw ti rual ıla,
i hnawt ang u, i dil ang u, i dil ang u, buh i dil
ang u.
- 3 A tla e, kepte tuichhunah a tla e,
Ka chhar thiam lo, dil ing e, dil ing e
=(Hei hi chu a fiah sa e)

CHAI HLA Phunthanga Zai

Lallula Zopui khuaa a awm lain Pawi hoten
chhiah an zu khawn thin a, an sialte an kaw sak vak
vak a, pek tur an peih loh phei chuan an fate hial an
lak sak ta zel a, an ninawm lutuk ta em mai a, Lal-
lula chuan a khangvela a khawperte chu a chah
khawm chiam a, Thlanrawn Pawiho chu "Lo kal rawh
u, Sainghote kan lo pe ang che u," tun a ko chhuak
a, an jalte Phunthanga leh Thanchhuma hovin an lo
kal a, zu an hrai sui te te a, zan laiah Lal in atangin
Darkhuang a lo, ak veleh mahni mikhuai theuh chu
an that ta chiam mai a ni Hei hi Thlanrawn Pawi
an rawtna hla chu a ni

I lai lua e, Phunthanga,
Khawtinah chhiah i lawr e,

Sat mai zela aw e

= Khawtinah chhih i lawr a, pek tur an neih loh
a leh i sat mai (i that mai) zel a, a tihna a ni

2. Phunthanga'n saingho ngen e,
Thanchhuma'n kawlpui bun e,
Miau muau taka aw e
=(Hei hi chu a fiah sa e)

- 3 Phunthang ka thah thang zaw: ang maw,
Thanchhum kawlpui thang zaw: maw,
Dârkhang lénna aw e
=Phunthanga ka thah hi thang zawk ang maw,
Thanchhuma kawlpui bun hi thang zawk ang
maw, keimahnî Kâwlnâm lénna kan ni ngai e
tihna a ni. (Kâwlnâm (chem sei) hi dar khang
a fawngah hian an vuah thin a, "darkhang
lena" tih hi "chem lena" tih tiuk a ni

- 4 Ka Zo khua hi dem lo u,
Thlanrawn thlunglu ka lakna,
Phanpui zur nguai aw e.
=Ka zopui khua hi dem suh u, Thlanrawn lu
kan lakna a ni a, an lu kan lam velna te pawh
Hrang ngulte leh hranghrual inphan velte chu
a zur nguai mai a ni tihna a ni (Thenkhat
ngahdanin Phun thing emaw an ti thin a
Phanpui a tih khi râi aihna ngul, hrangngul leh
hrang hrual phan te, Thingee kung a hnah
nena an phun vawmhrua an phuar vel hote
sawina kha a ni e)

5. Zo khaw val huam chem ka chaw:,
Mangngui âr ang ka thahna;
Rûn kumah aw e

=Thlanrawn Pawi pasal tha kha a vanneih a
siamin kawm charah a zuang thla a, mahse an
umzui a, Rûn kamah an zu that a, chu mi
phuahna chu a ni

KAWRNU ZAI

Kawrnû hi Thereng a nia, Mizoram chhim thlang
lam saw an awmna a ni, hmun dangah chuan an awm
lo a ni awm e Tlai ni tlak dawn vel hi a hram hun a
ni a, ngun taka han ngaihthlak chuan tap ang hlep
hlepin an hre thei a ni. Hetja a hram thiam em avang
hian hlaah an phuah a, chu hla chu Kawrnû zai an
ti ta mai a ni Hla dang ang bawkin nula tlangval
inlemna lam hla a tam ber a, tin, zuhmunah te pawh
an sa bawh thin

He hla rawn chhuah hun hi hriat dik a bar hle
awm e, engpawhnise Mizovin Lentlang chhuahsana
Tiau thlang lama kan awm nnu 1700 hnu lam chu a
ni ang Lalsavunga tupa Thanhanga khua Khuang-
leng kha Sukte hoten 1871-ah khan an run a, Thanh-
hranga nupui leh a fanu Banchbingpui an man sak
a, Thanhanga vai run lo haw chuan a nupui leh a
fanu a ngaihzia a phuahnaah chuan Kawrnû zai hi
a hman avangin, chumi hmain he hla hi chu a lo
tlanglawn hle tawh a ni tih a tilang

Kawrnû Zai a hla kan hriat lar deuh deuh te chu
hengte hi an ni

1. Kawrnû tapin thing lenbuang a awi
Vala di ngai khawzo chhawli ang ka uai e,
Ramtuan rel lovin
=Kawrnû tap chuan ramhnuei thing (ramngaw)

a awi a, kei ka di ngai chu, feh rei lo lek in
chhaw! angin ka nai reng mai a ni

2. Thlangah kawru a zai nem reng e,
A tah changin khawzo thing lenbuang a awi;
Dihlei ngai angin
- Khawthlang lamah kuan Kawru chu a zai
zeng thin a, a tah chang erawh chuan nula
ngaih bik nei ang hrinin a tap thin a ni

3. Dihlei ngaiin lung a leng love,
Lung a leng e, Vantuai nang ngaih aw,
Tuar har kei ka dawn
- Di ngaih bik tak avangin lung a leng love,
Vantuai nang kan ngaih avang che hian lung a
leng a nih hi, ka han dawn vel hian tuar a har
em a ni.

4. Chhakthang kan vangkha ka ngai mang e,
Mahni maka thlangtai dawnlungah,
Ngir kan mawi love
- Kan khawchhak khuate kha ka ngai mang e
aw, khawthlangah chuan mahni ngawta kawt-
chhuaha han diate nen chuan kan inmawi hlei
nem maw le

5. Tuanpu tur zaleng a bo angin,
Chhuahthlangah ar ang vaihtir che u,
Kei ka phat love
- Mi love fehpuj tur awm lo ang hrina kawt-
chhuaha ar ang in lo vaihtir chu ka phat love

6. Hmei indi vala'n ka hai love,
A zai khaw a lawhlang chhingat tin,
Khua tuah Lalngova.

- Hmela lnngaizawng chu ka hai hlei nem, nula-
in a mitin a han melh kaw vel a, Lalngova
nen hian Pathian samsuik (khua tuah) an ni
alawm.

- 7 Suanglung puk runah nei ila,
Lentu ngirtling baw-arah nei zel ila,
Thapui a riangte ve ve
Lungpuk hi inah hmang ila, Ngirtling za1 hi
arkhuangah ngai zel ila, Thapui keini zawng
kan rethei ve ve a nih hi. (Hei hi nula leh tlang-
val an chhungten an inneih an remti si lova,
an tlan dun ta ringawt mai a, chuta an phuah
chu a ni)

- 8 Tleitirin rel thang an dawn love,
Lawm an baw e, dawnlung zawl chhuahan
Puan ang kei mi hnawl
- Nula tleirawliho hian mi rel tur pawh an ngaih-
tuah lova, kawtchhuah lungdawh zawliah
chuan anmahni lawmte chauh an baw a, kei
chu min hnawl der mai a ni

- 9 Ri der derin thlang lenkaw1 kawtan
Chawngpuu run kan kai nan fur khua thiang
Lunglen ai tho ve. [rawh,

- Khawthlang lam kawikilah sawn a rawn ri der
der mai si a, Chawngpuu ina kan len theih
nan khua tha sela aw, lung a leng alawm le

- 10 Lo kiang rawh u, dawnlung zawl ami,
Ka rawn chhawm e, khua hawih Darngovi,
Rual a hnuaichhuah e

= Lungdawh zawl amite khan lo klan rawh u
 Darngovi, thenrualte hnualchhiah (midangte
 aia tha) ka rawn chhawm a ni

- 11 Ngai thlaw nah lunglên kan bang mawh e,
 Hril suh ang che za tam leng lakan,
 Chawngpuu ngai ka ni

= Ngai thlaw nah mai phe chu kan ni a, mahse
 lunglên kan bang thei bik lo a ni e Mi tam tak
 hnenah chuan sawi lo la, Chawngpuu ngai a
 lunglêng ka ni e

- 12 Ngaih vangin rûn sang han kai ila,
 Vahpai chhawl ang a thle lungruni,
 Ai, kan phu love

= Ngaih vangin an loah han leng thin mah ila,
 Vahpai chhawl ang main lungruni chu a thle
 si a, kan phu lo a ni e (Vahpai chu hrui zam
 hnah nei lo a ni a, a rawng chu a eng (yellow)
 a ni a A awmna thng apiang nunna kha a
 zawm ve mai a, amahin lei a hranin a zawm ve
 lo Phaiah khuan Bawtai kungahte an awm
 dub bik)

- 13 Tlai lo var e, kulvain ropul an rel,
 Kan kaih turin Bawmzo pan naunawn,
 A hrui tlei rawh maw.

= Khua a var ta e, vakul pawhin ro an rel nak
 nak ta, kan kaih turin Bawmzo pa'n naupang
 an hrui puting tawh a'awm (Hei hi Bawmzo
 rûn tura an kat dawna an phuah a ni)

- 14 Zokaiah lenmaw an tûan zo ve,
 Phai khaw ramtuan a riang valte chuan,
 Di kan ngai mang e

-Zo lamah lenmawi deuh deuh an feh zova,
phai ram lama fehote chuan di (kan nulate)
kan ngai mang e.

15 Riak maw va'n thing tin a dil angin,
Dilin dawni ka lâwm Chawngpuu,
Biah remna maw e

= Riah maw vain thing tin riahna tur a dil ang
hian ka lâwm Chawngpuu hi dil ve ta ila, rem
thei tak ang maw

16 Di leh di pai ang kawp rei che u,
A riang nau ang mi tahtir ang e,
Liandang chhunginah

- Chempai turin thingphel kan han siam a, kan
han kawp ta a, chutiang chu tehkhina hmangin
Inngalte (di leh di) chauhin inti bik a, in in
kawp a, Liandanga inah hian mi rethei chu
kan tap thei dawn alâwm (Hetah hian chawng-
chenna nula leh tiangval inngaihna inkawpna
an inchawina) hi a phuah a ni. Vâl upa emaw
lal tiangvalte emaw bul tumna a ni a, an rei
thiam lo hie a ni ang

17 Vawin chuan suihlung a lêng mang e,
Chhinguunnêm leh dawntuai Lalngovi,
Ka ngai dallungah

= Vawin chuan lung a lêng mang e, kan kawt-
chhuahah chuan Chhingi leh Lalngovi ka
ngai ngei mai.

18 Kawingo angin kan len rei sela,
Dawntuaitiri pâr ang chungnung e,
Nghak nang rûn inah.

= Vapual ang hian len leh ka lêng rei mai ang a,

Dawntuastiri chu parpär aṅg maṅ a tha
chungnung si a, ka ngak mai dawn a ni.

- 19 Unau thiāṅg thūm di zu pēi ḷa,
An mīlai kawḷ aṅg a vār aṅ,
Laldang lung tileng
= Ka nula ngath unau thumte zu zāwng ḷa, an
mīlai chu a fīng bik a, ka lung a tilēng a ni
- 20 Ka thlawh vauah Haudang lēng a tē,
Ka sawmṭāng lēntu a chang dawn e,
Tukawḷ chawḷ rawh u,
= Kan vaua Hauhukhote u, ka lo a hūm zo
dawn e, tuthlawh han lek ve ula, mīn rawn
thlawhpui ve rawh u
- 21 Kawḷtu chawḷ lai kei ka zuam love,
Zai kan rem e, awnthing i lerah,
Hauler zai ka sa
= Tuthlawh ken chu kei ka zuam love, thingler
ah hualreu (hauler) zai kan sa mai a ni
- 22 Kei chu thiana, ka zan mumangan,
Thaṅgnūnēm' n thai hnawlah biahthu mī tiem,
Lēnlai ngai ing e
= Thiana kei chu ka mumangah Thaṅgnun
ēm' n nupui mā turin mī lo hrilh a, kan lēn-
lai kha a ngaihawm tēh e.
- 23 Tuah che maw, lunglai tuah kim che maw,
Thangriḷ laiah dawn tām lengte nu,
Lung tuah kim che maw.
= Rjru takin i ngaihuah kim emaw, zan mut
na hūmna ingaihuah vak vak thur lengte nu,
i ngaihuah kim a maw.

- 24 Nuthlawin nemte'n a hril ang a,
 Khua tuah sa leng i zawi ngam lo,
 Vâl i tlawm ti rawh
 = Nuthlawi chuan tha takin a sawi ngei ang a,
 Pathian rawn chuktuahsa ngei pawh i pawl
 ngam lo a ni a, vala i tlawm ble ti rawh
- 25 Hnuthiang, hmatiang i a bo angin,
 Kbiang a awi dawn kan lawm lai takin,
 Van a duai ti rawh
 = Tunhma tunhau pawh a awm a, kan lawm ve
 lai takin, pasal min neihsan mai dawn a, kan
 va vanduai tak em'
- 26 Lung a leng e, khawchul ram lohvan
 Chung luai bawngvatein zun zai a sa,
 Nei ngo ngai ing e
 —Khawchul ram ka va fang a, lung a leng mang
 e ka chung a savate lah chuan zun ngaihna
 hla te te an lo sa a, mai vari (Nei vari) kha ka
 ngai mang e
- 27 Ngalteh thiana kan chul pawl a lang,
 Tleitur neiingo ni chhuna Darzalengi,
 Kan fiam laite zawng.
 —Thiana ngai teh Darzalengi nula tleirawl mai-
 var tak mai chhuna kan fiamna thin kan chul
 pawl kha a lang asin
- 28 Khuangpui awmhar zai vawrpui ila,
 Laichhuata zai lo tho ve la Laldanga,
 Ngaih zawng leng kim e.
 = Kan khuangpui khawhar bi han zaipui ila
 Chhuatlai mu Laldang lo tho ve la Thenruai
 kan ngaih zawng zawng te pawh an kim e (Hei

hi mitthi phuahna a ni, an Lalpa kuangur lai
a ni)

- 29 Chauh vangin laiah han lam ilang,
Keini anga tualmei ang rem an awm lo,
Fam chin chhungte zawng
= Kan chan a chhiat tawh em avang huan a laiah
han lam hial ila, kel ni ang em a, mei anga
rem (thi) hi an awm love, mitthi chhung dang-
to pawh hi.
- 30 Kan thib tam e, kan jah tam mang e,
Thlang kawr puan ang kan ziaam dang e,
Fam chin chhungte zawng
= Kan thi zingin kan jah a zing em mai a, kan
silhfen pawhin mite silhfên a ang ve lo a nih
hi, mitthi chhungte zawng.
- 31 Thingpu: kerkuakah a zal reng e,
Lo tho teh la, Lalvanhnuaithang,
Sawi tiang khua ngui e.
= Hei hi Lal nula phuahna a ni a, Sallo lai chu
kuangah an inur thin a, chuta kuanga an jah
chu Thingpu: kerkuakah a zal reng e an ti a ni
Lo tho teh la, sawitiang (Sawiang) khua a
ngui zo ta alawm, an ti a ni.
- 32 Phuizingah daw ang han dii ila,
Thlafam tum kawng tut Rihli chungan,
Bual maw Lalngovi.
—Mitthi khuaah kalin Lalngovi kha biak han
tum ila, mitthi khaw pana a kal kawng Rihlah
hian mbual tak ang maw aw. (Tiau rala Zing
hnu tiang khi hmanini chuan mitthi kalpa
pakata an sawi thin a ni a, chu tiang chu

Zingvawnzawl, Zingphul, Phulzing ti teln hla-
ah an siam thin a ni Mi pakhat a ram chhuah
hlanin a nupui a thi a, a thih hnua a ruang,
chu bual lovin an lo phum a, paw a ti em em
a, chu chu a phuahna a ni.)

- 33 Phai zauvah hnamchem len ri a i la,
Lungdi Darin chhakah kaw! hrenthir a bun,
Hraichawi Chhingpui
- Phai zau lamte khu zu run mah i la, ka lungdi
(ka duh tak) Dari n khawchaak lamah kaw! a
lo bun a, ka fanu Chhingpui pawh kha aw
- 34 Tanchhawn duha thlangkawrai kan liam,
Ka run romeiah kai zove,
Hraichawi Chhingpui
- Chhawn duh avangin vairam lamah kan liam
a, (kan zu run a) ka in lah chu mei khuah
(romeiah) a zâm zo ta mai, hraichawi Chhing-
pui kha aw.
- 35 Chhakah Rûn tui a lian sen vung e,
Thuva leng der e, di ngai angin,
A lal hrai tap e
= Kan chhakah khian Rûntui a lian sen vung a,
thu a te lah chu an lândan panggai angin an
leng der der a, mahse a lal fanu lah chu chutih
lai pawh chuan a tap tlawk tlawk si
(No 32, 33, 34 te hi Sakte-hovin Khuanglêng
khu a 1871 a an rûn a, an hai chhiat vek a, nu
nau salah an kaw! chiam tumin, an laipa Than-
hranga te phai lam zu rûn lo haw chuan a nu-
pui leh a fate lo awm ta lo leh an khua a lo
kang zo ta vek mai a phuahna a ni.

- 36 Hlu khaw tua nuam a, va lengte chu,
 Thia an fam e, bawar laikhuman,
 Chua riang an au
 = Arpoi ne hrui bi an hmunhlui lamah ao va
 tia a, a noteho chu sangharin a lo laksak vek
 mai a, tiaah ar an han lawi hunah chuan a
 poi chauh chu a lo lawi a a note ho ko chuan
 a tuk a tuk mai a, chumi phuahna chu a ni
- 37 Bókthlamah Âr ang zu lawi ıla,
 Thadâng rauthla ram loh kan sawmfâng chungah
 A leng si love
 = Thlamahthe pawh zu kal ıla, kan buh cham
 hmerhmur karahte pawh Thadangi rauthla a
 leng ve si lova, a khawhar thlak mang e
- 38 Riang ngeln tirkim han dawn ıla,
 Fapa lenbuang nempuana awih ka nuam e,
 Rûn dawh cham chungah
 = Fa nei thei lo hian fa an awt êm êm mai a,
 hmanlala Zawineinu-hotena lenbuang zara
 neupangan zu puakchhuah thin kha hrian,
 Zawineinu rawih ve a tum a, chutih laia a
 puah chu a ni
- 39 Zalam kalkham thing lenbuang a thlak,
 Lenglai dawntuai rihsang an kai nan emaw,
 Thiang kawr thin a chhem
 = Losül feh hawn laim an kal kawngah thlipui
 thein thing a chhem thlak a, chu thing thlak
 chuan nula a delh hlum a, chu ni phuahna
 chu a ni
- 40 Lunglen nîn tirkim han dawn ıla,
 Kawilen tiang zaun a phuar vei e,

Ralhlei ni ngaih aw

= Lunglen ni chuan engkim ka han ngaihtuah
vel a, Kawllen tlang chu hla sa chung hlin
ka fang vel a, Ralhlei ni ngaih zet chu a, na
mang e

41 Chhun nitina thai lo leng ka hel,
Ka tawnah hian nem an awm love,
Mi hrihnhriangte zawng

= Nitin hian nupui atana beisei phak hauh si loh
nula hi ka rim ve a, ka lakah hian tumah mi
fate nem hi an awm ve love

CHAWNGCHEN ZAI

Chawngchen Zai hi tam tak awmin an sawi thin
a, chungte chu 1 Lumtui zai 2 Tlangkbaw zai
3 Buangkhwaw zai 4 Zailam hla 5 Tlangphei zai
6 Nilen zai 7 Dawn zai te an ni

Heng zingah hian Chawngchenna hla ni zual bik
te chu No 1-3 nate hi an ni a, amaherawh chu kris
tian lengkbawmin bla bran hrian kan sa thin ang deuh
hian tlaiver zaka nula tlangval han zai takah chuan
khing hla dangte khi an tel pawl a ni A dangte khi
chu Salulam zan te, Sa aihnahte pawh an sa tho
thin Nilen zaite phei hi chu khawhar hla lam a tam
bik deuh avang hian Chawngnu, Chawngpa kha an
han rui lungpuam a, an chhungte thi tawh ngai khan
thenkhat phei chu an lungchhe hla thin a, chung
hian chuan an sa ve chauh a ni.

Kan thlahtute Thantlang leh Run lui kam vel a,
an chen lai kha chuan, buh hi an la ei loh avangin
Chawn leh lam lam hi chu an neih a la rinawm meuh

lo, Lentlang leh Tiau kam velah an awm lai A.D 1500—1700 velah te crawh hi chuan an hmang tawh ngei ang Engpawhnise, Lersia hun lai hi chuan an Chawn leh lām chu an ching ngei tawh tih crawh chu a hriat a, chu chu eng hun lai tak kha nge ni ang tūn a kum (hun tur) han bihtlah fel a harsa hle a ni.

CHAWNGCHEN ZAI, Lumtui Zai

- 1 Lumtui tha phe: Tuahkuang kan lakna,
Chalvawm chhaina dai a thim reng e.
= Lumtui tlang phe: hi Sekuang (talhkuang) atan a, Farquah kan lakna a ni, a, Sechal kan chah na hmitte pawh a la thim reng a ni (Thim 'dark' a ni lo. Hnah awmzin sawi fiah nan Ro, Vuai, Uai, Thim kan nei a, he mi 'thim' hi a a ni e)
- 2 Chawn in rel e, chawn tin thang in rel,
Bel lian sawmthum chawn tin thang in rel
= A hla thu ang hla dak a nih chuan Chawn (Vawkhawng) a ni ngei ang a, Chawnaah hi chuan a tiem berah bel 30 zu sak a ngaih avangin. Chawnaah mingthang tak chu neih ve (siam ve) in han rel ta a, Zu bel lian bel 30-a zu sak chu ip rel a ni a tihna a ni.
- 3 Bel lian sawmthum chawn tin thang reina,
Ka pu rōn chhung a dai ngai love
= Bel lian sawmthum chawn leh lām reina, ka pu in chhung chu a khawhar ngai love
- 4 Chawn tin tuah chhung chawngou dam sela,
Thiangva lām zu Vuai dam nang e.
= Chawn leh lām rel thei chhung chawng nu

dam sela, kei lam thiam (sava ang maia dir
cher chera lam thiam) pawh hi ka lo dam ve
ang chu (Vuaia tih hi chu pa pawh tlangval
pawh nise, mipa lam sawina tawngkam a ni)

5. In chawng chin e in par kan tlan e,
In siangah ar ang kan ngam ta e
= In chawng a, in par tlan hian in inah ar ang
man kan ngam ta alawm
6. Kan laichhuatah pal ang in tlar a,
In lungduh buan ang in pawm emaw?
= (Hei hi chu a fiah sa e.)
7. Thangril laiah sa ang tlan ila,
Darngo lenkawlah kan tawng emaw
= Zan mut reh tawh hute pawh hian va vak
chhuak ta mai ila, hla takahte chuan Darngo-
vi kan tawng mai dah law maw
8. Chhawl ang ka uai Luahlohvi ngalin,
Nau ang ka tah mi sel reng lo u
= Ka neih tak lohvi ngalin chhawl ang matn ka
uai a ni a, ka tap pawh hi mi sawisel suh u
9. Zotui in thiang kawr puan ka sukna,
Piallung incham a hmunte'n awm e
= Hmanah chuan zotui thiangah hian puan kan
su thin a, kan insukna lung phekte lah chu a
a ngai tein a lo la awm a ni.
10. Piallung incham kawrpuan kan sukna,
Luallung Sialh nula zu hmu i.
= Kan insukna lungphekte chu a la awm reng a,
sialh in nawhna lung pawh ka zuk hmuh tak
chu le.

- 11 Chuti lunglen ka tuar a hneh chuan,
Fam zaw na i lung ka chmar love
= Chuti taka lunglen ka tuar a ai chuan thi
zawk mah i la, ka inchhir lovang.
- 12 Hmanah chuan rihh kan tling ve ngai,
Tunah chuan bualtui ka kam ta e.
Hmanah chuan Rihh dil lian tak ang mai
khan kan ropui ve hle thin a, tunah erawh
chuan sabualtui a kam ang main ka lo rethei
ta, ka lo kam ta a m e.
- 13 Bualtui ka kam ka zua thla lo fam,
Keini tan hrinna a awm love
= Rethaih tawh nak alaun ka pa a lo thi leh-
ngal si a, keini tan chuan han nun vena
(ropui vena) a awm love
- 14 Tan khaw chhipah khua zu thir i la,
Chawngtui zawl hnan khuang a chhar dip e,
= Tan tlang chhip atangin Chawngtui zawl chu
zu thir i la, pasaltha salu lamna khuang a ri
dep dep reng mai a ni.
- 15 Chawngtui zawl leh keia lungdi chu,
Dar ang an chhai ka hal ngam love
= Chawngtui khua leh kei ka ngahzawng chu
Mi ten an chhai a, ka haw ngam si lo (No 14
leh 15 hi chu Tan Lasi phuah nun an sawi thin)
- 16 Lenpui tlangah tharsa kan hawl a,
Chhawkhlei lo par Chawngi hmel lo ang
= Lenpui tlangah khan sapelin kan kal a,
Chhawkhlei a lo par a, Chawngi hmel ang mai
a ni.

- 17 A pâr a tha zâlah kan khung a,
 Chawngi hmel nen teh nazel ing e
 = Chhawkhlei pâr chu a mawî êm mai a, ipteah
 kan ak ta a, Chawngi hmel nen kan teh deuh
 reng mai a ni
- 18 Ka ngaina che ka hril ngam love,
 Lamzawlaa zaiab zaiin zu hril ing e
 = Ka ngai hle na che a, mahse ka sawi ngam
 love, ka lâm hunah ka ngaihzia che chu hlain
 ka han tilang zawk ang e
- 19 Mi tukram loh hmuithing ka vuan a,
 Lungdi ngaia ka tah ni tam e
 = Ramhnuaî (min lo atana an ncih loh) ah ka
 ngaihzawng kha ka ngaih êm avangin thing
 (lenhmuî thing) vuana ka tah ni pawh a tam
 a ni
- 20 Min la ngai maw min la hawi ve maw,
 Ka lungdi khan min la ngai ve maw
 = Min la ngaiin min la ngaihsak tak ang maw
 aw, ka ngaihzawng khan min la ngai ve tak
 ang maw
- 21 Ka la ngai che ka la hawi ve che,
 Ka rawn zawng che mi tukram lovah
 = Ka la ngai che a, ka la ngaihsak che asin
 chuangin hei ramhnuaiah pawh ka rawn
 zawng zel che a ni
 (Hmanlaun nula pakhat hi Pawin an man a
 Tiau ral lamah an hrui chho ta a, a lung a
 lêng thei em em a, a mantute chuan lo lamah
 sava an ventir thin a a sava vennaah chuan,
 thlam bathlarah hian a thu a, a ke a then

diath diath mai a, No 19-na leh 20-na hi a
 sa a, chumi a sak lai chuan a lawmpa lunglên
 tuar zawh loh vang baw a, a lawmnu zawng
 tura han kal chuan a han hmu hlaub mai a,
 No 21-na hi a chhan vena a ni An inhuu chu
 hlim takin khawthlang lam an pan dun ta a
 ni an ti.

- 22 Chinphu tahna a saw hmar tlangah,
 Lak loh siahting an hiun zo rawh e
 = Kan phuba lak tuartute chu hmar tlangah
 sawn an awm a, thingsia ang mai dam hian
 rei tak ang maw

TLANG KHAW ZAI

- 23 Tlang khaw hrinin sum tin an khawm a,
 Sum tin khawm tiandar a vui ngei e
 - Tlang khua te chu an hausa a, an huaisen a,
 mi khua an runna atang ten sum tin an khawm
 a, mahse Chawn leh lam an rei ve ngam lo,
 dar ri pawh a awm lo.
- 24 Tlang khaw hrinin fenthî an zar a,
 Sumtin tama kan kal ta lo kha
 - Tlang khaw tlangvalin sum (man leh mual
 atan thi tha tha) tam tak pek huamin an bia a,
 mahse an lo hnar ta si a, chu mi inchhirin a
 phuah a ni
- 25 Tlang khuaah nghosa a kual an ti,
 Luailungah kirin ka ring love.
 - Tlang khuaah chuan Saingho te an ngah mai
 a, mahse an pasalthat êm hlawm avângin,
 tuman an do ngam lova, an sum leh pai an

Sainghote chu lungngaihnaah a chan ka ring
love

- 26 Chawn tin tuah rual laiah chungnung e,
Hrai chawí loh thin lai a kham reng e
= Chawn leh lâw rel theite hí chu thiante aín an
chungnung ngeí mai a, mahse fa neih ve loh
chu rilruah a awm (a cham) reng mai a ní (He
hla phuahtu hian fa an nei lova, hausain
chawa leh lâw pawh rel mahse, a fa neib lohna
khan a rilru a luah reng a, chu chu a phuah
a ní)

BUANG KHAW ZAI

- 27 Buang khaw rihli kan chawí tlang a lang,
Ram lovah Lianngova ngai ing e
= Buang tlang cheng lur mai, rihli ang mai a, hla
tin hla tanga kan lo phuah thin chu a lang a,
ramhnuaia ban kal chang pawhin Lianngova
kha chu ka ngai mang e
- 28 Fiaratui hman Chunkili'n a chawí,
Lamsial kawt daiah a luang chhuak e
= Fiaratui pawh Chunkili'n a chawí a ní sí a,
mahse Lamsial dai bulah a luang chhuak
alawm
- 29 An indí e, an inzawí min tí,
Lamtual dar ang kan inchhai ngai lo
= Mí chuan inngaiiah min sawí a, mahse lamna
dar (khual lamna) ang main kan inchhai ngai
love
- 30 Hmana mí hman Lurhpui thang tawh hnu,
Khuatuah loh ruaidí an tian leh e

- Hmana mite pawh kha an inngaih chu Lurh-
pù, tlang bí mí tñá hñat á tí aag' baw' a, mí
tín hñat an ní tawh a, mahse Pathian^{vs} samsuñ
loh chu an inbansan leh thei mai a ní
- 31 Lamtual dar aog kan inchnái zaniñ,
Tian in tih suiblung ka' zo love
= Lamna dar aog mai a kan han inchai ve zan
kha chuan, tin in han rawt ta mai kha chu
pawi ka ti a, ka tuaf zo love
- 32 A ngalate an inngai reng a,
Ngai lóva te kan va riang em ve maw
- Chawngchennaah chuan tlangval hmazawn tak,
a kapkalak karah khan nula a thu a, chu chu
"inngai" vuah á tí Tin, vaí úpáin emaw Lal
tlangval awmaah chuan lal tlangval pawhin,
inhlak hun an rel thin a, chutlang inhlak chu
an rel har deuhva, a vui a ní mai thei é.

CHAWNGCHEN ZAI HLA DANG TE

Zailam Hla Zuhmúnah chuan a lam apiang hí
hla hriltu an ní thin a Zailam hla hriltu chuan,
"ai ché" emaw "ai e" emaw an hla hril tantirh
apiangin an tí tel zel thin,

1. Eza tí nang e,
Leido lamthuamah kan thu ngai e,
Eza tí nang e
- Leido neim ralte pawh va tawng ila, í tangruai
dial dial zel ang u.
- 2 Hratí tual hmanuh,
Thui ngul lentu aog a zing chuk e,
Kawkhahai th. r na ngai }

= Mihuaisen kawtah chuan sa aihua thingphun
(thingul) te kawkvahai (ral aih' nio, sava lem
an siam) te a tlar tlar tuar mai alawin tihna a ni

- 3 A lian tual hmaiah,
Sebran lu pal ang a tlar bung e,
Lenrual chhing na e
= Mi lian, mi hausa kawtah chuan Selu a intar
tlar bung mai a thiante zawng a khum ngei
mai
- 4, Lamtual savung e,
Zovah siahting challian in kan lak,
Lamtual savung e
= Tlaga thingsia seluphan atan kan la a, kan
kawt chu thikih velnain a khat luh luh mai
a ni
- 5 Ka ram dum dur e,
Sial dum phaw thawn zaral kan relna,
Ka ram dum dur e
= Sialdum vuna siam phaw te hmanga raldo kan
relna, ka ram chu a zau dum dur mai a ni
- 6 Khuangpui ri chur chui,
Ka zua rauthla zanin leng ve maw,
Kawrpuan a zia thawn
= Khuangpui chu a ri chur chur mai a, ka pa
thlarau kha puan tialrawn sinin kan zingah
hianrawn leng ve tak ang maw (Hei hi a
sechhun zanin a pa thi tawh hnu, a dam laia
sial lo chhun ve tawh bawh kha a ngai a, an
zamahte chuanrawn tel ve tak ang maw a
ti a ni
- 7 Chhung in thim hnuaiab,

Chhawrbthlapui sial rawn zawng nang e;
 Chhung in thim hnuaiah
 = Inchung thim zingah pawh thla ang mai a eng
 phung mai sial kha ka rawn zawng ang e.

- 8 A saw muai liamah,
 Sam tha uai hniang zu hmu ngai ing e.
 A saw muai liamah
 = Muai liamah sawn samtha deuh mai kha ka
 zu hmu a ka ngai ngei mai e
- 9 Ngaihin mi au ve,
 A thang viai e, thinalai nghawr dim e,
 Ngaihin mi au ve
 - Ka mi ngaih tak maiin min han au va, ka rilru
 a nghawr ngei mai

CHAWNGCHEN ZAI Tlangphei zai

- 1 Tlangphei lamah fe tang e, Lalkual u
 Ka lungdi ka tawng love, khua tlai ang e
 = Kei Lalkual u hi tlangphei lamah hian ka kal
 mai ang, ka ngaihzawng tukin chu ka hmu lova
 khua a tlai mai dawn alawm. (Hmar tawng 'fe
 tang e' ka kai teh ang tihna a ni.
- 2 Ka ngai mang e, ka ngai mang e, ka ngai mang e
 Ka lungdi Ngunkualbuni ka ngai mang e
 (Hei hi chu a fiah sa e)
- 3 Ka lungdi Ngunkualbuni ka ngai mang e
 Heti renga tian awlin ka ring love
 - Ka ngaihzawng Ngunkualbuni ka ngai mange,
 heti mai a min hawisan hi ka ring lo asin.
- 4 Ka dawn lo ka dawn lo e, ka dawn love,

Lungdi ngaiin siktui thiang ka dawn love
=Ka lunglen avangin tui reng reng ka in love.

- 5 Ka chul diai, ka chul diai e, ka chul diai e,
Thangteii leng ngaih vangin ka chul diai e
(Hei hi chu a fiah sa e)
- 6 A ni aw lo chhuak rawih la, kaw! eng rawih la,
Rairah riang an silhpuanah ring nang ka ti
=Kaw! lo eng mai la, ni lo chhuak mai la, Rai-
rahrianga hian puan silh atan ka lo ring mai
ang che
- 7 Khua tiai ti khan Siaili ngaih lungchhir lo la,
Lalkuali u khaw zei an ram tuan maw e
=Lalkuali u hi khaw! lamah tak a feh ang maw
aw, engpawhnise, i rawn tiai em mai tun lo
lunghnur suh ang che
- 8 Lungchhir rai, lungchhir rai e lungchhir rai e,
Thadang ankâ ka biak loh lungchhir rai e
=Thadang! ka be ta lo kher kher kha chu ka
inchhir mang tak e aw
- 9 A i ah chan nuam che maw Zawllunghnemi,
Kan khaw karah hrang lungphun thiang chang
[dun i
=Nang kan ngaih em em Thilnaihnmemi hian eng
a chan dun nge i duh ber le, kei chu kan khaw
kara mi huaisen lungphun thiangah sawn
chang dun ila ka ti e.
- 10 Tukin Tiau lui kuamah maw Khuangtinhniangi,
Nerh chawng ningzu maw Vala'n tiai nilenin
=Chawngchenin zu nilengin ka lo in mai a,
Khuangtinhniangi lah chu Tiau kam lamah a

lo feh nileng si a, a va paw tak em!
 (Tiangphel zara Hmar tawngtel te hi Thiak
 tawng an ni)

CHAWNGCHEN ZAI Nilen Zai

- 1 Nilen ka tum love, tlaivar ka tum love,
 Thadâng ankâ ka bia,
 Nilen ka tum leh e, tlaivar ka tum leh e
 = Nilen leh tlaivar pawh ka tum lo a ni a, mahse
 Thadângi ka han bia a, nilen leh tlaivar pawh
 ka tum ta e
2. Tiangah zu thlir ila, sawngka valpuanin zem
 Shabthing, leithang awih hnu, sumtuolah tlar
 [bung e
 = Tiang atangin zu thlir ila, leikapuah puan a
 lo mpho va, kawtah chuan seluphan thingsia,
 leltein a lo awih tawh hnu kha a mphun tlar
 bung mai a ni
- 3 Kan tawng a uang emaw tiang zain ngai ula,
 Zovah shabthing khi e, a din chhung keimahn,
 = Kan tawng a uang em ni, lo ngaihtuah teh u,
 zova thing siate an din chhung chuan keini
 pawh hi ehhe mai tur kan ni love
- 4 Amin tuang pem mi ti, han lai chhung keimahn,
 Cher bala nigzu hun, lianmang kan chi hrim ngai
 = Mite chuan pem mai mai tun min sawi a, kan
 in han-on ula, zobel a ihlung reng asin, mi nei
 nung chu ken ni reng reng a ni.
5. Sen pata rai ka rah, ga lo ar bang ka vai,
 Lantaput kan cho emaw, ken va lahni tam e.

- = Naupan tet aṭaṅga pa nei lova ar ang vai mai
mai ka ni a, kan han tum phak ve tur te pawh
hi kan cho ngam rual an awm lova, kan ṭah
ni a tam ngei mai
6. Thapui nang cho nan e, kawla sum tlung rih lo,
Ka lungdi leng rih aw, khuaoun mi hual sela
- Thapui nang han ne hna tur chuan sum ka la
nei daih si lova, Pathianin min hual sela, lo
leng rei deuh mai ten ang che
- 7 Kawla sum tlung hman se, kei cho mi tum love
Kep chhingchheng ngunkul ban, i pan ctawi
[lal a rel
= Sum pawh awm mahsela, kei chu mi tum hlei
nem, i pa chuan mi ṭa nula ngunbun nei tam
a lawm a tum le
- 8 Ka lungdi nuam che maw, thangvanah kai ıla,
Siarah ṭo ıla, khua zain sel rawh se.
= Vana arsiah khian chang dun ıla, khaw tam
takin thir sela mi sawi huai huai mai sela i
duh ve lo maw
- 9 Ka vau a huivate, i hram lai bang teh la,
Kei pawh Thadāng ngaun, ka ṭah chang ni tam e
(Hei hi chu a fiah sa e)
- 10 Tiangah zu thir ıla thle nghiala tual an len,
Keini cho rual loh ve, lenthama mi za hril,
= Tiang a tainin zu thir ıla, an tual lai leng chu
an thle nghial nghial mai a, mahse keini han
cho rual lah chu an ni si lova, len thiam a mi
sawi an ni si

CHAWNGCHEN ZAI Dawn zai

1. A khu khua khu Pangzawla khua khu,
 Pangzawl khua khu Ngunkualā lenna,
 Kan neih cher thil e, lawi ang-thang lovin,
 Ngunkuala lawi ang lo thang ang e
 He hla hi a hrilhliah dan pahnih a awm a, a
 dik zawk kan hre lo, a hla thu ringawt atang
 huan a fiah tawk si lo
- (1) Pangzawl khuaa Ngunkuala hian Dawn
 khuaa nula nupui atan a han hêl a, man leh
 mual tur engmah keng si lovin, a nu leh pa
 hnenah "dawn puan" phah sak turin a dil a,
 an rem ti a, mahse a nei leh ta si lova, sial a
 chawī ta a, chutia Ngunkuala chanchin an
 sawi huai huai chu phuahna a ni
- (2) Dawn khua hi an hausa tlang hle a, pi/pu ro
 thil, thi leh dar pawh an ngah a, chungte a
 chuan Pangzawl khuaa Ngunkuala, hna-
 thawk tha peih lo mi zin mai mai hi a thang
 nek zawk mai a ni ti a phuahna anga sawi
 an awm bawk
- 2 Dawn khawtlang khi vakawlin an chuan,
 Lungdi sam ang a then tam na e,
 Lungdi sam ang e kan thenna rengah,
 Kumsul lo vei a i kar emaw
 -- Dawn khua a teh hnu lawk chuan, an han thliir
 ohho va, vapual te chuan an la rawn pan huai
 huai mai si a, an ni nula leh tlangval lah chu
 khawhran hrana pem darh, mthlahlei em em
 an ni hlawn sia, mahse buh leh bal awm ta hek
 lo kum a lo rala mthen a lo hui ta hlawn mai
 si a, ehumi phuahna chu a ni. Dawn tlang hi
 ,Sathlak phah Tiau rala awm a ni, hemi khaw

teh hian thlang lamah a tam ber chu an rawn
 chhuk a, Lunglei khaw chhak lawk Flawng
 hnarah khian an awma, chu pawh chu an khaw
 hlui hming Dawn bawh an puttir a ni

- 3 A tuemaw Lalrenga thattu
 Lalrenga thattu Haungova lo emaw
 Lalrenga kan thah e mei fuala kan aih
 Kan tual hnuaiah thungul zing na e
 = Haungovan Lalrenga a thah hian Bawngin a lu
 an ai a, chu chu "mei fuala" an ti mai a ni An
 ral aihna sangul phunte chu a kawtah a zing
 chuk mai a ni

- 4 Kan zar kan zar khawtlangah kan zar
 Bungpui anga khawtlangah kan zar
 Bungpui in hril e pual khawlain tlan
 A parin vanhnual lo em na e
 = Dawn tlanga Bungpui in sawi hi vapualten an
 hre vek a, an rawn pana an tlan hui hui ang
 hian keini khua pawh hi khawtinin kan zar an
 zo ve thin kha a ni a
 Dawn zar hi a tlar thumna Syllable pangana zel
 ah 'e' tihna apiang hi a thlukna a ni a, chumi
 thluk lai chuan khuang an tir zel thin a ni

KHAWHAR ZAI

Heng khawhar zaita hi Mimkut laite hi a sakna
 huna an hman ber thin chu a ni a, chuti ni sela A D
 1480 vel lai atanga chhuak a ni ve ngei ang tia sawi
 theih a ni a, an hla thu atangte erawh chuan chutiang
 chu lan theihna a awm chuang lova, a dik theihna
 ber tut chu hla tam tak an neih hnu, Lentlang an
 rawn chuan ehhuah hun hi puh ta ila (chu chu A D,

1500-1700 inkar vel bawk hi) a dik thei berin a rin-
awm e Kan sawi tawh ang bawk khan Chawngchen
zan të pawhin heng khawhar zante hi an sa ve mek
bawk a ni

KHAWHAR ZAI

- 1 Lurhpui a sang khi e, van hnuaan an hrilh e,
A chhipah chuang ila, fam ka ngaih khua lang
[maw
= (Hei hi chu a fiah sa e)
- 2 Ka nu tap tuk hla law, zan khua hrui ang sei e,
Keini riak kan fam lo, mi lai an fam zo ve
Ka nu tap tap teh sub aw, keini chauh kan thi
hlel nem; mi fate pawh lenglai tha pui pui
pawh an thi ve a ni a
- 3 Tah hluan chu bang ila, bilbpuan khum rel lovin,
Bel lian sawmthum karah, thlangva lam zir ila
Puan khuma tah tah mai hi chu bang ila, mite
chawn leh lamna hmunah him takin i tel ve
zawh ang.
- 4 Tahilovi khua awm maw, famlovi khua awm maw
Lalah suang lungpui e, fam loten awm na ngai
Thi lo khua te hi awm tak ang maw, he laia
lungpui lah hi a ngai rengin a awm a ni si a
- 5 Tlawr dim deir rin ka rem, ka hrai mah leng love,
Ka hrai mah len lova, vanduaia kei ka len
= Ia tha takin ku han sa a, ka fa lah a awm ve
ta si lova, kei vanduaia hi ka awm ta mai a
nih in
6. A m an than nan e, vutun lian lu a thun,

Vanduai ka than nan e, ka brai ribsang a kai
 = Mi chu an hming than nan Tumpang lu te an
 hawn a, kei ka than nan erawh chuan ka fain
 mitthi khaw lam mi paoson ta a nih hi

Ka tual a lenna e, sumtual a hlui mawh e,
 Lam ang en mawh tange, Chhingkhual kal lai
 [ka rel
 = Kan khaw lai a lennate hi a hlui thei si lova,
 en vel a hrehawm em avangin mi khaw dang
 ahka zin bo ta mai a ni

I hming sawi reh love, i ngaih dai lem love,
 I rauthla tuangtuah par, ni chhun khal lai kan rel
 = I hming sawi a reh thei lova kan ngaih che
 lah chu a reh thei bawh hek lo, i thlarau hi far-
 tuah par ang maiin mawh kan ti a, kan awm-
 pui reng mai a ni e,

A mi Lianchi awm e, an sel e Lalvunga,
 Tualah ngulrua bun e, kawkvahai tlar bung e,
 = Lianchia chu a awm ngei a, a hmel pawh a
 tha reng a, mahse an sawisel (an rel) Lalvunga
 chu a kawtah ral aihna raw phunte leh kaw-
 vahaite a tlar bung mai a ni (Kawkvahai chu
 Pu Zawla History pheik 91 na en rawh)

Ka vauva hui vatê, i hram lei bang teh la,
 Kei pawh thlafam ngai a, ka tah ni tam mang e
 = Ka lo vauva vahui pawh hi i tah lai bang ri
 la, kei pawh mitthi ngai a ka tah ni a tam teh
 a nia

THLAWH ZAI

Khawhar zai rau rauah pawh Tlawh zai hi chu

Mimkut laia upa lunglengin an chhungte lungdawah
 Zu an in a, an lâm a, chuta an sak bik deuh thin chu
 a ni Dan naranin Lal lungdawah pheh chuan Lung-
 dawh chhuah zu an in deuh ziah tih theih a ni

1. Tu rolung nge chhuahtlang lam râwnah,
 Vanduaia rolung chhuahtlang lam mawin,
 Thing lenchhawm an rin
 = Kawtchhuah lama mi hi tu lungdawh nge ni
 ta, Vanduaia lungdawh chu kawtchhuah kal-
 kawng lam mawin, thing kuang (talhkuang)
 te pawh a awm hi le
2. Kumsul a vei kut khua in rel e,
 Tuai duh zawng hmachhuan e, dawnlung chungah
 Neih zawng zar che u
 = Kum a lo tawp dawn a, kut neih in han rel a,
 in fa duh lai tak tak in rawn paw chhuak a,
 puan mawi tha tha in rawn sin a ni a le
3. Kan chaub leiah rolung thang kan dawh,
 Lianngo a chuang love, hnamtin brai chawi,
 Mi za chuang na e
 = Kan vanduaia avangin lung kan dawh a, mi
 tam tak pawh an dam a, Lianngova erawh chu
 a awm ve ta lo a ni e

Khawlian Lal, Vanpuilala, Sailo thiha an phuahte —

4. Turnipui iang chawngchungnung in rawh,
 Suihlung kawlang a var e, tabpuan khawnga,
 Relthula kan chhihah
 = Ni ang mai a chungnung, chawn leh lâm
 siam tam, mising si chu a thi ta mai a, khawnge
 thul chhunga kan puan tha tha hiankan tuam

teh ang

(Hei hi a nupui, Vanhouailiana fanu, Chawngpuituali phuah a ni)

- 5 Lalchungnunga'n tangah bang lovin,
Vangah han zar tang e luaithli nûla,
Relthula kan chhiah
= Lalchungnunga'n a sin ni lo mahse, khawnge
a bulah tal hian kan puan thulkhung hi i han
zar teh ang
(Chawngpuituali phuah bawh a ni)
- 6 Suihlunglenin fam khua zu chuan ila,
Sakhmel sensiar Laldang,
Chul thein ka ring love
(Hei hi chu a fiah sa a, Chawngpuituali phuah
bawh a ni)
- 7 Ao ngai ngai love, rihtlang hiam hnu an ngai ngai
Kawr fenthi leh tiandar lo nghak la, [love,
Rihtlang hiam lovin
= Kan lai chu i ngai lo mai ang u, rihtlang a hiam
tawh si a Kan khuate rammuin thi tha tak tak
leh dar tha tak takte an rawn hawn tur a le,
chu tal chu Rihtlang hiam lovin lo nghak la
(Hei hi a upate phuah a ni)
8. Zanin leng ve maw, zanin leng ve maw,
Thlafam rauthla zanin leng ve maw,
Khuangpui ri ngain.
= Kan khawhar zai ri leh khuang rite hi ngai
thla turin a thlarau chu kan zingah rawn leng
ve tak ang maw.
(Hei hi a upate phuah bawh a ni)

HLA DANGTE

Hmanlai chuan zu hmuna upa zarhôte hian hla
 hnan hnan sak an duh fova, hlapui deuh an sak thin
 kar lakah hian, an lāmna tura hla lenglawng deuh
 rawn thlang duh hi an awm ve fova chung hlate chu
 chi li chapu rawn thlang chhuak ıla

1. Thlek zai (Thenkhat chuan Thlek zui zai an ti)
2. Thlang zai (Dum dut zai ti an awm baw)
3. Vaizawi zai
4. Liankawichhuna zai

Heng hlate hi an chhuah hun tak briat a harsa a,
 mahse Vailen bma deuh lawk emaw a hnu deuh lawk-
 a chhuak emaw an nih hlawn a rinawm, chu chu
 1880—1910 inkar a ni mai thei

THLEK ZAI

1. Ka hawng anga ka pem mai awm e,
 Sappui phurhhlan tangah kai e,
 Ka lung reng a awi love
2. Chhimtlang daiah hmar tlang ka chuan e,
 Sawmfang parte kan lawrna hmun,
 Tukram a chul zo ta e
3. Saw hmar tlangah tanchhawn ang thle i,
 Aichhung miri di tuah tum zawng,
 Dar zam a tel si love
4. Darpuil zai hmar tlang thleh niat thlang rawh maw
 Lo kir leh la, neinchawng rûnah,
 Zaleng dawntuai i awi ang.

- 5 Khup in khawng e, lallai run hlapab,
Lengi tiah tang val za kaina
Lirpui nghing ang sawi luai e
- 6 Tuk tiai varah di loh an tian chu,
Chhuan thum tlanglawn vala hmuam rawb,
Darkhai lengin a ti e
= Ngaih loh te nena han tiai var chu ka tuibur
luah hian vathlo vawithum beng ka zu ral
tawh a, a ai ngei ang hmuam rawn min ti duh
chauh a ni
- 7 Sappui hianin lawi rawl a ham e,
Thai a au ve hiankhaw zawlah
Zu dawn a rem thiam love
= Sappui rawn hian chuan tawtawrawt an rawn
ham a hmeichhia an kova, zu in an ti quam lo
ngei mai
- 8 Chhawnthluai pu rel hnamtin vala te,
Kan len laia zaleng dawntuai
Pang aw zial in tum leh e
= Chhawnthluai pu chekaw si sapihote hian kan
len laia hmel tha kan tih tak takte kha, pang
aw zial anga inbengberekpui in tum leh e

THLANG ZAI (Dum dut zai)

- 1 Dum dut khuang a ri,
A zan zawnin dum dut khuang a ri e,
- 2 A rawn hung e, chhung inah,
Bel zu a hawih reng e, Muvanlai Chawngi e
- Chawngi zu rawn put chu a bel pawh a mawi
reng e.

3. Thlang zai kɪ sak leh,
ka ngihh hnu pualleng an thar leh a e,
- Thlang zai kan han sak hi chuan ka lo theih-
ngihh tawh tlangvalte pawh ka hre chhuak
leh thin e
- 4 Thlang i tla na a,
Vahai bai chu kan pir na kher maw e
- Thlang kan tla na a, Vahai bai chu kan pirna
kher emaw chu aw.
- 5 Dum dut khuang chhung insah,
Bêl zu a hawih reng e, Muvanlai Chawngi e
- 6 Chhunah ka pu Laldang ti ning law,
Zanah kawr puan ka zawn pui ding aw e
- Chhunah chuan ka pu mi ti thin na a, zanah
chuan vaipuan nêem ka zawnpui leh thin a ni
- 7 Tlak lam lo neih chu,
Vapui thla leh kâwl a dum dur e
- 8 Tushpui pâa vul,
Nghih mawh tang e, vaipuan nêem ka zawn e
9. Chhim vêng nui hawih,
Ruaitin a chhing tuallai lep a maw e
- 10 Ka tawn mumangah,
Vâr tui a haw chawabanah ka dawm e
- 11 Thlang zain lām tang ka ti,
Chawmkhuang beng la zarva kal zir nang e

VAIZAWI ZAI

1. Zawngtah lerah a vai zawi voi a,
Hmarlengvung pa'n tluak leh thlak a fawm (v 3)

- 2 Zawnga te u, chhim zawnga te u,
 Hmarlungvungpa lovah chhuak rawh u (v 3)
- 3 . Tui thiang tui dam tui nunnêm a ti,
 Tiauvah damten a luang e, ti rawh (v 3)
- 4 Bungpui zarah Pualhrang maw a thle,
 Ka zui lai lêng sialî maw a thle (v 3)
- 5 Bungpui ðhuam laiah zu au îla,
 Leng ka vai e chhuihthang tluanglamah (v 3)
- 6 Tur ni a sa thliah chhawl ang ka uai,
 Bel zel îla hlim thing ang ka di (v 3)
- 7 Chung tura ni a sa ðen vung e,
 Van rang chhumî hliap tiang maw a zar (v 3)

LIANKAWLCHHUNA ZAI

- 1 Chhun ni rei chu ka tiam lovang che,
 Lelthang kiu changin mi ngai rawh
- 2 A ðha val dang i chhai loh chuanin,
 Nunnemte inngai reng ang aw,
- 3 A ngur pianna ni leh thla karah,
 Zai pianna bel lan khawn karah
- 4 Ka pu Vungte tui ang a nê m e,
 Buar khawpui lai lai a ngai e
- 5 Kan Buar khawpui lunglen thîr changin,
 Chawnbanah lai tha a awm lo
- 6 Intu chiam ang Nilen zain aw,

Thai ngam lo ka kiangah lâm rawh

7 Lengi man tuak thinglenbuang zarah,
Ki-awt kal ka zir thui vala.

8 Inngai ang aw, lungrukah Siah,
Hril man ang zatam zawng laiah

9. Kan bukthlâmah nîlen a zuam lo,
Tiang pheî duai khanthum a ngai e

10 Kan bawipu hian zu dawn a thiam lo,
Bing tui ang a phiphu dawn e
= Kan Puthiam hian zu in a thiam lova, mj ka
thawi emaw a ti thîn a, bur ùm te tak te (mi
an thawina haite) emaw a ti thîn a, a phuh
chhuak leh dawn mai thîn a nî

TUCHHINGI PA ZAI

Tuchhingi pa hî a hming chu Lalkhuma, Vuttaia
fapa a nî a, Vanlaiphai leh a chheb vel zawng zawng
khi a ram vek a nî Kum 1832-ah a lo piang a, a nu-
pu chu Vanhnuailiana fanu Darhlupui a nî Dar-
hlupui nen hian fa pakhat chauh an nei a, a hming
chu Laltuchhingi a nî Fapa a awt em em a, fapa chu
nei ila, Hniarvunga ka sa ang a ti thîn

Fapa min neihsak thei dah law maw tîin a khaw
nula hmeltha Chemtawil hmei atan a nei a, mahse fa-
pa a neihsak thei bik loh avangin a then leh ta a, a
khaw nula bawk Khualhluti, Chunthang hnam a nei
leh ta a, chu chuan fapa a neihsak ta a nî, mahse he
a fapa pian hma thlaruk velah Lalkhuma chuan a lo
thihsan ta a, fapa a law em em chu a hmu hman ta

lo a ni, mahse a pa damlala a hming tura a lo phuahsa
Hniarvunga chu an puttir ta a ni

Lalkhuma thian kawm ngeih ber pakhat chu
Puiyunga a ni a, ani pawh hian fapa a awt ve em em
a, fapa ka neih chuan Hawihluana ka sa ang a lo ti
ve thin a, mahse a nupui Thangthuami chuan fapa a
neihsak theih loh avangin a thianpa Lalkhuma chuan
a thentir ve a, an khaw nula Hminglian a neihir ta
a ni An hla awmzia te hi hriat fiah a awl zawk nan
an chanchin hi tlemte kan han sawi hmasa a ni
An hlate chu --

- 1 Tuchhingi leh Hniarvunga,
Khawvel lawi ang ka thanpui,
Ka thanpui e Hniarvunga
- 2 Kan siam kan siam Hawihluana,
Thangtuani nen kan siam Hawihluana,
Chawi na ngai e Hminglian
= Hawihluana hming hi Thangthuami nena kan
sak a ni a, chuvangin Hminglian, (tuna a nupui
chu) tirawh, Hawihluana i sa ang
- 3 Thangtuani kal dawn leh rem thei lo,
Hraite chem ang chawi lo Hawihluana
Iang na ngai Zawltling Ngambawm
= Thangtuani han then chu a rem thei si lo, mahse
Hawihluana pa hian fa a la nei si lo, inthen
mai ila, Tlingi leh Ngambawma chu kan ang
zawk mai tur a ni
- 4 Pukpui hmingthang runah nei,
Phai khaw zuk sial a thiangin hawn e,
Darpui nang awi rawh
= Pukpui hmingthang khi inah ka hmang ngaw

mai a, Vanlaiphai sazuk hi pahni⁴ ká rawn
hawn a ni Darpui nang a lu hi han lām teh
khai. (Lalkhuma hi mihuaisen ramvachal tak
mai a ni a, sa pawh a kap tam reng a, Sakel
pawh paruk a kap a ni, In ang maia a hman,
a ramchbua⁵ changa a riabna pukah hian
Lalkhuma rubro te chu a tupá Saihnuna,
Mualcheng lai chuan a dah tha vek a, Cement
in puk chu naih takin a chei a a lung a phun
baw⁶.

- 5 Hniarvungpa awmlai vei chhungah chuan,
Zuk sial duhin lenge phai nuamah,
Zokai chhim tiang lam a hawi thul e
= Hniarvungpa dam loh chhung chuan phai
nuama Sazukte chu an thawveng khawp maia,
an duh leh zo lam an hawi a an duh leh chhim
lam an hawi thul thin a ni
- 6 Phaiah siktui dawn maw e,
Dungah lawn e Lempui zo daiah,
Hranghnunpuipa chengrang a famna
= Phaia a awm lain tui in tak ang maw, Len-
tiang zopui⁷ a lawn chho ta mai a, chutah
chuan Hranghnunpuip⁸ a hian a kap ta a ni
- 7 Keimahn⁹ maw hnām len chhung,
Thiang tiang kan kaih nem duai e,
Ka hel lai a nem duh lo
= Mihuaisen hriam lek chhung kan ni asin, khaw-
thiang lamte pawh khu kan hneh tawh a, salah
kan kai tawh a, mahse ka nula rim erawh hi
chu a nem duh lo a ni
- 8 Kap ti thin e, kan ti thin.
Laltuchhingpa kan ti thin,
Kan ngaih vang maw lunglen vang

- Laltuchhingpa kan ti reng mai a, kan lunglen
vang ni ang maw amah kan ngaih vang ni zawk
ang maw
- 9 I kai ang aw khua nuamah,
Chhim tiang i kai ang aw khua nuamah,
Chawngtui khur leng bualna
= Chhim tianga khaw hmun nuam Chawngtuiah
i kai ang aw, a tuikhur pawh a tha a, nula
tiangval (leng) inbualna tur a ni
- 10 I lâm ang aw bel hianah,
Lallai rûnpui zau ruaiyah,
Ngaih zawng leng kim rawh maw
= Ngaih zawng zawng leng kan kim bawh a,
lal in zau ruai maiyah hian i han lâm teh ang,
zu lah a tam si a
- 11 A i ka lungdi nang nen hian
Zobâwm vanrâng chhum angin
Leng hmun ila kawlrwnah
= Nang ka ngaihzawng nen hian van chhum ang
maia kawikil thlenga han lendun ka chak
mang e
- 12 Kâwnpui rengchal siahting zar mawiah
Rodângi leng ka runpui mawiah
Khawtinhrangpa'n thar ma i
= Kâwnpui rengchal in thingzar a maw i angin
Rodângi pawh hian ka in a maw i dawn si a,
Khawtinhrangi pa hian ka nupui ka ma mai
teh ang e
- 13 Leng kan zawl kan sawi love
Tiahtang nemte mi chultir ve la
Ban a zam e dang lo la

= Nula ngai thei kan ni pawh kan ti love, i tang-
nem chu min han chultir ve ta che, ka ban hi
lo dang zel teh suh aw

- 14 Laltuchhingpa ka vanglai,
Ka sumtualah siahthing tlar bung e,
A mawi emaw Tawii en ve rawh
= Tuchhingpa hi ka vanglai tak a ni e, ka kawt
ah pawh Seluphante a tlar bung tawh mai a,
mawi i ti em? Tawii han en ve teh (Hei hi a
hmeinu tur Chêmtawii a hel laia a phuah a ni)

- 15 I mawi Laldang ka bel che,
Thingsiri par vuanin Hniarvung pa
I awi ang hrangtin lu
= Laldang i mawi ka ti ngawt mai a ka bel che a
ni, pangpar mawi tak tak te kengin i sahr ang
kah lute hi i awi mup mup mai teh ang (Hei
hi Chemtawii han chhan vena a ni)

- 16 Hniarvungpa lungleng ka kuai ngawi e,
Chunthang dawntuai Saivate
Phunchawng par ka thliak rua love
= Hniarvungpa lungleng chu ka kuai ngawih
ngawih mai a, Saivate hnam ami Chunthang
hnam dawntuai, Phunchawng par ang mai chu
ka thliak thei (ka nei thei) tak ang em aw (Hei
hi Khualhluti a hel laia a phuah a ni Chun-
thang hi Saivate hnam (chi) peng a ni)

- 17 Hmanah Singai sum tin phur
Ruipui in chhawnrawlah nei e
Liando te unau lung lawmna
= Hmanah Singai sum phur chu ruipui a lo lem
a, Liandova te unau lawmna a lo ni

- 18 Ka ngen mu lo do lo u,
 Ramlai suanglung thing lenbu ng
 Ram zuksial nu'n do na ngai
 = Nangai ramhnuai thing leh lung te u ka s lai
 mu lo dawng suh u Sazukin (Zakpuin) a
 dawng zawk ngai e
- 19 A relin min rel rawh u
 Huntung Sai chuang zu dawna
 Ka ngai e thlawr vung zu
 – A relin min rel mai teh u dawnkawna zu kan
 han siak to to mai a, huntung Sincoung nova
 kan han in thin kha chu ka ngai em a ni
- 20 A min lungdi an chhai lamlianah
 Laltuchhingpa ka chhai dang ve rawh
 Tulum sa Phuaivawm rawlliana
 = Mite chuan lamlian dungah an ngaihzawngte
 an chhai thin a, Laltuchhingpa chhai ve thin
 erawh chu Tulum vei savawm aw ring tak
 mai a ni (Tulum hi Ramhuai a ni a, hmanlai
 chuan mihring kaw chhungah pawh a lutin an
 ring thin Sai an beih lai chuan Saun luruh per
 khawpa a chil tawh hnu an lo thova, vaibelte
 an han zu a, an tawng an tawng leh thin a,
 chutiang chu Tulum a lut a ni an ti thin, mah
 se an a ruai tawh thin a, chuvangin Savawm
 hi Tulum sa phuaivawm rawlliana tui a vuah
 a ni
- 21 Lunglen ka bang lovang Hmarvung pan
 Lelthang hram ruai roat e khua thalah
 A mi u e ngihl lai har ve rawh
 = Khua thalah hian lelthang hi a hram ruai ruai
 mai thin si a, mi u te ngihl an har em mai

Hniarvungpa chuan lunglen ka bang thei dawn
love

- 22 Tuchhingpa zingvawn zawl i thlen chean,
Pawla kawtah chengrang kau ang che,
Hoâm len la sat dai rawh.

= Tuchhingpa zingvawnzawl (mitthi khua) i thlen
hunah chuan Pawla kha han ber la, han sât
hlum ngei ang che (Hmanlai chuan nula ngai
lo emaw tiangval ngai lo emaw chu mitthi
kawtchhuahah Pawlan a lo chang a, sarraw-
kherhin a lo perh thin a, a perhna chu a pan a
dam thei hauh lo a ni an ti thin)

TLANGNUAM ZAI

He hla hi "Tlangnuam Zai" tih takah nula tiang-
val inphuahna a tam bik a, nula tiangvalin thing-
phurhna leh ramvahnash te pawh an sak tam ber a ni
awm e A lo chhuah tan tih dan chu kum 1890 Mizo
rama vailen lai khan Pi Nelhi khua Lungtan atanga
chhuak tan a ni

- A phuah hmasatute chu 1 Kawikhuma, an tiangval
hmei tha a ni
2 Kawiphunga, tiangval
lungleng zaithiam
3 Nula Hauvi
4 Nula Rualchhingvungi

Heng nula tiangvalte hlan Lungtan khaw bul
Muallungthu ramah khien thing an phur thin a,
Tlangnuam an wunh lai gulephic shu muai leh muai
inkar ruam ram nuam tak, hman zim te an an sawi
thin Zawibuk neih lai kha chuan tiangval leng haw
te hian an mat hman Zawibuk leikash te an thin a,

tin a chang chuan Zawibuk bahzar awkpakaah te an
dak a, an sa veng veng thin a ni Chung Tlangnuam
zala a lar zual deuh deuhthe chu -

Sailo vai ang an lai hmun thiau a ni e,
Hnamtin suihlung ruala ropui rel lo chu,
A ngur khua siam zau an awm love
= Sailo lai dan chu a thuhmun theuhva, mi tin
lungual zawnga rorel thiam lo chu, lai mah
nise khaw nei zau an awm love

- 2 A tlang tluanin Laldang tukram a ni e,
Ngur bel lo chu ar ang vaih an hmachhuan e,
Haw rawh thian i kai ang tlang dum durah
= A tlang tluan hian kan lai ram vek a ni a, lai
bel lo chu retheih mai an hmachhuan a ni,
haw rawh thian i, ram tha dum durah sawn i
kai ang

(Hei hi Mizoram Bawrsap hmasa ber Tar-
mit sapin lai ram i a siam tih lain Lalhleia
(chutih lai chuan Sawlengah an awm a) ram
tur chu Kepran tlang sang lai tak atangin Tui-
rial leh Tuivawl inkar zel Tin, Tui rial leh Tui
ruang inkar zawng zawng saw a pek hlma an
phuah a ni chu chu 1890 94 vel lai a ni ang

- 3 Kan tuanna mah Changtui thleh riat saw ralah,
Pualbrang di ngai a au ruai e kawlrawnah,
Suihlung rual dun i di ngai ve ve.
- Kan lo fehma chu Tuichang lukaw i lemah
sawn a ni a, kan sir lemah chuan Vapual di
ngai a au ruai ruai thin a, di ngai ve ve inthu-
rual ila aw
- 4 Suihlungleng lo hi vai awm love,
Kei zawng a leng chuang e nang tawnah,
Pai ang kawp zai kan rel si love

= Tlangval hi lungleng lo zawng an awm love
 kei erawh hi chu nangmah ngai bian a leng
 chuang bik a, inneih zai lah hi kan la rel si lova

- 5 Suiblung leng reng renga ramtuan chu,
 Kawltu chaw! lai ka zuam love ka chawnban,
 Sawmfang lentu chang rawh se
 = Lungleng reng renga lo feh mai chu, ka ban
 hian tutblawh ban lek vel a zuam ngang lo
 mai, duh leh kan lo chu hnim zo (tal zo) vek
 mai rawh se

Luah loh bawngte a leng khua hianah
 Khuandimin kal ma nang e tlei dang tawnah,
 Zun ngain fam zaw nang ka ti e
 = Nupui nei lovin hei ang khaw hianah hian a la
 awm si a, mi dang ka nei lo mai ang a, zun
 ngai pawhu ka thi zawk mai ang e

7. Tap tap lla, di ngai mi ti u,
 Thapui nen thenloh thudi kan tiamna,
 Tlangnuam thuam ang ka do zo love
 = K a tap ka tap hi, duh leh di ngai min ti mai
 rawh u, Thapui nen intaen lo turin kan tiam-
 na tlangnuam saw ka do zo ngang love

- 8 Thapui va kal ta la khiangawin,
 Phunbung zara Pualhrang indi iang tawh hnu,
 Tuar har ti ve ang maw kan nun kha
 = Pasa! nei chuan a va kal ta a, Bung zara
 Vapual ingai ang maia awm kan ni a, kan
 nun kha tuar har rawn ti ve tak ang maw

- 9 Tuar bar ka lo ti e lan nun kha,
 Mi then lovang kawla awmlai leng lo chuan,
 Kan ti thin e tawmang chang ta e,

= Kan nun dante kha tuar har ka ti ve ngei mai
 thihna chauh lo chuan mi then lovang kan tih
 thiu te kha, mumang ang mai a lo ni ta a nih hi

- 10 Tuanpu tam e vawun ni chhun chu,
 Ka haw vel e mi u sakhmel tel lo chuan,
 Thihlai zing ri ai ka tuar zo love
 = Vawun chuan mi tam tak ka feh pu ai a kan
 haw vel a mi u hmeh a tel si lova, rilru the w-
 pik ka tuar zo love

- 11 Thapui leng leng suh di mi awm rawh,
 Kiangah zal la, awmhar tinkim dawn ve la
 Kei chu lunglen tuar har ka ti e
 = Thapui leng leng lovin ka kiangah hian mu la,
 min awm mai rawh, kei zawng lunglen tuar
 har ka ti em mai

- 12 Thim pawh zing se, chhim Zawnga chan chu,
 Ka nghih lovang siathing sang lerah
 Thapui kan inlawm lai ni zawng kha
 = Thim zing sela chhim Zawngah pawh chang
 mah ila, kan inlawm lai (kan feh dun lai) te
 kha chu ka theihnghih thei lovang e

- 13 Chhungpu kawl ang a var e mi huanin,
 Thingtin zikin chhawl min thuai e lamrawnah
 Hautiang ngai thlaw nah kei mi siam le
 = Chhungpu chu mi dang aini a fang zawk a
 kawngpengahthe lah chhawl min thuai thia,
 kan nonghlui kan ngai thlaw mai zawng a ni e

- 14 Thingte thuan lu lai reng a ni e,
 Chhawkhlei par maw sial i lungla hnemtu
 I di Chaltuai sakhmel te angin

= Chaltuara hmel a ang e tun thingte kak thum
 lu liaa Chhawkhle par hian i rilru a hnem a
 ni maw?

- 15 Chhawkhle vanglai ka chua e di tawng lovin,
 A ngur khua mawi an leng sen siar e
 Mi u thinlai ka run zo love

= Chhawkhle par vanglai ang mai kha ka chua
 ta, lai khaw timawitu nula te lah an leng sen-
 siar mai si a, mahse an rilru ka hneh ve zo lo
 a ni

- 16 Neih loh chang sial ka tiam ngam lo che
 Puallenga rai ka rah lei yangin
 Tlei dang i chan ka phal lul love
 = Fabrah rethei ka nih avangin, i man tur pawh
 sial pek ka tiam ngam lova, mahse mi dang i
 neih zawng ka phal lul love

- 17 Chhungah lut pawnah chhuak thul,
 Chhawrhthla zan kai a eng ruai e di lenna,
 Chaltuai tu runah kai ang maw e
 = Thla lah chu a eng ruaih mai si a, in chhung
 ka lut thul a, ka chhuak thul a, ka di Chaltuara
 kha tu inah tak leng maw.

- 18 Turni muai liam tur khi ngai ma i,
 Thadang muai liam a ngaih hlei len dang na e
 Chham ang zalna rial tui ang dai e
 = Ni tla tur khi chu ngai lo-mah ila, Thadangi
 muai liam tur ngaih chu a dang hlei zawng a
 nih hi, a mutna te lah chu rial tui ang main
 a dai ta si. (A nupuin a kalsana a phuahna
 a ni)

- 19 Zu kan dawn leh lenrual kim te'n a nuam e,
 Leng kan hel leh mahnite lo chuan,
 Di ai a kal ch'ai love
 =Zu kan innaah chuan thenrual kim taka awm
 hi a nuam a, nula rimnaah erawh hi chuan
 mahn chauh lo chuan induhdan (innghah dan)
 a sawi theih loh ve
- 20 Kei zawng lunglai ka her chuang love,
 Ka di suihlung a her zatlang lam rawnah,
 Tlel dangah her ve nang ka ti e
 =Kei chu ka rilru a la dang chuang lo na a, ka
 di rilru erawh chu vawun kan kalkawngabte
 chuan a dang ta hle mai a, kei pawh nula dang
 ngaihtuah ve mai ila ka ti e
- 21 Thingtin zik mawi zawngin kan thui e,
 Chawngmual rolung Pualhrang thlakhawng leng
 Lunglai a her leh ruai ruai thin e. [kaina
 =Kan kawtchhuah Chawngmual lama lungdawh
 awmna, vapual kaina hmunah pawh sawn
 hnah mawi tak takin kan chhawithuai thin a,
 mahse rilru dang min putsan leh thin a ni
- 22 Luah hram ilang kan ti bil love,
 Tausen vak ruai ruai e, khua lianah,
 Arte pumphel sarep a ngen e
 =Nupui atan nei ngei ila pawh kan ti ngam bik
 ta love, a khawhring neih chu a lo chhuak a,
 arte pumphel leh sarep a ngen zu nia (Hei hi
 nula khawhring nei phuahna a ni A khaw-
 bring kha a lo chhuak a, arte pum phel leh
 sarep a rawn ngen a, a rawn tawngchhuak a ni)
- 23 Lawm lai maha suihlung rual lo chu,
 Kei mi ngamin ramdaiah chhawithing vuanin,
 Uai hnang hnang hian ka ring ngam lo che

= Kan inlawm lai mah khan kan thurual thei
ngai si lova, kei mi ngai bian ramdalah i uai
ka ring ngam lo che a ni.

- 24 Zanin chuan e, i run ka rial e,
Laiiah hnawm thang Chaltuala'a zu ka rui e,
Hella: leng te ngaih lo bang lo la
= Ka zu ruih avangin zanin chuan ka lo leng lo
mai a ni a, ngaih lo bang suh ang che

- 25 A mi indi leng e, khua hmunah,
Cho har ka di lenna kawl rawnah
Bawngte palaiah tir zel ing e
= Mite ingai (in di) chu khaw khatah an leng
thin a, kei ka di ngaih har em em mai i chu
hmun dangah a awm darh si a palai atan sava
kan tir zel mai a ni ang chu

- 26 Mi chu di runah an zal reng e,
Serh chhawl an bang kim e leng kaina
Ar ang kan vahna khua rei ta e
= Mite lah chu an nulate inah an awm reng mai
si a, han lon vena tur pawh, luh ve phal loh en-
turna chhawl (serh chhawl) an bang hi a ni ri-
ngawt mai a, kan vahvahna a rei tawh asin
(Inthaw kan chin lai kha chuan mkhual luh
a thian loh entir nan chhawl hi sumhmun
kawngka chungah te an bang thin a ni)

- 27 Kei riak di ngalah min sawi lo u,
Kan hella: Thadangi lungien chu
Dairai ka chang dah ang a ti e
= Kei chauh hi di ngalah min sawi ma ta che u,
kan nula riak lai Thadangi pawhin ka thu thei
mai ang a ti hial asin

- 28 Hêllaı leh hêllaı an dang mang e,
 Keı ka hêllaı enchim loh pârte lı lıaı
 A chun nu nem te'n dıl ing e
 = Kan hêllaıte an dang mang e, keı ka hêllaı
 (rim lıaı) chu en nın theih loh parte a nı a, a nu
 hnenah ıha takın kan dıl a nı ang chu
- 29 Neihchawng parvate mah thlang lâm e
 Hmel dı lohvin sum leh rel puan mın hlan e,
 Khuandım hnu nau angin a ıap e
 = Hausa parvate mah bı an kal her lıaı lıaı a nı
 a, keı zawng ka ngaihzawng nı hauh sı lo ten
 sum mın pe ıeuhva ka chhungte lah chuan
 puante mın chhawmtıra pasal mı neıhtır mai
 a, pasal neih hnuaı pawh ka ıap tlawk tlawk
 mai a nıh bı, len ve lıaı lıaı rıh pawh ka duh
 veı nen
- 30 Aı ang vaıh leh hmawng thing ang pem chu,
 Zoawı lelte a lo kıuve mı chhuahtlang,
 Ka lungdı nen len nan a ıha e
 = Retheih avanga han pem ringawt mai chu mı
 kawtchhuahah lelte a lo hram a ka ngaihzawng
 nena han len nan ka va it tak êm ve aw
- 31 Rauthla lungmawlin rûn a nghak e,
 Khuangıhahnı mı nghahna hrang dawalung,
 Puahırang thla khawng a leng zo nêmah
 = Khuangıhahnı mı kan nghahna thın, mı lung-
 dawh chu, a ngaiın a la awm a, Zo nêma va-
 pualte lah chu an la leng duai duai reng bawk
 sı a, Khuangıhahnı mı kan ngaihtuahna zawng
 a reh theı love, an mah rıru a la cham reng a
 nı (Heı bı nula an rim lıaı, thıh avanga an
 lunglenzia puahna a nı)

- 32 Zotu Phuaivawm chhai chu hrang thia lai,
Dawhtling chung annêm siall leng chhai chu,
Kan nui thin e, senlai nau angin
= Savawm han beih chu mi buaisen rilru (tih mi)
a ni a, tap chhak zawla nule nena han inchhaih
vel erawh chu, nausen ang main kan nui thin
a ni.
- 33 Siat indi leng hmun ka chung thangvanah,
Rûn a dang e, kan luah si loh chuan,
A vâ châng i di leng hmu i.
= Arsi indi (ingai) mah khi vanah an leng hmun
a, kan inneih si loh chuan kan chenna in a
dang si a, savaa chan ka va chak tak êm, ka
di hmei ka hmuh theih nan
- 34 Zaten kan leng love rûn hmunah,
Siamtu Pathian a lungmawi ti u,
Tuah suala di chhai lai rem thei lo
= In khatah kan leng hmun ta si lo, siamtu Pa-
thian hi a mawi ngawt mai ti rawh u maw
Nopui nei suala chhai lai hi zawng a rem thei
ve ngang love (Hei hi nula a ru a, an chbuh-
sak leh thin a, chumi a phuahna chu a ni)
- 35 Ka chung van thawm a ri kal ruai e,
Sii khum lova Thangpuia û ram tuan chu,
Khuangruah sur e, Neihlung zo darah
= Khawpui a ri kal ruai mai a, lukhum nei lovin
Thangpuia û a feh si a, Neihlung zo lamah
ruah lah chu a sur bawk si
- 36 Lung a leng kan ti ngam si love,
A ruk te'a hmei ka di ngai ing e,
Kan tawn lai ni a tlung har mang e
= Lung a leng kan ti ngam si lova, a rukte a ka

ngaihzawng kha ka ngai mang e, ka tawh ni
tur a thleng har mang e

- 37 Lung a lêng e, ti ve ıla mi dânin,
Đi ngai lova, ka nu, khawtlâng lunglên chu,
Romei kâwikungah an zâm thîn e
= Ka nu, đi ngai ni lo mah ıla romei a han zâm
a, khawtlâng lunglên pawhin lung a lêng a
ni e
- 38 Tap tap ıla, khua lianpui mi dai kâwmah,
Lungchim takin dâr ang ka chhai ngam love,
Luah sual ka đi ngei pâr ang tha e
= Hei ang khawlian pui dai bulah hian ka tap ka
tap mai teh ang e, ka düh ang pawhin ka
chhaih ngam si lova, ka phû loh tawp ka nei a,
ka nei sual ngei zawng a ni tak a, mahse pâr
angin a tha, a maw a ni
- 39 Chhawrhthla kalna thangvan sâng khi dang hlei
Suilung lenin hawikawm lenruai ngai ing e, [lo,
Tlâng a dang tual tual e, kan lénna
= Thla lah khi a kalna pawh a dang chuang hlei
lova, lung a ban len chang chuan thian kawm-
te kha ngaih a na mang e, kan lénna tlang lah
chu a dang tual tual ta si
- 40 Ram kan tûan leh i hmîng kan nghih lo,
I zûn awmlajah kan vei reng e,
Chaltuai lêng lêng sùh di mìn awm rawh
= Loah pawh han feh mah ıla, kan theihnghih
tbei si lo che a, i zûn hi natna ang maiin kan
vei reng zawng a ni e, Chaltuai lêng lêng lovin
mìn awm mai rawh
- 41 Chaltuia aite ùm a chaw l e,
Duhtawk burtui kan hmuam lai ve kha,

Dam lai pialral kai ka lo ni e

= Ka tuiburum a ruak ta reng mai, duh tawk a,
tuibur kan hmuam lai ve te kha chu dam lai
pialral kai kan lo ni e

- 42 Fâng fa lo lelthang tap e, ni chhunah,
Chhai lai ngaia kan tahna tiang tam nâ e,
Lungtiawî tuanpuî zel loh chu

= Chhûnah chuan chaw ei hlei lovin leltê a tap
a, kei pawh ka chhai lai ngaia ka tahna tiang
a tam thin a ni, Lungtiawî fehpuî zel loh
chuan

- 43 Tah lai ka bang lovang ka ti e,
Thlafam ngaih khua rein min hnem e,
Nau ang ka nui leh dawn leng tâwnah.

= Tah hi ka bang thei tawh lovang ka lo ti thin
a, mahse mitthi ngaih chu khawrei hian min lo
hnem a, tunah chuan mite bulah (mite avâng-
in) ka nui leh dawn ta e (Hei hi tiangvâl nu
puî sîn phuah a ni)

- 44 Kumsûl lo vei suihlong leng leh thin,
Mitea lâwm ngai i lâwm leh ang an ti e,
Tha chungngungluri khiang a awi e

= Kumte a lo ral a lung a leng leh thin kan thian
te chuan mahni lâwm panggai lawm leh ang
an ti a, mahse kei zawng ka lâwm panggai
Thachungngungluri'n pasal a nei ta

- 45 Chung tura ni ka tuar zo love,
A hnah van râng chhum a leng love,
Saknangah fiaratui kâm thei lo

= Nisa hi ka tuar zo love, a hliaktu tûrin chhum
lah a leng thei si lo, taksa thlantui chhuak hi
a tawp thei lo a ni,

- 46 Sawmfàng kan thlawh leh kai a tha e,
 Zalèng kan lâwm leh Chawngpui dawntuai,
 Ka di sakhmêl a kai mi hluanin
 = Kan buh thlawh chu a dawng tha hle mai a,
 kan lâwmnu lah chu Chawngpui dawntuai a
 ni a, mite aia pian thiam a ni
- 47 Sawmfàng kan thlawh behthi chang rawh se,
 Rairah rûnah a kual love zua ro thil,
 Luah hram ang e, hêllai bûngdawni
 = Kan buh thlawh hi thiah chang rawh se, fa
 brah inah chuan pate ro thil engmah a awm si
 lova, tichuan kan nula rim lai bûngdawni chu
 kan nei ve thei hram ang chu (Hman la
 chuan thi hi nupui man atân an pe thin a ni,
 beta behthi a tih hian thi beh tur a kâwk
 chuang lova, thi sawi nân a hmang mai a ni)
- 48 Sawmfàng a zikah kan lâwr dùn e,
 Pathian samsuih loh sialî then chu,
 Tah ruai ruai khua a mawi si love
 — Buhte chu kan seng dùn tawh a, Pathian sam-
 suih kan ni lo a ni ang chu kan inthen ta si a
 han tap ruai ruai dawn ila, a mawi baw si
 lova, a pawî ngei mai zawng a ni e
- 49 Lelte thâl zui a kiu ram daiah
 Lungdi emaw a ngaih chhuniâwl a nei lo,
 Khawtlâng pualva Thangngo a ti e
 = Khaw thâl apianga lo awm ve thin lelte chu
 ram daiah a kiu vang vang mai a, a ngaih-
 zâwnge a ngai emaw ni chaw lah a ei hek lo,
 “Khawtlâng mawitu Thangngovi” zu han ti a
- 50 Kan zâwlkhawpui vâl thiang di chhaina,
 Ka zungzathalte hi en ve u,

Nuthlawi dâr dawium ang ka dawmna

= Kan Zâwikhawpui hi chu nulatesn tlangval a
kawpa an ngaihna a ni e, ka kut zungtangte
hi han en ula, Sâidawium dawm ang maia nu-
thlawi ka dawmna a nih hi

- 51 A min hraite an chawite zawng an ro thil,
Rairah riang an ka nuthai maw ka ro thil,
Chûn chawî vêkah ka piang tlawm ngei e
= Mite chuan fa an neih pawhin an ro a ni a,
fabrah rethei zawngin ka nupui hi ka ro thil
ber a lo nih hi, hmeichhe hrim vêkah chuan ka
piang vanduai bik mang e (Fa an nei thin a,
a fate chu an thi zel mai a, chu mi avanga he
hla hi a siam a ni)

- 52 A min hraite an chawî leh rûn an lûm e,
Pialleiah vai ang thâm e, ka chawî lai,
Chhawrkhang ngûakualin rûn a ngbak e
= Mite chu an faten in chung an tihim a,
kel ka chawî lai ve erawh chuan favai ang mai-
in lei dai a ngbak ta a, a bandun (Ngûn) chauh-
vin kan in a ngbak ta a ni

- 53 Vang khaw dung sei ka tuai hnam lenna,
Zâwî siali nen zan âr anga kan kaina,
Lentupui phul zing a chang ta e
= Hmanah chuan kan khawlaite hi ka hnathawh
na, ka chem lekna hman a ni thin a, ka nula
na nen pawh âr anga in lam kan panna thin a
ni a, tana erawh chuan ramhuai hnim zing-
ah a lo chang ta a ni e (Hei hi khaw hlui,
hman hlui an phuhna a ni)

- 54 Kan awmna khua kipa fam ngaih chu,
Bêla zû leh ka leirualten mip-hnem e,
Leng ka ngai e, hnem thiam awm love.

=Awmna khua a piangah mitthi ngana ka awm
a, zu leh ka thenrualte hian min hnem thin a ni,
tunah erawh hi chuan leng (nula) ka ngai em
em mai a, mahse tumah mi hnem thei an awm
si lo

55 Chhûng kim dâr anga lengte zawng chu,
Sih nau ang an nui za e, sangpârah
Lung lêm ka nei lo riang mi ti u

--Chhûng kim taka awmte zawng, leika tlângah
sih hui ang maia nuun an him tlâng a, kei
erawh zawng lung lêm pawh ka nei lova, ka
va rethei tak em, ti rawh u maw? (Hei hi mit-
thi ngaih vanga phuah a ni)

LUNGLEN ZAI

Puma zai ang baww kha a ni a, he hla hi a lo
thang zel a, hming hran hrante pawh an vuah baww
thin, a chhuah tantirh laite, a chhuah tantirh dante
hriat a harsa hle Hmanlai chuan upaho zu in hi an
han rui deuhva, khai le, i zai teh ang. lung a leng e,
tiin zai an han rawt a, 'eng hla ngo kan sak ang, eng
zai nge ni ang?' ti a khuangpute'n an han zawh hian,
'Lunglen Zai panggai baww kha le,' an tih chuan
tuna kan hla sawi tur chi baww hi an sa thin Tin, he
hla baww hi khaw thenkhatah chuan, 'Sanghnêmi
Zai kha le, i sa teh ang', an tih pawhin he hla pâwl
baww hi an sa thin

Tin, 1890 varlen hma lawk kabân Thiltlâng
khua Vandula fapa Hrangphunga khuaa mi, mitdel
Lalkhawdina chuan an khaw nula Dârlênglehî chu
he mi zai chi baww hian hla tam takin a phuah a, a
hla phuahthe chu a tha baww a, a lo darh zau hle a,

‘Darlengleh; Zai’ tui to vaw ta mako pawh an tam
a ni. Tia chatin hi chuan tawh ‘Darlengleh’ hi Radio
a an sak thin ang thluk ngil deuh et bian an sa ber a,
mahse chatin lai pawh chuan tana Lunglen Zai kan
saw; mek hi chuan a tlar hmawh iah (a beat) palina
zawhah hiao “e” an belh a, fual ruhin un thiek a, an
sa thin a ni

Vallen: hui hi chuan Anzawl veta Sano Lalhote
hi lai lungleng tak tak, zai nar tak tak leh bia phuah
thiam tak takle an ni hlawn a, hemi Zai bawh hi an
sak zin berah a tang ta a, Sajo-be bian an duh em
avang leh an chin em em theuh avangin tunlai hunah
hi chuan “SAILO ZAI” tih hietu hi an tam ta zaw
ber a ni. Thenkhat Pu Lalhrima lo karhhruai phakte
pher kha chuan “Lalhrima Zai” ti ta hial pawh an
awn a ni. He bla hi Miso upa zai tlar ber leh a tiang
lawn ber, khawmahrat leh thiam a ni a, tunah chuan
kan sawi tawh angin “SAILO ZAI” tih a lo hlawn ta
ber a ni

A tlar hmawh bera lam kua (beat 9) nei te

- 1 Fraraw thung a thung kan ngah sa,
Sialin di zup a pal zo lo,
Chawphan a rawn sil leh e.
= Kan lo ngah tho sa zunleng a tuar zawh loh
avangin, a kutke sil nan a rawn hmang mai zu
nin
- 2 Ka vaw phungbung a thung a han e,
Phungbung lungin di rawn chhai e,
Hmawh kan bawh lung a e.
= Ka vaw phungbung thung hui mah chuan
hmawh kan nun ang tak main vapual an rawn
phungbung e.

- 3 Mī khaw chhuah tlāng in dai lung rawrah,
Bāwngte anga Thāngngò kan lei,
Khua a mawī hlei nem mawle
= Mī kawtchbuaah lungdawbah hian Sava ang
maia kan len dun hi a mawī hlei nem mawle
- 4 Thāngte, ka ngai ka ti ngam lo che,
Kan khaw kàrah lenbuang hrui suh,
Tapin ka rawn zût leh e
= Ka zah avāngin ka ngai êm êm a che hàn tih
zawng ka ngam lova kan khaw inkàra kan pi
pu uaidunnate kha tapin ka rawn zût leh as n
- 5 Saibniangi nēn riabrahm kan tuanna,
Ka chung khuangruah sūr lo te'n e,
Lenkāwlah lo hnim reng e
= Saibniangi nēna kan febnaah chuan sūr si lo
vin khua a (dur) bnim reng mai a ni
- 6 Duh leh ka man tla:to kiam rawh se,
Thlehte nemrāng puanā ka zawn,
Lung tilēng Chaltuaia e
= Ka man chu duh leh Rs 20/- chuan tiēm mai
rawh se, lung tilēng Chaltuaia chu puan tial
ka zawn ta mai a ni.
- 7 Mī ngai ve rengin ka ring love,
Kei zawng thapui tlānga Ainawn
Sirte pār iang ka ti che
= Mī ngai ve che pawh hian ka ring lova, kei
crawh chuan tlānga Ainawn pārte, Sirte pārte
ang ka ti che a ni,
- 8 Dāwn ve teh u, vanduaī chhūng zawng chuan
Chhūng kim dār ang lēna tlāng saw,
Zalam an din thar leh e

= Vandua; chhùngte chuan han ngaihtuah ve teh
u, chhùng kim taka kan lénna tlàng saw,
kawng an lo siamthar leh ta

- 9 Tlei dangah khuandumin kai mah la,
Vâl za der thiam Aínawn pârte;
Tuar har ka ti dâwn mang e
= Mi dang lo nei ta mah la, mi lêm thiam Aí-
nawnpârte, tuar har ka ti dâwn mang e

- 10 Huiva tap e lenbuang zâr mawun,
Chaltua; di ngaiun ka tap e,
Khawzo ram dai hnuaiah e
= Vahui chu thing zârah a tap e, ke; pawh di
ngaila ramhnuaiah ka tap asin

- 11 Dârbêla zû ka nghah tling rawh maw,
Chhuahtlàng mawia ka nghah Siâli,
Zamua; ka hampui love
= Dârbêla zû kan siak a, kan nghâk tling thin a,
kawtchhuah mawitu ka lo nghah chu ka kai
rualpui leh ta si lo

- 12 Ka tâwk ang che a thlum lai ngein,
Het; renga lenrual kan ngaih,
Hmana chhai lai di hnehin
= Hmana chhai lai di ai pawhin kan ingai zâwk
siâwm le, a thlum lai ngei hian ka han tâwk
teh ang che

- 13 Luah takah sui angin mio tum chuan,
Ka chung chhawrhthia ni tiam dún i,
Lungdih Thangago nang nêa chuan
= Mìn nêih dub tak tak dâwn chuan ka duh tak
Thangago, kan lônêih ni jûr i tiam dún mai ang.

- 14 Tlăng zapu relthang kan phur tawh hnu,
 Ka rûn kai lai bâng lovang che,
 Chhailai Chaltuai, mi awm rawh.
 = Vantlăng rêl kan tâwk ta bawk a, kan ina
 rawn len bâng lo la, min awm rawh
- 15 I vanglai kei zawng ka phû lo che,
 Pârte anga i chuai tawh hnu,
 Chhuihthang mi rawn di ve rawh
 = I vanglai ka phû si lo che a, pâr ang a i chuai
 tawh hnu tai hian mi han ngai ve teh
- 16 Thingte zik mawı zawngın kan thuai e,
 Thangnuhlauvi lung her che maw,
 Tlănga thli chhem bûng angin
 = Thingbnah no mawı tak takın kan thuai che a,
 tlănga bûng thlin a chhêm her ang hian kan
 lamah rawn her ve tak ang che maw
- 17 Zânın kan ngaih zawng lêng kim rawh maw,
 Ka hawı vêl e dawhtling chungah,
 Thınlai hnêm an tel love.
 = Zânın chu kan ngaih zawng thenrual in kim
 hle na a, ka han hawı vêl a, dawhtlenga thu
 zingah hian thınlai hnêm an tel ve hauh lo mai
- 18 Mi ngai lo chu ka ngai bik love,
 Mi ngai nên chuan thlang vai puan ang,
 Hlui dôn ilang kan ti e
 = Mi ngai lo chu kei pawhın ka ngai bik lova,
 mi ngaitu nên erawh chuan puan angin hlui
 dôn ila kan ti a ni
- 19 Thlunglu vau ang a vui kan chuai e,
 No nghil nghial lêng Ralletthangpa'n,

Chhai lehin ka mawi love.

= Ka lu lah chu vau pâr ang main a lo vâ zo
ta a, kan chuai ta a ni e, nula no nghil nghialte
zawng han chhaih leh hian kan mawi ta love
(Hei hi upat hnua nupui suntuin nupui dang
hmuh zawh tawh loh a hlauh avânga a phuah
a ni)

20 I mah ka lunglai a kham love,
Sâppui hian leh hêllai sial,
Beremtui kan ngai mang e
= Eng dang mah ka lungkhem lova, Vailian leh
kan hêllai sial hi a be rem thiam awm sela ka
ti ber a ni

21 Phaiyah Phunchawng kulrêng ni lénna,
Valriang kaina zua nuorawngan,
A rem lovang a ti e.
= Phairama Phunchawngte khu chu Vakulte n
an tân nileng thin a ni a, keini lénna ber erawh
chu a pan neth a phai si lo

22 Kâwlah vanrâng chhûm a kham reng e,
Awî ka nu e, ka lunglaiab,
A kham mi ù ngai ing e
= Kâwikîla vanchhûm a kham reng ang mai
khian ka rilruah mi ù a kham reng mai a ni

23 Ka dâwn Thanghniangi mah kûr lovin,
Ka dâwn loh tâng thîng lenbuangin,
Lelte a karpui reng e
= Ka ngaihtuah êm êm thîa Thanghniangi chu
mî ngai a kûr ve si lova, ka ngaihtuah si loh
tîang thîng hi chuan lelte a karpui reng a ni

24 A thiangteu zûn a ngai min ti e,
Kawihrei bâtin lentu hnuaiah,

A kiuve lelte angin

= Mí pahnh zún a ngai an tı a, hreipui batin
ramhnuaiab (thing phurhnaah) lelte ang maiin
a kiu thin a ni

- 25 Kárah bawngte palai tir lovin,
Lúngkham Chaltuaia lo lêng la,
Tiáng rel ı dâwn em ni le?

= Kan ıokárah puarak pawh tir lovin mite rel ı
hlau em ni, Chaltuai, nangmah lo lêng ta m u
che

- 26 Khâm ràng khuai mah a kai sı love,
Sırva lungruai Tuahpui pâr tlân,
Suihlung rualpui ngai ing e

= Khamkhuai ngei pawh hi an kai sı love, Far-
tuah pâr tlâna sava lungruaiho ang maia ka
lungruai pui ka ngai ngei e

- 27 Haw rawh thiana tuan tul dâwn lovin,
Thangtin chnuah vâl dâwnlung chungah,
I hmuak ang Dârlênglehi

= Haw rawh thianpa lo feh tul ngaihtuah lo ıla
thangchhuahpa lungdawhah sawn Dârlênglehi,
ı hmuak ang

- 28 Zâwkhawpui khu nghih ni awm love,
Tlai ni tla sen siara khuangpui,
Lam sâr kan vel lai ve kha

= Zâwkhawpui khu ka theihnghih theih love, n
tla tur sen sirsar hnuai khuangchawina selu-
phan bula kan lâm laite zawng kha

- 29 Chawrhthla chhim chhuak kâwl a êng ruai e,
Ka dâwn vawng vawng mı ù nunnêm,
Khuandima muai liam tawh hnu

=Thia hi thlasik lai chuan chhim tam deuh hlek-
ah a chhuak ve bawk a, katus a thiang a, a eng
hie a, kawitawp hi a eng ruah mai a mi u nun
nem pasal nei tawh hnu kha ka ngaihtuah
vawng vawng a ni

- 30 Lena chbawkblei par a chul thin e,
Chul loté a Nonghlinghial,
Hmar tiangpu mawi rengah e
=Lentlāga chhawkhlei par khi chuan chul hun
a nei a, Nonghlinghial erawh hi chu a chul ve
thei si lova, hmar tiangpu a mawi mang reng e

A tlar hmasa ber lam sawmpakhat (beat 11) neite

- 31 Rlah lo put hmoghat pian nana e,
Tha var siauvin Dârlēglehi,
Chaw nanga e, zingianah
=Sangha chenna tûrin tui hi lei ril tak atanga lo
put chhuak a nra, Dârlēglehi chu zing takah
a thova, a ting fim tha a chaw thin a ni

- 32 Sirva lungual muallētah par an tlan e,
Zotui in thlang khamrang kârah,
Lungualin kan dawn love
= Savate chuan lungual takin muallētah (muallē-
khang) par an tlan a, khamrang kâra zotui
thiang hi erawh chu lungualin (kim takin tih
duk a ni) kan in love. (Hei hi nula leh tiangvâl
induh tak mar khaw hirangah an awm ta a,
chuta an phueh chu a ni.

- 33 Chaw m'ha chaw a chhing reng an awm love
Thi khaw zathuma chhingta hr,
Hmeh ka nam Dârlēglehi.
= Hmerchhe hrin zingah chuan a aia tha

(a khumte) rêng an awm love, Thiltlâng khaw
zathumaw pawh a tha ber mai Dârlêngleh chu
hmuh ka châk mang e (Hei hi mitdel Lal-
khawdina phuah a ni)

- 34 Hmana kan nun iang kha chung Pualhranga e,
Biahzaî nêmtê'n zawh ka nuam e.
Di ngaih lunglên tuar ve maw
= Hmana kan nun iangtu vapual hian di ngaih
lunglên hi tuar ve tak ang maw zawh ka duh
mang e
- 35 Thla chôn buaia lêngtupui fan mawia e,
Mi û nunnêm Thadâng min han,
Biak la, chung Pualhrânga e
= (Hei hi chu a fiah sa e)
- 36 Phai a zau ve Muvanlai lêng nâna e
Tlâng a sâng e, Pualva dârkhang,
Bun mawî kan lêng nâna e
= Muvanlai lêng nân phai a zau hie mai a, Pualva
dârkhang bun mawî ang maia vâl kan lêngna
tûr pawhin tlâng a sâng a ni
- 37 En teh thiatî vâl lungmawî a lêng leh e,
Chalngeng anga pualleng di zui,
Kan la bâng hleinêm mawle
= En teh thianî saw thangvâl saw, saw lai nula
hnêuah sawn zu lêng leh thîn a mawle, Sechal-
in a nu a zui ang maia inzua kan inngaih
pawh kan la bâng hleinêm
- 38 A tlan ngai riak Pualhrângin bûng a tlan e,
Di zûn ngai chu suihlung lîm ang,
A lêng ngai kan lêng leh e
= Vapual pawh hian a tlan ngai bûng a tlan reng

a, di zùn ngaia lunglênggho pawh hi kan lung a
lêng reng a ni e

- 39 Chung khaw ri leh van mai a lo rûm leh e,
Ka di sui lung chung kawingo ang;
Len chang awm ve ang maw e
= Khawpui a lo ri leh ta der der mai a, ka di
sui lunglen châng awm ve tak ang maw aw'

- 40 Chung khawrin lenkâwl a chhai nui hiau ve,
Keini tawna sih nau ang nuih,
Rêl lo mî û ngaia ma i
= Khawpui chuan kâwivêl hi a chhaih nui hiau
hiau thin a, keini hneina sih hui ang maia nuih
pawh tum lo mî û chu i ngaia ma lêk ang u

- 41 Kâr a hla e lung a lêng ruai ruai mang e,
Thiang vai puan anga nêmi mi u,
Tawn ni reng a awm love
= (Hei hi chu a fiah sa e)

- 42 Sui lung lênga nilena zai nuam ing e,
Aitenawnpâr ngûntehring zûn,
In min phuar vêl em ni le
= Aitenawnpâr Ngûnte thi ang maia hring naih
zai mai zûnin min phuar vêl emaw ni, lunglen
avângin nileng mut ka duh mai a ni

- 43 Hmana lena e ngaia lo kan awm love,
Tuhpui Vau ang kan chui tawh hnu,
Vûl leh kan maw love
= (Hei hi chu a fiah sa e)

- 44 Thangh Aina, Chawpui a lo pâr leh e,
Kaw thian fohin a uaf ang maw;

Lenmawī Saihniang nui bawī i

=Tiānga Ainawn leh Chawnpuite chu a lo pār
leh a ni ngawt alawm, kan thlah lohvin (kan
ngaih lohvin) chûl lo sela aw, len mawī si,
nuih mawī Saihniangi hi

- 45 Phai chhûm mab hi a zâm tlaogrâwn a bawm e,
Mau rawdawnah ka di ai chhal,
Thangnêmi a chuang love

=Nizan ka mut dawnio Thangnêmi nên kan in-
neih dawn chuan mumangah khawnthiang kan
khawn dôn ang tui di aisanna ka nei a, mahse
kan khawn dôn ta hauh lo mai, kan inre
dawn lo em ni ang aw

- 46 Dum der dur la zawlpui ka sawmfānga e,
A riang rûnah cāwntuai khamna,
Chang se lian e lêng love

=Kan lo zâwla ka buhte chu thuin dum der d r
teh u, kei anga mi rethei inah hian Dāwntuai
han hualna tûria Sial kan nei ve si lo

- 47 A thlum mang e, khamrāng khuai-pui zû huehm
Chalkivara Darpuu nên,
Dawn ruai ruai a tha e

=Kham khawizû ai pawhin a thlum mang e, se-
ki var pep pawpa Darpuu nêna han inah a tha
mang e.

- 48 Sirva lungruai Tuahpui par tlan zu hmu i,
Di nêna lungruai lai ngai ingi
Nau ang min tahtir leh e

=Savate chuan lungruai taka Farquah par an
tlan ka zu hmu a, ka nula nêna kan lungruai
lai kha ka ngai a, min tahtir leh a ni

= Tuaichawng dâi chuan lai in a mawı ngeı mai
e, kum tina sechhun, khuangchawı kan neih lai
a lo rem tlut tlut thın a nı

59 Laldânga'n khuangpui tuah zai a rel leh e,
Phulzing vangkhuaa lêng tawh hau,
Lianluaupa kan ngai mang e
= Laldânga'n Khuangchawı a rêl leh a, mitthı
khuaa lêng Lianluaupa kan ngai mang e

60 Lalchingkinpa lamkhuangpui tual laiah hian,
Chinlai zawng hi chawngzil ang au,
Lianluaupa a haw thei lo
= Lalchingkin pa khuangchawınaah chuan lai-
chin unau te koh vek an nı a, mahse Lianluaup-
a a haw thei lo.

61 Sawitlâng khanthuan thing lenbuangah lo fu e,
Ka zâwt ang che ka chung kâwıngo
Fam koh in thiam lâwm nı le
= Sawleng tlânga thingah chuan Kâwıhâwk a
rawn fu a, mitthı koh in thiam lâwm nı? tun
zawh ka duh ngawt mai.

62 Dârlawng zopui lai lai puan ang kan zârna,
Rawn fang che maw rauthla lêngin,
Ka u e Dârpulham.
= Dârlawng zopui kan lalna ram hi l thlarau tal-
in i rawn fang lovang maw

63 Kan chhu awn ruaı ruaı e chalian zingtanah
Kân si bâng dâng kawıkei sabrang,
Ngur ngiang Lalzâma e
= Sechiı saki aıhua chu an talh dâwnin zingah
an chhu hıme, a awn ruaı ruaı a, tin Saki

- aih hma lawk hian a tupa Lalzâma a lo piang
a, chu chu a phuah a ni
- 64 Ratu pui saw ngaih zawnz zawnz lêng an tuanna
Nghih ni rêng rêng a awm dawn lo,
Tlângnuamlêng pan a ti e
(Hei bi chu a fiah sa e,
- 65 Khua fur nân e ritva a lo tum leh e,
Lalngo ngai la, khua thal nân e,
Kâwlngo a lo lêng leh e
= Fur a lo ni dawn a, savate chu khawlaiah an
lo tum leh ta a, tunah chuan khua a lo thal
dawn ta a, Kawlhâwkte chu an lo lêng leh ta
baw a, a lunglênthiák teh e
- A tlar hmasa ber lam sawmpanga (beat 15) nei te
- 66 Chhûngkim dâr ang lenlai ngai lo khaw vanhnuai
an awm love,
Hmun tlâng chul hnu zo awi lelte,
Lung tilêng lo kiu leh rawh
=(Hei bi chu a fiah sa e.)
- 67 Relthang zing e, kârah bâwngte palai tih kan
Aitenawnpâr Chaltuaia chuan, [bâng love,
Tângnêm a chûl ngam love
= Kan tlang thang ta a, palaite kan tîr tawn ta
reng mai a, Chaltuaia pawhin min chûl vêl
ngam ta lo a ni
- 68 Ka tuar nêm e chungturni zawnz vanrâng chhum
[kian changah e,
Suihlung rôka Thapui nang ngaih,
Ka tuar nêm zo dawn love
= Chhum kian châng a ni sa chu ka tuar thei a,

Thapui ngaih crawh hi chu ka tuar nêh thei
dawn lo a ni.

- 69 Dul ruai ruai la, chung lam lai ni, zûn ngai ka
[kai nânah e,

Awî ka nu e ka lungdi zûn,

Hmêlmam ka then love

= Zûn ngai ka kai nân hian ni dul ruai ruai mai
teh sela, Ka nu, ka ngaih zâwng nu zûn ngaih hi
ka la then phai love

- 70 Bilhpuan khuma tahlai bâng rawh, fam ngaih
[kan hnêm zo love,

Vanrâng chhâm leh awmlai lêng zawng,

Kiang leh ang chung khua relah

= Puan khum chung a tahna hi bâng teh khai,
mitthi ngaih chu kan hnêm zo lo che a, mahse
chhâm feh vandaana (mitthi ngaihna) hi zawng
khua relah chuan a reh leh ve ngai e

- 71 Ka han thir a zawikhaw khangtham, romei a kai
[zing ri ai e,

Puallêng ramtuan sianglawi rawh maw,

Lung tilêng mi ú zawng kha

= Romei zing ri ai hnuaiah ka han thir a, Vâla
(Poallênga) feh kha haw tawh tak ang maw,
lungtilêng mi ú-te zawng nên khân

- 72 Chhâm a hnâm e hmârah khuangruah, a sîr zawn
Luh leh lungdi ka zui suai e, [hlel ngai love,
Kum tiuang ka rûn kai lovin.

= Chhâm lama khua a dorm hmar lamah ruah a
sîr reng ngai love, ka ngaih zâwngpa chu ka
zui suai hle mai, vawikhat mah kan inah pawh
a rawn lêng ngai sîlo.

- 73 Chhawrthlapui leh siar thangvân, chhingmitah
[lungtual za i,

Awî ka nu e, ka lungdi nê,
Lung kan rual thei dawn love

=Thla leh arsi thurna lamah chuan kan mit a
kalrual thei a, mahse ka nu, ka ngaihzâwng
nên kan lungrual thei dawn love

- 74 Min sawi luam luam ka hming khua llanah a lêng
[hleinnêm maw e,

Awî ka nu e, lungdi ka tuah,
Sual e, khua tlar nân a e

= Min sawi luam luam ka hming pawh kan
khuaah a lêng tawh hleinnêm mawle Ka nu
ngaihzâwng ka thlang sual ta a nih hi, ka lêng-
rei phah dawn ta a ni

- 75 Muvanlai di a auve, phai tlâng tukram zauvah
Kei zawng ka di ka au ngam lo, [hian
A lêng ngûr khâr chhûngah e

= Phai tlâng ram zau tâk marah hian muvanlai
chuan a di a au tlin a, kei erawh chuan ka di
ka au ve ngam loa ni, lai ichhung a awm a
ni si a

- 76 Chung muvanlai a lo lêng e, pawm lai di then
Thangchungnungpa zai lêng rawh, [nânah e,
Zalêng di tuah nân a e.

= Nupa tapg, thenna turia muvanlai a lo lêng a,
mi dang ka neih leh theihna turin ka zai hi
lêng rawh se

- 77 A lêng ngai kan lêng leh dawn e khawzo tlâng
Thapui chu mi pawm rengah, [hlimthing angin
Chel theihka ring love

=Kān lēn pangogai ang khañ kan lēng leh dawn
ta a nih hi, mahse, Thapui chu mi pawma han
chui mai thei tui chuan ka flog lo (ka phai
love) e (Nupa an inthen a, mahse a nupui then
chu midang han nei mai tarah chuan a phai
si lo a ni)

- 78 Ka tap ruai ruai ka chūn nu, lunglen ka tuar
Ka di ang hi vanpui chung chhin, [zo love,
Dawntuai lēng an awm love
= Ka nu, lunglēn tuar zo lova tap ruai ruai ka ni
a, ka di anga dawntuai tha hi vanhnuai ah hian
an awm lo a ni.

- 79 Khua thal sela Lentlāng tharsa haw lai ropui
Tumpāng sialin Laldānga zūn, [rēl ing e
Lēng ngaim ka ring mang e
= Khua han thal sela, Lentlānga sapel i rel teh
ang, Tumpāng pawhin Laldānga zūnlēng a
ngaih ka ring a ni (Hei hi a awmzia chu Tum-
pāng pawh han hmu sela, a tlan duh lovang a,
an kah theih ngei a ring a ni)

- 80 Haw rawh thiana nei behawng rūnah, zai leh lēn-
[chāwm a ri e,
Muyanlai chuang dār dāwnkawnin,
A hpe e, thai niēnin
= Haw rawh thiana, hausa inah (chawngnu
chawngpa inah) kuang ri leh zai ri a awm
e, myanlai chuang dār dāwnkawnin zū an siak
niēng mai a ni. (Dawnkawn hi a kuathā chhip
lai takah hian mū a chuang thia a, chutiang
nei chu an awm zeh zeh a ni)

- 81 Ratu pui saw e, hmanah chuan maw, zālēng nēn
[di kan chhaina

Kai leh nâng e Lal̤thualuaipa,
Hmar tlang lawi ang kan thanna
(Hei hi chu a fiasa e)

Lalsangpui pa khawhar hla

- 82 Awm khua har e, zankhua hrui ang sei leh thin,
Fam ngaib awmhar mi theipuitu,
Lenrual kim ka ngai mang e
= Khua a har e zan lah chu hrui angin a sei leh
thin a, mitthi ngaib hi a natzia m hriatthiam
puitu thenrual ka ngai mang e
- 83 Kawl a êng e baw ârin zai an sa e,
Sângpui tho la, piallei thuah riat,
I ngbâk rei lua kan ti e
= Kawl a lo eng a, âr an khuang a, Sângpui lo
tho teh khai, lei hnuaiah i va awm rei ta ve
- 84 Tlai a vâ e vârtui thiang an chawî leh e,
Ka zawng ruai ruai lenrual laiah,
Ka tuai hmêl a lêng love
= Khua a lo vâ a, zingtui an han chawî leh a
ka zawng ruai ruai thin a, mahse a thiante
ziogah ka tuai hmêl a lêng love
- 85 Zâwî khaw chawî lai khurtui thiang a tling reng e,
Sangpui tho la, i lenrualte'n.
Vârtui thiang an chawî leh e
= Kan tokhur chawî laiah zingtuitling a awm
asin, Sângpui tho teh, i thiante n zingtui tling
an chawî leh ta a ui
- 86 Lunglohtui dawn lo la, Sângpui, i hraite rawn
I chûn leh zua kan riang lua e, [chawî leh rawh,
Suanglawn dâr nên kan tap e

= Mitthi khaw thlen hmaa, chhúngte lam ngai h
tawh lohna tar 'lungloh tui' chh i lovin lokir
leh mai la, i fate rawn pawm leh rawh I nu
leh i pate kan rethei em mai, kan tapa, Suang-
lawn dâr (Dârkhuang) kan tum reng mai a ni

- 87 Suiblung mu ang lêng ve ang maw, rauthla lêng
Kawla awmlai a rawng lua e, [tawn nuam ing e
Ka tuai bânah a kai e.

= Lunglêng ve tak ang maw aw a thlarau hmuh
ka chhak mang e, thuhna hi chu a nuorâwng
mang e, ka tuai bânah an kai e,

- 88 Pumi der le, lâm angin lo kir leh rawh,
Chhúngkim dâr ang lenna rûn hi,
A ngui ruai i tel lo chuan

= Zin mai mai angin zu awm la, lokir leh mai
rawh, chhúng kim taka kan awmna in hi i tel
lo chuan a ngui ruai mai a ni

- 89 Rihchin tlângah zu au ila, thlafam hau lungher
I hrai chawi-te'n chûn an ngai e, [maw e,
Hri ng laman lo kir leh rawh.

= Rih, tlâng vôi atâng-tein zu ko ila, thi tawh mah
nise a rilruia keimahni lam rawn hawi thei leh
tak ang maw I fate'n nu an ngai em mai,
mihri ng awmna lamah (chênna lamah) hian lo
kir leh mai rawh

- 90 Van lai pian ni ka ngai ngam lo, fêm ko thiam
awm ang maw e,

Chhúngkim tô a van lai rengpui,
Zala kan awm lai zawng kha

= Krisma ni lo thlang tar kâ ngai ngam love,
mitthi ko thiam awm tak ang maw- Chhúngkim

taka Van lai rengpui zaia kan han awih lai
zawng-te kha aw

- 91 Awmkhua har e piallung khar hawn nuam ing e,
Darkhang bun mawi ka nau hmêl kha,
Chuai lêmîn ka ring love
=Khua a har êm mai a, thlân chu zu hawn leh
tak ka chak mang e Dâr bân-bun mawi ka nau
hmêl kha, a chuai pawhin ka ring love
- 92 Hnamtin chhawn thiam ka tuai lungrun, i rolung
[chhuah tlang mawin,
Kumtluang chenin a ngir ang maw,
Thilalai min hnêm zo love
=Hnam tin be thei (tawngtin thiam) ka tuai
lungrun, i lungphun hi kawtchhuah mawitu
atan kumkhuain ding reng mah sela, min hnêm
zo love

PUMA ZAI

Thingtam hmasak 1880 lai khan Lalhleia, Tipai-
muk chung lawkah Chengkawlawyn hmunañ sawn a
awm lain val buh zu tawih, turin Tuiria, dungah
khuan a khaw tlangvâl Saihanga te, Chawngrûma-te
leh tlangvâl dangte pawh an zu kal a, phai kinah
khuan Hrangkhol khuaah-te an riak a, chuta an hla
sak an zu hriat chu

“Vai kel hnute rengin sawr naw rawh,
Puma eldawng, dawng ruai,” tia an sakte chu
an zu hria a, an zir, ve ta a. Tin, hemi tum bawh hian
vei putar chaw khawn hi buhfate an pe thin a, an lo
ngai ta a An lo hawn chuan Hrangkhol ho hla thluk
chuan hla fiam an siam a

"Rialtui hmingthang vai tleirawl kan dawna,

Puma eldawng, dawng ruaia," ti te hian an rawn
sa hawng a, tlangvâl dang pawhin an chinpuî ve meuh
lova, a reh leh ta daih a Kum reitak hnuah Ratua
an awm leh hnu hian 1908 vèlah kbân Pî Darpisiaki
(Dênga nu) chuan a nau awihna hla atân Saihângate-
ho hla rawn puak chhuah thlûk kha hmangin "Zaw-
vanbuk vutîn a daih dawn lo Ngai nu ing chhum
a zing em e, puma eldawng, dawng ruaia," titein a sa
thin a, tin, tlangvâl fiamthu siam thiam deuhthe pawh
in an siam belha, "Tuizal chakailu a daih dawn lo

Hângi nu bân reng a zen rawi rawi,"

item an sa ve ta a He hla thlûk hi a lâr ta êm êm
mai á, hla tak tak deuhvin an phuah belh zel a "el-
dawng, dawng ruaia," tih kha chuan telh ta lova,
naupangho pawhin khawla lénna hla berah an hmang
a, chung an hla phuah belh hmasakte chu

- 1 Latchingkina ka vên a tul e- puma,
Sebawng leh mêl kei ka vêng ngai lo- veng ngai lo
- 2 Kan tuikhur hi khur suam a lo ni- puma,
Sirte Ainawopari bual kan hmu bual kan hmu
- 3 A mi tar chawmtualah lêng dêr e- puma,
Chawngpuiliana tar khawí tualah lêng thei lo—
[lêng thei lo
- Ba rawh Latchingkin ka mawî emaw puma,
Kangpaw tleitiir bân vai mawî ka lâw dawn e,—
[lâm dawn e

Hâhâng hla: chung hian tlangvâlho chu khaw-
hông ta bân an vai suau suau thin a, lo sul feh
hông hla an hmang a, hnehchhawit, pangpârte

an vai ta zel a Khawdangin an rawn hria a, a paw chhuak turin tlangvalte an rawn tir a, Khawzadala khua Bungmun leh Lalsakeia khua Sunhluchhip te chu a paw chhuak tura rawn kal hmasate an ni a, tin Lalzika khân Ratu atanga va paw chhuak turin tlangval palî lai a tir bawk a, mahse Ratu thlen ngai lovin Khawzadala khua atang chuan an thiam ve ta a ni.

Lalzika chuan a duh êm êm a, Puma Zai chu Sialin a ai ta a, chuta tang pheî chuan khawtinah a darh chum chum ta mai a ni Heta Lalzika'n Puma Zai paw chhuak tura a mi tirhte zingah hian Pu Liangkhaia pawh kha a tel Khawtinah a darh ta a, Lal tam takia an ai a, nula tlangvalin khawlaiah lââm nân an hman a, chuta tang chuan "PUMA ZAI" tih ai khan "TLANGLAM ZAI" tia sawi an lo tam ta zawk a, tin, Tlanglam Zai tia vuah a nih hnua hian, thluk hrante pawh a lo chhuak ta zêl a, tunlai pheî chuan hming hran a lo chhuak leh ta zel a, Chheih Zai tun a hria an tam ta ber zawk a ni Tuna Chheih Zai a put hun lai ai hian Tlanglam Zai hming a put chhung khan hla lunglêng leh hla tha a piang chhuak tam zawk awm e Chutih hunlai a hla lâr deuh deuh leh a tlanglâwn deuh deuh te chu tiênte lo târlang îla

TLANGLAM ZAI

Heng TLANGLAM ZAI te hi chu a hla thute pawh a lo thangthar deuh hlek ta a, an tehkhin thu hmante pawh hriat harsa êm êm a awm ta meuh lova, chuvangin, a harsa zual bikte tih loh chu a hrihfiash-na siam lo îla Heng hla atangte hian Mizovin hla tawng (poetical words) kan neih thatzia a hriat theih hie a ni

- 1 Luang dem dem piallei tha cham chungah,
Limgha planna khua thâlah kâm lovang che,
Lung tlêng Thanghniangi ruang bualna.
- 2 Zawkhaw khamrâng chawla tui nunnêm,
Tuallên mawite pualhrâng lang kan hêl laun,
A rawn dawn mahna che ting reng rawh
- 3 Khawhai zopui tlâng a sâng laiah,
Khawmual limgha zate'n dâr ang lên nan e,
Rihlupui ngai lo a ting reng mai
- 4 Thâmralah mai maw thudi kan tiam,
Lunglên i bâng lovang aw Aina wâpâr,
Kan ti thîn khuare i chang ta e
- 5 Heti ruai ruai Thadâng kan ngaih,
Leiteah chang iia thing tin huah nêmah,
Uai ka nuam Lalhniangi lêng vuanin
- 6 Khua ru riai kan lônna khua ril riai,
Darngo lônna hmua hlui kan thian leh dawn e,
Zalamah tlâng tuana kan zaina

(An khaw hmunhlufah an awm leh dawn a chu-
mi phuahna chu a n)
- 7 Di zân, zân nge ni khawtlâng pui zân,
Thai tawng leite leh khua romel kârah,
Tupim dawn lunglên a bâng thai lo
8. Khua tin lang tlângah ka thir ning lo,
Pholung vangkha hmané mi rolung mualah,
Ka di Darngo nêna kan zaina
(Lungpho khawchhak tlângah khian sawntlung

ang mala tlâng chhíp zum tak a awm a, a chhíp
zâwlah chuan Lungdawh a awm a, chuta an awm
dunna chu a phuah a nı)

- 9 Búkthlâm hı Chaltuı ka siang lawına,
Tlai nı tlain ka lung min lên e, Darpui,
Zo âwı lelte nêna nılên zawng
- 10 Thuvate kan ianna tlâng hlui lo,
Han zâi ıa thingte chhâwı lu lai hnuaıah,
Suihlunglên kan tuar a nêm mahna
- 11 Sianglên búkthlâmah thudı kan sawı,
Min chhang love, Thapui nau ang a nuar e,
Ngai chung a lunglên ka bâng tur chu
- 12 Lung a lêng khua rêng ka hawı ngam lo,
Hmanah mı ô nêna khua rı rıai hnuaıah,
Tuanna tlâng a lang e mual lai lui
- 13 Kan tuarah lunglên a dam thei lo
Hmar tlâng pualva Lianngo nang ngaih chhun-
Ka rin chang nı riak a lo nie [rawlab,
- 14 Kan karah lentu a zing na a,
Kawingo len chang a nı min han tiam ang che,
Tı lo chuan lunglên a rual thei lo.
- 15 Kan lenlai tawnmang a chang zo ta,
Lenah chhawkhei a pâr e Lurhpui dingdi,
Kha mı lang lêng zawng kha kan chuai e.
- 16 Berhva chün riangte ı rün em nı?
Chunthang rolung mual lai lui Tuahpui z rah,
Hringhuıang lêng ı awı ı châm reng mai

(Ratu, khaawla: takah Lalhu lungdawh a awm
a, a sirah chuan Farquah an phua a, chumi ler-
ah chuan Tlaiberhin bu a nei a, a note chaw a
rawa pea, an chyar nak nak thin a, chami phuah
na chu a ni.)

- 17 Laldanga thinlai a zing ri a e,
Chunthang rolung muai lai luai Tuahpui par e
Zawlpai thlan tual hneha lunglenna.
(Ratu Lalnu lungdawh sirah Farquah par chu a
phuah a ni)
- 18 Zai an vawf siau siau ve run an mawf,
Thangthar kan dawn a tawf lunglen a na e,
A thianga di chhai a awf mang e
- 19 Zai vawrna runpui a thing mai tur,
Chalngeng rauthla zaia kan awihna runpui
Kaa la ngai dawn mang e, khua reiah
- 20 Zai vawrna runpui a chui mai tur,
Chalngeng han lu kan awf e, hnam tin valin;
A kurin runpui a kur doam duam
- 21 Zanin ang renga zaleng kan kim,
Chhawrtihlapui khi vanzawla dan ka nuam e,
Amawnpar sirah ka lo bel e.
- 22 Zawlvambak lam zawn a thai ngai lo,
Chhawrtihla, zan kal lenkawf a khum rih hma
Kerunah Chaltuaia, zat rih la; [chuan,
-Thia khi a thak rih hma chuan awm rih rawh
- 23 Zauwng ang mai lungmau han;
Suang lungmau, loh ka di an gai loh hman.
Tia dang lung laia a kham thei lo

=Vazâr ang maia lungruai tawh kan ni a, chu-
vângin, lungpui leh ka di bi an borai hma chuan,
nula dang ka ngaihtuah tnei love

- 24 Zo bâwm vânrâng chhum a kiang mai thin,
Ka di zûn leh khawtlânga romei zâmin,
Kian a rel si love kan tâwnah
- 25 Zu dawn leh sui lung a lêng zêi e,
Zâi kan vâwr leh hmanlâi kan nun ka ngai e,
Kan nun dang chuang love khiangawi hnu
- 26 Zokai kan bûkthlâm a ngui zo ta,
Thuva awmhar a tap e di hlei ngain,
Ka zui lai lungdi ka ngai mang e
- 27 Zua hana'n biahthu a thlung si lo,
Liankhaw Chalngeng anga kan zui sa Lalngo,
Tlei dangah puan ang a hlui tur chu
- 28 En teh vânrâng chhum a lêng khâwm e
Thangngo lèna khawtlâng a hlah zo dawn e
Sûr lo te'n thâm râl la thangvânah
- 29 Bâwngte palaiah ka ring zo lo,
Ka di tâwnah a hrii kim thiam hlei lawng e,
Thaikâwi bâwngte zawk hi lêng rawh se
- 30 Rauthla lêng dâw ang ka tawng leh thin,
Kâw] a êng e ka lunglêm vai e mi u,
Ka dawn sei ngam love kan nun kha
=Ka mumangah ka hmu leh thin a, khua a lo
vâr chuan ka rilru a tibuai zova, kan nunhlui
kha ka ngaihtuah sei ngam lo a ni

- 31 Ka nu ka zâl lai mi the lo la,
 Hai ang thang chuan Ainawnpar chän ka hlauve,
 Tawnmang lamte chang hi kan chan tawk
- 32 Ka tawnmang lunglên chu ruai ruai a,
 Ka hrilh dawn leh tawh changin lung ka mawle;
 Ngaih luat aidiin mi lo zêm e
- 33 Vawin nite changa di lungrun,
 Ka suhlunglên ka hril kim thei hlei lawng e,
 Kan tuanna tlâng hmun ta dawn love
- 34 Ka thlang lai Borhsap i lung mawle,
 German rallian tâwnin tir suh ka lungdi,
 Ka suhlung lêng tur i dawn love
- 35 Khawvêl pumpui mah a her an ti,
 Thingpui lawnglêng a her Changtui leh luangah,
 Thangnêmtê her ve la kan tawnah
- 36 German ral tâwnin ka kal tang e,
 Maurua angin ka tual thar leh hlei lâwng e,
 Thapui khiang lo awi la mi tâwnah.
- 37 Tiakin a to thin e ram daiah,
 Hmanah ka lâwm Lungruni nghilh loh nân e;
 Tualvung phurh blan ngel ka chhar chhuak e
 =Tualvungi em hi Sapho chuan pa chi zingah an
 chhar tel a, ramhnaia to mi a ni, a chhunga
 thil tiang, mum sin tê tê awm hi Mizo chuan
 Tualvungi kâwi an vuah bawh He tiangval
 hian a ram kalnaah Tualvungi em hi a chhar a
 chu chuan hmanah a lâwmnu a briat chhuahtir'
 a ni.

- 38 Kan tawnah German a nê̄m ta e,
Lam ang let i hmun hlui kan vangkhaw zâwlah,
Kan tawnah Thanghniangi nê̄m ve maw
- 39 Khua thal kawingo chan ka nuam mang e,
Thia khawng ıla chhak tiang kan vangkhaw zawl
Thangngo riak ram tuan ka tawng mahna {ah
= Vapuala chan ka va chak êm, kan khaw lamah
han thlawk ta ıla, Thangngovi lo riaka feh te
ka han tawng mahna
- 40 Kan rûnah kai lo la valmawia,
Ka chûni nu chhim thlipui ang a hrang e,
Buannel tharsa ang mi pel leh rawh
= Ka nu hi chhimthlipui ang main a hrang si a,
kan inah chuan rawn leng lo la, Buannel hmuna
sa ang main min pêl (min veh) leh zawk ang
che Buannel hi pipute sawi dan chuan ramsa
lo pian chhuahna hmun a ni
- 41 Ka dampui zo ang maw di ngaih chu,
Ka suihringlen hmun tiangah par a chhuang e,
Tha leh zungzâmah a chhui dêl dêl
= Ka di ngaih hi ka dampui zo tak ang em aw,
ka lungleazia lah chu lo hal mei khuin par a
chhuang ang mai hi a ni si a, tha pawh ka nei
hiâw! lo mai
- 42 A pianna siabthing a zar hmawrah,
Suihring leng thei chuang val min awitu lelte,
A kriue tiangnuam zalawawin
- 43 Kawingo lungruahin khawtiang an chuan,
Ka di lenna khawtiang ka chuan ve daw e,
Rauthla leng dar ang ka tawng mahna

- 44 Mī khaw chhwahtlang reng a dang chuang lo,
Khawzo lelte a kin nañ ang tñh nañ e,
Kei ka sublanglen tizual leh thin
- 45 Palai bāwngteah mī tīr lo la,
Kei pawh chhai lai ka chhān nī rī rīa hnuaiah,
Ka hnēm zo chuang lo cho lēng ve ve
- 46 Chhun a rei lunglen ka tuar zo lo,
Kan zūnah chhawl angin uai ve tak ang maw,
Hrii ka nuam lunglen ka di tawnah
- 47 Fīratui luang mah a kal zē e,
Chung tura nī kal lai a chawl van zāwlah,
Dī ngaiñ vang em nī a rei vawng vawng
=Tui luang pawh hī a chawl ngai lova, a luang
zē mai a eng a tī nge, nī khi van zāwla a chawh
tak mai chu lo, dī ngaiñ ka lunglen vang em nī
aw, nī a va rei êm (A lunglen vangin nī khi
chawlin a hria a, nī rei a tī êm êm mai a nī)
- 48 Chhūn nu lungmawlin a tīr cho'm nī,
Va kal tñ la bñartlang mī vangkhaw zāwlah,
Chhawl ang va uai lo la hmekhsai
=A nula rim lai kha a nu'n a zin botir daiñ mai
a, i va zinnaah chuan min ngai hian brehawm
tekin va aym suh ang che a tī a nī.
- 49 Ka zap ka zap ang che maw, rengah.
Nga leh zūñin chhān vai min chhawn ang cho,
Duh leh thāi lunglen kai rawh so,
=(A zupunn nula dang hñ a thik a, mahso nula
hngah chhān thāi tñk min be zē la, duh leh
thāi lunglen chhān vai mai rawh so a tī a nī.)

- 50 A tuar di zun nge khawtlang lunglen,
Hnemtu awm lo khawzo lelte a kuive,
Tap ruain mual tin a hrut dêl dêl
- 51 A lo thang kal ruai e saw hmarah,
Silkhum tha leh thapui nang ngaih a nâ e,
Lelte nen kan bêl e zo siahthing
- 52 A min di an chhai e rûn nuamah,
Kan chhai a hrâng lua e, zo lèntu hnuaiah,
Thla fama siang lâwî a âwl mang e
= Mî chu an nulate nen inah an in chhaih a, kei-
ni chhaih ve ramhnuaia mî chua kawih lutuk
a, thia hawn a awl mang e
- 53 A kal lai nî mah ka khâm zo lo,
Ka ngai mang e vânrâng chhum leh chhai lai di,
Kan lènna zolura thli nen khân
- 54 A riang vâl kan vâl khawtlâng ar ang,
Zawl khawpui leh dâwntuai lêng zâwng kan chân
Kan vai e, tlang lèntu chhâwl vuanin [e,
- 55 Berhva chûn riang mah a tlei nuam lo,
Ka di luah lai ngênin ka tap mai dâwn e,
Engtin min thlêm ang maw chûnlianin
- 56 Hmun hlui leh hmun thar khawtlâng kârah,
Saiding phunthiang vuanin ka tap zêl dâwn e,
Khawlian nge Darpui i lo awm le
- 57 Pathlawî suiblung lènna rêng rêng a,
Khua thâl romei a zâm tantir leh dâwn e
Hmân lâl âw hmân lâl ka ngai vawng vawng

**Khuangchawı a tum chu a thulh ta rih a, chu-
mı phuahna chu a ni**

- 62 **Laldānga'n ropui a rel suai e,
Chhungkim dār ang lenlai mu ang ka ngai e,
Kan chhuahtlang lêngkai a ngui ruai mai.
= An lalin khawthar kai a rel a, an kai ta ngei a,
mahse khawtharah chuan an va thi ta hlawn
a, an khaw hlui lam an ngaihzia phuahna a ni**
- 63 **Kan chhuah tlang lêngkai a ngui ruai mai,
Ka hawı vê e romei kawikungah zām e,
Khawtlang lunglên zawng hi kan tuar tur**
- 64 **Chung vānrıal lo rum e sâw hmarah,
Zai min bāntu chhaktianga Thangnunnei,
A thinlai thawng ve maw lunglênin**
- 65 **Pı pu buang hrui suih a suai ngai lo,
Lalthanpui in khuandim mual a liam dawn e,
Fapa lenbuang chawı a hmachhuan e
= Palai hmanga nu leh pa biaa insawiremna hi
'buang hrui suih' a ni, chutiang ngeia pasal
nei tur a ni a, chuvangin malsawmna pawh a
dawng ang a, fapa duhawm tak nei a hma-
chhuan a ni**
- 66 **Saisena chūn chawia valrianga,
Rihsang liam hnu zua nun tawia ngihl nan e,
Thlang buan ang Dengpui mi pawm ve rawh
= Nausen lai atanga pa thihsan, pa nei lova nu
awmtlei, rethei tak mai ka ni a Kapa ka theih-
ngihl ve theih nan Dengpui mi han pawm ve teh
aw (Hei hi Ratu khaw nula hmeltha Khuang-
dēngi an phuahna a ni)**

1918 Influenza hripui lenhala thi te phushna

- 67 Kāwla awmlai hian ka dang zo lo,
 Sawntlung sial sawm dāz za kan hian a chhang lo,
 Ka tuai sial man tūi kher ngei e
 = Dai bawī bawī pu te ngei pāw hian an thawī a, chu
 chy sawntlung hlumia sam sial leh dāt hlanna
 a ni a, mahse a dam ta chhang lova, dam sela
 chuan nula hmeitna sial man zo ngei tur a ni
- 68 Piahtungkhar lai hawn ka nuam mang e,
 Luchim loh te ka nau dārkhang bun mawii,
 Ktūa fur hawktuah a luang ta e
- 69 Tap tap suh hmeimate diriamna,
 Keim riak kan fam love hnam tin nau fa,
 Mi lai an fam zove ngur zawng nerī
- 70 Kamkei lung hianah ka tian ngei lo,
 A rawi mang e awmlai a hian rōn chungah,
 Ka ehan thiam si lo lungrunpui
 (A nula rim lai a thi a, a phushna a ni)
- 71 A lenruai kan vai khawtlang ā ang,
 Val tin chhawn thiam a ngur khua mawtu lengin
 Hawhpar thiakn ka ring love
- Pu Khawkung, Ex-Chief of Bukpuin Motor
 accident a tak a, rei tak damdawnah a awm a, he
 ha nen hian a thian pan a va thawn a, an him dun hle,
- 72 Khawndim hau Thanghlangi lokri la,
 Hmawlang biak vei Thannawipa van e guai e,
 Dawi ang rawn dawm ye la dam rawi se.

- 73 An siam thiam sâppui mingo vâlin,
X Ray-in an thir e Lalthanhawlpâ,
A lang tel thei love di zûn kha
- 74 A pawî mang e a pawî lul mang e
Motor hliampur a tuar e jalnunnêman
Thangnêmi kan au a haw thei lo
- 75 A zuau vang nge ni a tuar sual le,
Kâwisa angin a rum vel Lalthanhawlpâ,
Khawtlâng lunglên nen a fâwmkêm e
- 76 A na lua Laldâng thil tuar chu,
Mibring thiam bak chung Pathian rawih a ngai e,
Hliampur leh di zûn tidam turin
- 77 Laldâng suhlunglên tizual turin,
Khua thal romei a zâm mualtin a kai e,
Fam a awl mai awm e di ngaih nen
- 78 Rauthlain lêng mahla thangvânah,
Châwmkhuang bêng la bmartlâng chûl lo zainê-
Chhandamtu han awi la rûn nuamah [in,
- Pu Sena'n "Hnamtin huap" Kohhran hi siam a
ngaihtuah lai chuan mi zawng zawng hi chhandamua
hian a huap vek a, chhandam kan mi vek dawn a ni,
chutiang lam hla chu tlar thum zaia sak turin min
han samsak teh tûn a thianpa a sawm a, chung hla
tharte chu
- 79 Sawi tam leh tlângrel ka dawn zo lo,
Zion ramngaih kan bâng chuang tawh hlei lawng
Kan su dim dim thin e lêng zawng zawng [e

- 80 Ka dawngsual ngo ni ka zawi sual le,
Kei ka chhuar chuan Chhandamtu laizuriéma
A tlan ta hringhniang zalêng zawng zawng
- 81 A tlan ta hringhniang zalêng zawng zawng,
Chhandam loh fa sakhming awm theitak ang
Kan nun hi lal ta a lo ni e [maw,
- 82 Pawl pawl kan sawi thin hi bang tawh se,
Tinrêng siamtu hmangaih lal kan belh chuan e,
Chatuan par kan tlan a lo ni e.
- 83 Chatuan ram kan helna rûn turin,
I dip ang aw bnam tin pawl tin lawi nan e,
Kan Chairman Krista ni mai rawh se
- 84 In bih chiang ve lawm ni lêng zawng hian,
I pian i mur than hmam lalnunaéma,
Khawvel chhandam nan a fam ta e
- 85 Tlanza zauzia hi va ringhlel suh,
Adama thlah suala piang kan nih lai khan,
Min tlan ta ram hluna leng turin.
- 86 Kim kim suh ding la va lam mai rawh,
Vaalal rengpu zalin zap rawh rûn zauvah,
Sawi tam leh tiang rela kan hlawh sa.

April 21.1975 khan Saitual—Buhban Jeep road
ther hawng turin Pu H Thansanga, Speaker a ban kala,
Saitual A.O Pu, Lyngdoh leh Pu K.Ngura, Ramhlun
veng am an kai ve bawka, kawng thar si, zim si, ania,
maka sir bawka neng a hlauhawm hle a, chum tuma
Pu, K.Ngura a he hla hi a phuah a ni,

- 1 Speaker biahthu a thang nê̄m dual,
Nunau lêngten chhuatlâng mawiah lo lîmuakin,
Chibai mawî an hian e, parthî nen
- 2 Malsawm zalam tluang nî zel rawh se,
Senmei khawî nê̄n zalam pheî nuam kan hrût e,
Sâppui zalê̄ng nun kan iang ngei e
- 3 Khua tîn Vâlmawia te tang rawh u,
Sakhmîng than leh Zoram pâr ang vul nân e,
Zalam thar mawî nuam tî thang hian rawh
- 4 Senmei khawî her thiam tha vâlmawia,
Dam ten khalh la tum kawng thar nuam a zim e,
Khuonu lêng nê̄mîn a hual ang che
- 5 I biahthu dawn hian a riang mîn hnê̄m,
Lâm ang letin Zoram rêngpui rûn chungah,
Hnamtîn tan ropui zu rel leh rawh
- 6 Sâppui rûn rem ianga lawî turin,
Rodâng thlafam rî ruai rûnah an zal e,
Hlahva zai vawr t hiam chu tel rih lo
= An bawî lam chuan Thurote an kâp thla a,
Motorah an dah zê̄la, Vahlah crawh chu an
kâp theih ta a, chumî phuahna chu a nî
- 7 Zalampui nau ang a nuar sî lo,
Pheisen dâr feng chuanna khawmual lawng leng
Rialtui phai kuamah a dîng reng mai [chu,
= Speaker vengtu (Escort) Motor chu a ci le ta
a, Tuirial kamah khuan a dîng ta ringawt mai
a nî
- 8 A englai kher nge nî bham ta le,
An bê̄l vel e, chhîm riangvâl leh chinlalin,
Pheî lai vawr thei lo a iût vung vung

Police ho zingah chuan chhum lam tiangvâlte
an ni hlawm a, tin Motor lo kal apiang Dri-
ver ho khân an han espui zel bawk a, akal thei
lo na a, a tut vung vung thei si a, chumi phuah-
na chu a ni

- 9 Tlawmmak leh hmangchâng a tawng kim ta,
Phe phung tiang hlei mahse muang ten lir zel la,
Dante n min thien ang che rûn nuamah
= Tlawmgah chhuabin thiam tin rengin an bei
ta a, a ke huunglam ve ve chuan a haivir thei
lova, a hmalam ve ve chauhvin a hai thei a,
zawite in an kal ta a ni.

- 10 Hei ngei hi kan lêna khua hai hui,
Vângkhaw êntu siarpui leh khaw far thing,
Kan lawi tá khuenu lêng malsawmin
Tasah chuan Pathian malsawmnain arsi leh
Street ligh êna khawpui lian tak mai chu kan
thleng ta a.

Lal Nebukanesara Mumang hla
By Brig, Ngurlana

Indopui vawihniha hun 1938—1944 hun chung
a khawvel ram tinah busina a awm lai khân Mizoram
Kristian zingah pawh huan rinna kawaga inthlahdah
tak rak an awm ta hlawm a, chuvangin, khawvel kal
zel dan tut Daniela hrühfiah dan kha hmangin he hla
hi chuan a ni. (Daniela 2 1—45 ca rawh)

Khawvel lai ting aun a dang tut chu,
Daniela lai tawmmang rauthlan,
Daniela a huan epina
Daniela lai ni a ngur tou to.

Ngir tej to maw rauthla leng a vai

- 2 A thlunglu rangka a tang silver,
A sakruang zawng dâr tur an luan a,
Chawnmâwî dârtîr pheiphungan bellei
Thîr luang hmun an kai rem thei lo
Rem thei lo maw kawp rem rual loh chu
- 3 Zawt îla hrilhfiaktu Daniâla,
Khawvel vawngtu Assuria ram chu,
Medo—Persian hrualhrui an ban a,
Greek Sorkar lai thanh awl lehtu
Hawl lehtu maw lallai Sang zualî
- 4 Ram lina Rom ram ropuina chu,
Nênte puan ang hlui zo ta si e,
Laita zâm lo phelpfung thîr leh lei
Ram sawm lungruai lo kan lenna,
Kan lenna maw thînlai dam thei lo
- 5 Aw chhui ve teh u lei lalte zawng,
In chhîng chuang hian an mawî hlei nem maw,
Chatuan lungpui Krista lai ropui
Tlang hian iang ramhlun chu dîn tawh rawh
Dîn tawh rawh maw, chatuan ramhlun tur

HLA INCHHANG
By Brig Ngurliana

He hla hi NUTE NI (Mothers Day) atana siam
a nî a Nu suai, fate lehkha zîrtîr nachang hre lo leh
Fa suai, nu leh pa thu awî lo, lehkha zîr nachang hre
lo te kha inhmachhawmî an dîng a, an insak chhawk
a, a chang pheî chuan an inkâwk hial thîn a nî

FA · Hrinhhaiang laiah ka van a duai e,
 Thakawi zir lo, thil thiam zir lo ka rieng
 Learual leng zawng laiah ka zak bil mang
 Kei mi chawitu Chhura iang Chûn lungm

NU Mi hrarte chawi vai ang an lai a,
 Vanduai hrai chawi sahuai nau ang nuar e;
 Lebha zir lo, thiam hnang deh pawh zir
 Vai bawug iangin i la riang dawn mang e,

FA Min dem lo la ka chun Lungmawl
 Chaog sial rangin a rang hrarte min chawi
 Thei sunhuah a ngaiten ka par a
 Idung ka thul Chhura iang chûn Lungm

NU Khamrang kara Sirte an iang e,
 I lenruai chûn leh zua mawitu an ni,
 Ka chhuang suai e Mulek hrarte ka chawi
 Khua reiah chuan thai i la khawng ngei

FA Mi chûnte zawng tui ang an nê m a,
 Chhim thil iang chûn hian ân thhipui a hr
 Anchhe dawng hrarte tah ni a tam mang
 Lâng tawh ang che Chhura iang chûn i

NU I thiam seng lo ka thiam seng love,
 Damlai ni zawng a la ral ngei ang a,
 Chatuan pup nan mun tiantu lai Krista ch
 Min chhandamru deh zawng zir ve ang ch

A tawp ta

DATE LABEL[illegible]

FA Hrinhnang laiah ka van a duai e,
 Thakawi zir lo, thi thiam zir lo ka riang e,
 Learual leog zawng laiah ka zak bil mang e
 Kei mi chawitu Chhura iang Chün lungmaw!

NU Mi hraithe chawi vai ang an lai a,
 Vauduai hrai chawi sahuai nau ang nuar e;
 Leikha zir lo, thiam hnang deh pawh zir si lo,
 Vai bawng iangin i la riang dawn mang e,

FA Min dem lo la ka chun Lungmaw!
 Chang suai rangin a rang hraithe min chawi e,
 Thei sunluah a ngaitin ka par a
 I dung ka thui Chhura iang chün Lungmaw!

NU Khamrang kara Sirte an iang e,
 I lentual chün leh zua mawitu an ni,
 Ka chhuang suai e Mulek hraithe ka chawi e
 Khua reiah chuan thai i la khawng ngei ang

FA ' Mi chunte zawng tui ang an nem a,
 Chhim thi iang eñun hani an thipui a hrang e
 Anchhe dawng hraithe tah ni a tam mang e,
 Langtawh ang che Chhura iangchün Lung
 [mawh]

NU I thiam seng lo ka thiam seng love,
 Damlai ni zawng a la ral ngei ang a,
 Chatun nup nap mun tlantui lai Krista chu
 Min chandamtu duhzawng zir ve ang che

A tawp ta

DATE LABEL

[illegible]

